

PDF Complete
Your complimentary use period has ended.
Thank you for using PDF Complete.
[Click Here to upgrade to Unlimited Pages and Expanded Features](#)

LAULI UNIVERSITETAS
KOLOGIJOS FAKULTETAS
UKOLOGIJOS KATEDRA

JOLANTA MAIŽIŪTĖ

TMvietimo vadybos studij programos magistrant

**KOREPETITORIAVIMO, KAIP EDUKACINĖS PASLAUGOS, TEORINIS
IR PRAKTINIS ASPEKTAS**

Magistro darbas

Darbo vadov :
Doc. dr. Rasa Pocevi ėien

TMlauliai, 2009

Darbas yra originalus .....Jolanta Maiġi ūt ė
(studento para-as)

TURINYS

VADAS.....	5
I. KOREPETITORIIVIMAS KAIP EDUKACIN PASLAUGA: TEORINIS ASPEKTAS.....	11
1.1. Korepetitoriavimo samprata.....	11
1.1.1. Istorinis korepetitoriavimo aspektas.....	11
1.1.2. Tarptautinis korepetitoriavimo kontekstas.....	14
1.1.3. Korepetitoriavimas kaip edukacin paslauga.....	16
1.2. Korepetitoriavimo procesas.....	19
1.2.1. Tuo laikinio mokymo ypatumai.....	19
1.2.2. Korepetitoriavimas ir individualizuotas mokymas: lyginamoji analiz	20
1.2.3. Korepeticijos turinio struktura.....	25
1.3. Korepetitoriavimo vertinimas.....	26
1.3.1. Visuomenės požiūris korepetitoriavimui	26
1.3.2. Psichologinis korepetitoriavimo aspektas.....	28
1.3.3. Korepetitoriavimas kokybiniu aspektu.....	31
II. VIETIMO KOKYBĖS TOBULINIMAS MOKYKLOJE.....	37
III. KOREPETITORIIVIMO KAIP EDUKACINĖS PASLAUGOS VERTINIMAS: EMPIRINIO TYRIMO REZULTATŲ ANALIZ	43
3.1. Tyrimo metodologija.....	43
3.1.1. Tyrimo instrumentas.....	43
3.1.2. Tyrimo imties charakteristika.....	44
3.1.3. Statistinių duomenų apdorojimo metodika.....	52
3.2. Empirinio tyrimo rezultatų analiz	53
3.2.1. Studentų nuomonė apie korepetitorius analiz	58
3.2.2. Motyvai, paskatinusi naudotis korepetitorių teikiamomis paslaugomis analiz	62
3.2.3. Korepetitorių darbo vertinimas studentų požiūriu.....	65
3.2.4. Veiksnių, galinčių sumažinti korepetitorių paslaugų paklausą, analiz	76
3.2.5. Korepetitoriavimo ir pedagoginės etikos santykis: studentų požiūris.....	83
IV. VADOS.....	91
REKOMENDACIJOS.....	93
TOLIMESNIO TYRIMO PERSPEKTYVA.....	94
LITERATŪRA.....	95
PRIEDAI.....	99

SANTRAUKA

MO, KAIP EDUKACINĖS PASLAUGOS, TEORINIS IR PRAKTINIS ASPEKTAS

Magistro darbas

Korepetitoriaivimas, kaip edukacinė paslauga, gana aktuali –vietimui moksliniu teoriniu, socialiniu bei praktiniu aspektu. Korepetitoriaivimas yra –e–linis reiškinys, didinantis socialinį nelygybę, pakertantis visuomenę pasitikėjimo mokykla, nes formuojasi nuomonė, kad be korepetitoriaus pagalbos valstybinis egzaminas gerai neišlaikys. Korepetitoriaivimo paslaugos nuvertina –vietimo reformos idealus, –vietimo paslaugą vartotojams kyla abejonės dėl valstybinės –vietimo sistemos kokybės.

Tyrimo objektas – korepetitoriaivimas kaip edukacinė paslauga.

Tyrimo tikslas - atskleisti pirmo kurso studentų požiūrį korepetitoriaivimui kaip edukacinę paslaugą.

Tiksliui pasiekti iškelti **uždaviniai**: išanalizuoti studentų nuomonę apie korepetitorius ir jų teikiamą paslaugą naudingumą mokymosi rezultatams, išsiaiškinti studentų motyvus ir priežastis, paskatinusias pasinaudoti korepetitorio paslaugomis, nustatyti korepeticijas teikiančių asmenų pasiskirstymą, išanalizuoti, veiksnius, galinčius sumažinti korepetitorio teikiamą paslaugą paklausą, išsiaiškinti studentų požiūrį korepetitoriaivimo ir pedagoginės etikos santykį.

Tyrimo instrumentas – anketa.

Tyrimo imtis - 304 Tšauli kolegijos, Tšauli universiteto humanitarinio, technologijos, socialinių mokslų, edukologijos, menų socialinės gerovės ir negalios studijų, gamtos mokslų, Vilniaus universiteto teisės fakultetų pirmo kurso studentai.

Tyrimo metodai: teoriniai, empiriniai, statistiniai.

Gauti duomenys leidžia teigti, kad korepetitoriaivimas kitaip dar vadinamas š–e–liniuo –vietimu Lietuvoje egzistuoja. Korepetitorio pasirinkimo tikslingumą nulemia moksleivių nepasitikėjimas: savo jėgomis, mokytojų kompetencija, ugdymo ir paruošimo egzaminams kokybė. Korepetitoriaivimas turi tokios mokymosi rezultatus, nes daugumai moksleivių korepetitoriai tikrai padėjo. Pagrindiniai motyvai ir priežastys, paskatinusios lankyti korepeticijas yra kiek galima maksimaliai finansiškai vertinimai ir kuo geresni egzaminų rezultatai. Populiariausi korepetitoriai – mokytojai. Veiksniai, galintys sumažinti korepetitorio paslaugą paklausą: valstybinės –vietimo sistemos tobulinimas, pedagogų darbo kokybės tobulinimas, mokinių požiūrio mokymuisi keitimas, korepetitorio teikiamą paslaugą griežtesnė kontrolė. Korepetitoriaivimo ir pedagoginės etikos santykio vertinimas priklauso nuo vairių faktorių: tiek nuo mokinio, tiek nuo pedagogo, tiek ir nuo susiklosčiusių aplinkybių.

Tyrimas patvirtino hipotezę, kad korepetitoriaivimo, kaip edukacinės paslaugos poreikis lygoja bendrojo lavinimo mokyklose gyt dalykinių finansiškai stoka, noras jas pagilinti ir pasiekti geresni valstybinio egzaminų rezultatus, nepasitikėjimas mokyklos paruošimo kokybe, aukštesnės profesinės karjeros motyvacija bei psichologinės priežastys (baimė, tampa, nepasitikėjimas savimi).

SUMMARY

TUTORING, AS EDUCATIONAL SERVICE'S, ETHICAL AND PRACTICAL DIRECTION

Master's thesis

Topicality of the research. Correpitoting as an educational service is quite a relevant service education-wise in respect of scientific theoretic, social and practical aspects. Correpitoting is a shadow phenomenon, which increases social inequality and shakes society's trust in school as the opinion is developed that without assistance of a tutor one would not be able to pass state exams successfully. Correpitoting services depreciate the ideals of educational reform, and the users of educational services start doubting about the quality of the state's educational system.

The object of the research is correpitoting as educational service.

The goal of the research is to find out the point of view of the first course students concerning tutoring as an educational service. To gain the aim the following **goals** were set: to sift students' opinions about tutors and the benefit from their services to students' learning results, to explore the motives and reasons of the students, which encouraged to refer to the tutors, to establish the distribution of persons which provide tutoring services, to analyze the factors which could reduce the demand of the services provided by the tutors as well as to define students' point of view to the proportion of correpitoting and pedagogical ethics.

The tool of the research is questionnaire. **The scope of the research** is 304 first course students from Tšauliai College and the following faculties of Tšauliai University: Faculty of Humanities, Faculty of Technology, Faculty of Social Sciences, Faculty of Education, Faculty of Arts, Faculty of Social Welfare and Disability Studies, Faculty of Natural Sciences as well as from Vilnius University's faculties of law.

Methods of the research: theoretical, empirical, statistical.

Obtained data suggests that correpitoting, which is in Lithuania as well referred to as shadow education, actually does exist in Lithuania. The expedience of choosing the tutor is determined by the lack of students' self-confidence, distrust of teachers' competence, quality of education and preparation for exams. Correpitoting has influence on the learning results as many students state that tutors' lessons were actually beneficial to them. The main motives and reasons, which encouraged attending tutors' lessons, were to reach maximum knowledge grades and exam results. Most popular tutors are teachers. Factors which could reduce the demand of tutors' services are the following: development of the state educational system, development of the schoolteachers' work quality, changing of the students' point of view to learning as well as more strict control upon the services provided by the tutors. Evaluation of proportion of correpitoting and pedagogical ethics depends on various factors, such as student, schoolteacher, occurring circumstances. The research has confirmed the hypothesis of that the demand of correpitoting as educational service is determined by the lack of the obtained in the general education schools subject knowledge, lack of willingness to improve this knowledge and in this way to reach better results in the state exams, distrust in the quality of preparation the school offers, high motivation related to future professional career as well as psychological reasons (fear, tension, lack of self-confidence).

IVADAS

vatus) š-e- linisö -vietimas n ra naujas rei-kinys: jis buvo praktikuojamas visais laikais tiek besivystančiose, tiek išsivysčiusiose šalyse. Toks mokymas, konsultavimas tapo dalimi švietimo aplinkos. Lietuvoje sistemingas dėmesys šiam reikiniui pradėtas skirti tik 2001/2002 mokslo metais, kai Vilniaus universiteto švietimo politikos centras paviešino pirmojo kurso studentų apklausos apie korepetitoriaavimo duomenis. Tuo pirmą kartą tyrėjai patraukė plačiosios visuomenės ir švietimo specialistų dėmesį šio linio švietimo reikinių edukacinius, socialinius ir etinius aspektus. Pakartotiniai panašūs duomenys buvo surinkti 2002/2003 ir 2004/2005 mokslo metais.

Problemos aktualumas. Korepetitoriaavimas, kaip edukacinė paslauga yra aktuali švietimui moksliniu teoriniu, socialiniu bei praktiniu aspektu. Lietuvoje vykdamas švietimo reformas buvo pereita prie valstybinio brandos egzaminų, natūralu, jog iškilę su tuo susiję ir kiti problemų, tad vien iš jų – korepetitoriaavimas – ir paanalizuosime šiame magistro darbe. Kaip teigiama Lietuvos Respublikos švietimo statyme (11 str.), švidurinis išsilavinimas gyjamas baigus vidurinio ugdymo programą ir išlaikius brandos egzaminus. Paradoksalu, kuomet yra teigiama, jog švietimas Lietuvos bendrojo lavinimo mokyklose nemokamas, o tai vadinamos gerinant vaikų išsilavinimą nematoma. Viena iš paminėtų priežasčių yra brangios korepetitoriaus teikiamos paslaugos. Šalyje vis didesnę mastą gaunantis korepetitoriaus verslas, dar vadinamas šio linio švietimu, jau tampa problema. Be to neapsieina nei moksleiviai, nei patys mokytojai. Nors dauguma abiturientų prieš egzaminus mokosi privačiai, nė viena valstybės institucija tiksliai nežino, kiek Lietuvoje yra korepetitoriaus. Situacija drastiška: viešai švietimo paslaugai trūksta viešumo bei skaidrumo. Korepetitoriaus kuria mokyklos vardas: pas korepetitoriaus mokosi moksleiviai gerai išlaikę brandos egzaminus, ir nuopelnus už tai sau priskiria mokykloje mokytis mokytojai. Kadangi dažniausias korepetitoriaus samdymo motyvas – pasiruošimas egzaminui, tai bendravimas su korepetitoriumi virsta faktiškai siminimu, o ne tikroju mokymusi. To pasekoje, korepetitoriaus paslaugomis besinaudojantys moksleiviai pervargsta, nes greta didelių mokymosi krūvių baigiamosiose klasėse jie gauna dar gausybę papildomų darbų. Taip pat patalpinamas nelygumas skatinimas (nes vieni tėvai gali sau leisti samdyti korepetitoriaus, o kiti – ne), švietimo elitarizmo augimas, švietimo paslaugų tamsas brangimas, socialinis atskirties didėjimas. Nelygios galimybių didina socialinį praraj tarp moksleivių, iškreipia švietimo sistemą. Egzistuojančios korepetitoriaavimo paslaugos nuvertina švietimo reformos idealus, švietimo paslaugų vartotojams kyla abejonių dėl valstybinės švietimo sistemos kokybės. Nelegalus švietimas – nuostolis ir pašiam švietimui, ir valstybei. Tielvys R. teigia, jog š korepetitoriaavimas pakerta visuomenės pasitikėjimą mokykla, nes formuojasi nuomonė, kad be

į egzamin gerai nei-laikysiõ (Laurin iukien , 2004). Be to, b t ir lieka tik retoriniai: šKiek mokes i valstybei nuo gaut Ar visi jie turi patentus?õ. Deja, kol kas visuomen tyli ar bent jau vie-ai nekalba, nesiskundffia naudodamasi j paslaugomis. Taip yra sukuriamos s lygos pedagog piktnaudffiavimui ó mokyti ufl papildom mokest po pamok (kartais ir savo paties mokin), o kas tuomet yra daroma ufl valstyb s jam mokam atlyginim ? Ar reik-minga -ioje dviprasmi-koje situacijoje pedagogin etika ir moral ? Be to, valstyb s beveik nekontroliuojamas -e- linis -vietimas gali tur ti li dn pasekmi , nes niekas netikrina korepetitori dalykin s kompetencijos. Stengdamiesi apsisaugoti nuo netikusi mokytoj ir v jais neleisti pinig , moksleiviai ir j t vai ger korepetitori ie-ko per draugus bei pafl stamus.

Teorinis naujumas ir reikšmingumas. Korepetitoriavimo tema maflai tyrin ta, tai rodo ir parengti moksliniai (magistro) darbai: 2002m. Markevi i t s A. šKorepetitoriavimasõ ir 2005m. Astos Rauchien s šKorepetitoriavimo, kaip edukacin s paslaugos moksleiviams, reik-ningumo tyrimasõ. Markevi i t A. savo darbe d mes kreipia respondent , lankiusi papildomas priva ias pamokas kiek , korepeticijas teikian i asmen bei korepeticij pasiskirstym , vaivov , darbo su pagalbininku efektyvumo rodiklius, o Rauchien A. daugiau d mesio skyr korepetitoriavimo, kaip ugdymo kokyb s rodiklio atskleidimui. Savo darbe šKorepetitoriavimo, kaip edukacin s paslaugos, teorinis ir praktinis aspektasõ gilinausi : korepetitori teikiam paslaug naudingum mokymosi rezultatams, motyvus ir prieffastis, paskatinusius pasinaudoti korepetitori paslaugomis, veiksnius, galin ius sumaffinti korepetitori paslaug paklaus , korepetitoriavimo ir pedagogin s etikos santyk . Suformuluotos i-vados ir rekomendacijos suteikia galimyb pedagogams atsakingiau paffvelgti savo darbo kokyb ir atkreipti d mes student patirtus mokymo(si) sunkumus vidurin je mokykloje. I-siai-kinti motyvai ir prieffastys, paskatin pasinaudoti korepetitori paslaugomis, numatyti veiksniai, galintys sumaffinti korepetitori paslaug paklaus , kurie pad s efektyviau spr sti su korepetitoriavimu, susijusi problem sprendim , pritaikius realizuoti viariose -vietimo sistemos grandyse.

Tyrimo objektas. Korepetitoriavimas, kaip edukacin paslauga.

Tyrimo hipotezè. Tik tina, kad korepetitoriavimo, kaip edukacin s paslaugos, poreik s lygoja bendrojo lavinimo mokyklose gyt dalykini ffini stoka, noras jas pagilinti ir pasiekti geresni valstybini egzamin rezultat , nepasitik jimas mokyklos paruo-imo kokybe, auk-ta b simos profesin s karjeros motyvacija bei psichologin s prieffastys (baim , tampa, nepasitik jimas savimi).

Tyrimo tikslas. Atlikti teorin ir empirin korepetitoriavimo, kaip edukacin s paslaugos, analiz ir i-ry-kinti galimas mokymo/si proceso tobulinimo gaires.

agr sti korepetitoriavimo, kaip edukacin s paslaugos, samprat
lingumo prieflastis, remiantis mokslin s pedagogin s ir
psichologin s literat ros analize, pristatant korepetitoriavimo istorin aspekt bei
tarptautin kontekst .

2. I-analizuoti pirmo kurso student nuomones apie korepetitorius ir j teikiam paslaug naudingum mokymosi rezultatams.
3. I-siai-kinti student motyvus ir prieflastis, paskatinusius pasinaudoti korepetitori paslaugomis, mokantis vidurin s mokyklos baigiamosiose klas se.
4. Nustatyti korepeticijas teikian i asmen pasiskirstym pagal korepetitoriaus kompetencij .
5. I-analizuoti veiksnius, galin ius sumaffinti korepetitori teikiam paslaug paklaus mokantis vidurin je mokykloje.
6. I-siai-kinti student poffi r korepetitoriavimo ir pedagogin s etikos santyk .

Tyrimas grindžiamas šiomis teorijomis:

- *Kognityvine teorija* kreipian ia d mes kokybines m stymo ir mokymosi charakteristikas (kad vykt mokymasis, jis turi b ti prasmingas). Individai patys aktyviai kuria arba konstruoja s vokas/ tikrov s sampratas ir suteikia prasm savo pa i patir iai. (Sigel, Cocking, 1977).
- *Humanistine mokymo teorija* (Rogers C.) pabr flian ia, kad ugdymas - tai ne tik nauj flini , patirties perteikimas, bet ir pastangos, kad mokinys suvokt t flini ir mok jim prasm sau asmeni-kai. Mokyklos ufduotis ó mokini nor mokytiis paversti ai-kiu tikslo. Pedagog darbas - pad ti i-mokti mokiniams, kaip mokytiis ir adekva iai save vertinti. Vienintelis reik-mingas vertinimas yra sav s vertinimas. Paflymiai skatina vaikus dirbti tik tam, kad gaut geresn paflym , o ne tam, kad jaust pasitenkinim . Lengviausia, prasmingiausia ir efektyviausia yra mokytiis tokioje aplinkoje, kai mokinys nejau ia baim s. (Gage, Berliner, 1994).
- *Fenomenologija* (Edmund H., Greene M.) i-skirian ia galimybes, kaip ugdymo tikslo, pabr flim . Ugdymo tikslas ó pabudinti mokin , pad ti jam pajusti, suprasti galimybes ir jas orientuotiis. Pedagogas turi pad ti jaunimui konceptualizuoti ir i-pl sti savo pasaulio matym . Jei rengiam s atviri galimyb ms, privalome b ti ir atsakingi. (Ozmon, Craver, 1996).
- *Pragmatizmo filosofija* (Dewey J., Rousseau J.J.) teigian ia, kad nuo pat mafens reikia mokyti vaikus spr sti problemas, o ugdymo paskirtis ó toks ugdytinio dabartinio gyvenimo ir veiklos organizavimas, kad atsiskleist imamenti-kos jo galios, kad

save. Mokytojas turi padėti mokiniams suvokti savo tikruosius
iausius poreikius, susijusius su ateities planais, ir po to
nant –iuos interesus bei poreikius. (Bitinas, 1996).

- *Egzistencializmo filosofija* (Kierkegaardas, Buberis, Greene) akcentuoja, kad galimi ir
ugdymo keitimai – ugdymas ne tai, ko pripildomas mokinys, nes kiekvienas vaikas yra
individualus. Pirmas žingsnis ugdyme – savęs pažinimas. Mokiniam reikia leisti
suvaidinti teigiamą vaidmenį formuojant ugdymą. Mokytojas yra atsakingas už
skatinantį aplinkos sukūrimą. (Ozmon, Craver, 1996).

Tyrimo metodai:

- *Teoriniai*: straipsniai, pedagoginiai, psichologiniai literatūros studijavimas, analizė,
lyginimas, apibendrinimas, kurie leido identifikuoti teorinį korepetitoriaivimo, kaip
edukacinės paslaugos, aspektą.
- *Empiriniai*: kiekybinio tyrimo metodas *anketa* (sudaryta pagal Markevičiūtės A.,
Rauchienės A. metodiką ir adaptuota), kuri padėjo ištirti pirmo kurso studentų požiūrius
korepetitoriaivimui, kaip edukacinę paslaugą, korepetitorius teikiamas paslaugas, jų poreikį,
tak mokymosi rezultatams; kokybinio tyrimo metodas – studentų atsakymų atvirus
anketos klausimus prasminė interpretacinė duomenų analizė, kuri leido išryškinti
veiksnius, galinčius sumažinti korepetitoriaivimo paslaugų paklausą, bei atskleisti,
studentų požiūrį pedagoginę etiką pakeičiančius mokytojus.
- *Statistiniai*: tyrimo duomenų kiekybinis ir kokybinis analizė, siekiant apibendrinti
empirinio tyrimo metodus gautus rezultatus, sistematinti informaciją, atskleisti tyrimo
kintamąjį ryšius. Empirini tyrimų analizei naudojama SPSS 12 for Windows
kompiuterinė programa.

Tyrimo imtis. Tyrimo (pilotinio) tyrimo metu buvo apklausti 59 Tyuli
universiteto Edukologijos, Socialinio, Humanitarinio fakultet bei Tyuli kolegijoje pirmo
kurso studentai. Pagrindiniame tyrime dalyvavo atsitiktinai pasirinkti 322 Tyuli kolegijos,
Tyuli universiteto humanitarinio, technologijos, socialinių mokslų, edukologijos, menų
socialinių gerovės ir negalios studijų, gamtos mokslų, Vilniaus universiteto teisės fakultet
pirmakursiai.

Tyrimo organizavimo etapai.

Pirmas etapas 2007 m. spalio – 2008 m. kovo mėn. Mokslinių, pedagoginių, psichologinių
literatūros studijavimas. Literatūros studijos ir analizė leido tiksliau suformuluoti tyrimo
problemas, tikslus bei uždavinius.

Antras etapas 2008 m. gruodžio – vasario mėn. Tyrimo instrumentarijaus parengimas,
anketos respondentų tyrimui sudarymas (adaptavimas) ir atliktas tyrimas (pilotinis)

io tyrimo imtis, metodologiškai patikrintas instrumentas.
ktas pastabas ir jiems iškilius klausimus, anketoje atlikti

Treias etapas 2009 m. vasario - kovo mėn. Respondent anketin apklausa.

Ketvirtas etapas 2009 m. balandžio mėn. Statistinio tyrimo duomenų analizė ir jos interpretacija.

Penktas etapas 2009 m. gegužės mėn. I-važiavimų ir rekomendacijų rašymo parengimas.

Darbo aprobacija. 2009 m. gegužės 14 d. Tėuli universiteto Edukologijos fakulteto *Studentų mokslinėje konferencijoje* skaitytas pranešimas tema „Korepetitoravimas, kaip edukacinė paslauga, teorinis ir praktinis aspektas“.

Darbo struktūra. Baigiamąjį magistro darbą sudaro santrauka lietuvių ir anglų kalbomis, vadas, 3 skyriai, 5 poskyriai ir 17 skirsniai. Visi skyriai, poskyriai ir skirsniai suskirstyti pagal nagrinjamą klausimą ir problemą. Darbo apimtis 139 puslapiai, jame yra 27 lentelės ir 25 paveikslai. Darbo pabaigoje pateiktos išvados, tolimesni tyrimų perspektyva ir rekomendacijos, naudoti literatūros šaltiniai, interneto svetainių adresai bei 3 priedai.

Darbe vartojamos pagrindinės sąvokos. Pirmiausia, prieš pradėdama analizuoti korepetitoravimą, svarbu apibrėžti tiksliai sąvokas, kurios padės aiškiau suprasti šio reiškinio esmę ir problematiką:

- Švietimas vadinamas, kaip veikla, kuria siekiama suteikti asmeniui visavertį savarankišką gyvenimą pagrindus ir padėti jam nuolat tobulinti savo gebėjimus. (Lietuvos Respublikos švietimo statymas, 2003).
- Ugdymas – mokymas, lavinimas, gėdėliavimas, gebėjimų ir vertybinių nuostatų formavimas (Lietuvos Respublikos švietimo statymas, 2003).
- Švietimo teikėjas – mokykla, laisvasis mokytojas ir kitas švietimo teikėjas (staiga, mokykla, organizacija, kuriai švietimas nėra pagrindinė veikla), švietimo nustatyta tvarka turintis teisę vykdyti švietimą (Lietuvos Respublikos švietimo statymas, 2005).
- Švietimo kokybė – Ufė švietimo kokybės atsako švietimo teikėjas. Formaliojo ir iš dalies neformaliojo švietimo kokybės uftikrina valstybė (Lietuvos Respublikos švietimo statymas, 2003).
- Švietimo vadyba – veikla, kuria organizuotai siekiama ufsibrėžti švietimo sistemos ir atskirų švietimo organizacijų tikslus (fielvys R., 2003).
- Aukštesniosios ir aukštojo mokslo studijos yra švisuotinis, jos teikiamos asmeniui, gėjusiam vidurinio išlavinimo ir gebėjimų savarankiškai studijuoti. (Lietuvos Respublikos švietimo statymas, 2003, 13 str., 14 str.).

mokytojas ó teis s akt nustatyta tvarka gali teikti neformal j
kyklinio ugdymo arba formaliojo –vietimo programas
avirai–kos poreikius tenkinan i program modulius (Lietuvos
Respublikos –vietimo statymas, 2003).

- Besimokantysis ó kaip šmokiny s ó asmuo, kuris mokosiõ. (Lietuvos Respublikos –vietimo statymas, 2003, 2 str.).
- Paslauga ó tai prek , kurios gamyba ir vartojimas vyksta tuo pa iu metu, kai dalyvauja vartotojas, ir kurios turinys bei kokyb priklauso nuo paslaugos teik jo, paslaugos vartotojo ir tuo metu veikian i kit aplinkybi õ (Svetikien I., 2002).
- Koreliacijos koeficientas – tai skaitin charakteristika, vertinanti dviej atsitiktini dydfli tiesin priklausomyb . Jei dydfiai koreliuoja, tai jie yra priklausomi, nei nekoreliuoja, tai jie gali b ti ir priklausomi, ir nepriklausomi. Kuo koreliacijos koeficiento r reik–m absoliu iuoju didumu ar iau 1 arba -1, tuo koreliacija tarp kintam j yra stipresn , kuo ar iau 0, tuo koreliacija silpnesn (Kardelis K., 2002).

REPETITORIIVIMAS KAIP EDUKACINĖ PASLAUGA: TEORINIS ASPEKTAS

1.1. Korepetitoriavimo samprata

1.1.1. Istorinis korepetitoriavimo aspektas

Korepetitoriavimas ó senas rei–kinys, egzistav s visais laikais ir visose –alyse. (L. Laurin iukien , 2002). Ir korepetitoriaus samprata visur vienoda: tai asmuo, teikiantis papildomas pamokas moksleiviui t dalyk , kuri –is pats ne stengia tinkamai i–molti mokykloje. Literat roje ne syk randame flini , kaip ne vienas Lietuvos kult ros, mokslo flmogus jaunyst je yra band s ufsidirbti pinig teikdamas priva ias pamokas moksleiviams. Pamin tinos tokios asmenyb s kaip: J. Basanavi ius, J. Bili nas, P. Vi–inskis, V. Kudirka ir kt. Bostone i–leistoje Lietuvi enciklopedijoje ra–oma: öAtsisakius stoti kunig seminarij , t vai param nutrauk . Kaip gabus mokinys, Vi–inskis nuo mokes io ufl moksl gimnazijoje buvo atleidffiamas, bet pragyvenimui tur jo ufsidirbti priva iomis pamokomis ir atsitiktiniais darbais vasaros atostog metu.ö (Lietuvos enciklopedija, 1966, p. 350). Pasteb tina, kad teikiamos korepeticijos paslaugos pad davo i–gyventi ar pasirinkti norimas studijas.

Korepetitoriavimas atsirado, vyst si ir keit si reaguodamas besikei iant kontekst . Galima numanyi, jog tarybiniais laikais korepetitoriavimas taip pat egzistavo, ta iau apie tokias paslaugas niekas nedr sdavo vie–ai prabilti, kadangi tai buvo nelegali veikla (oficialiai, visas paslaugas tur jo teikti tik valstybin s institucijos ir nebuvo leidffiama teikti priva i paslaug), o tai prie–taravo tarybini laik etikai. Atgimus nepriklausomai valstybei pastebimai atgim ir korepetitoriavimas. šAtsiradus valstybiniams brandos egzaminams, –iek tiek pakito korepetitoriavimo pob dis. Kadangi be korepetitoriaus pagalbos mokantis ar ruo–iantis valstybiniams egzaminams dalis moksleivi sunkiai sivaizduoja, jog stos norim auk–t j mokykl . šAnks iau korepetitoriai (auk–t j mokykl d stytojai) ruo–davo moksleivius stojamiesiems egzaminams. Dabar moksleivius (ir auk–t j mokykl d stytojai, ir mokytojai) rengia valstybiniams brandos egzaminams, – teigia VU Edukologijos katedros ved jas prof. R. fielvys. Korepetitori luome nebevyrauja auk–t j mokykl d stytojai ó i– korepetitoriavimo ufsidirbti gali ir mokytojai, ir studentai. (Laurin iukien , 2002). D l to galima b t suabejoti teikiam paslaug kokybe ó nei–ku kokia šmokytojoð kompetencija, o pasiekti kuo geresni brandos egzamin rezultat tapo pagrindiniu vidurin s mokyklos baigimo tikslu. Ta iau bet kuriuo atveju korepetitori rinka gana plati ir atvira, reaguojanti i–augus priva i pamok poreik . Mokiniams belieka rinktis ir tik tis, kad pasirinko pat geriausi i–si lom korepetitori .

iai vartojam s vok š-e- linis ministr kabinetas, š-e- lin
e ir nauj flodfi jungin ó š-e- linis –vietimas. š^{TM}- linio
icialius mokymo procesus ir reikalavimus. Kyla nat ralus
klausimas, kod l gi tai yra š-e- linis –vietimas? B dien V., Zabulionis A. tai paai-kina taip:
š-e- linis –vietimas negali egzistuoti be pagrindinio, formaliojo –vietimo, taigi jis yra tarsi
formaliojo –vietimo pasekm ð. (2006, p. 4). Tarp –i rei-kini yra tamprus ry-ys, kadangi
kei iantis pirmajam veiksniai ó formaliajam –vietimui, pakinta ir antrasis ó –e- linis. š^{TM}- linis
–vietimas ð tarsi lieka pagrindinio, formaliojo –vietimo –e- lyje ó nepasteb tas, o kartais galb t ir
ufimirtas, ta iau vis tiek nepraranda savo reik-ningumo. Nagrin toje literat roje š-e- linio
–vietimo ð ir korepetitoriaavimo s vokos ó viena su kita persipynusios, vartojamos kaip sinonimai.

^{TM}- linis –vietimas analizuojamas ir kaip makro fenomenas:

- 1) paplitimas;
- 2) panaudojimo strategija;
- 3) i-skirtin s tautin s charakteristikos ð (David P. Baker).

šTarpautini flodfi flodyne ð pateikiamos tokios korepetitoriaus s vok apibr ftys:

- repetitorius ó nam mokytojas, padedantis i-mokti pamokas arba pasiruo-ti egzaminams (p. 604);
- korepetitorius ó samdomas mokytojas, padedantis mokiniui rengti pamokas, ruo-tis egzaminams (p. 404).

Korepetitorius (lot.) ó asmuo, paded s mokslus einan iam jaunimui parengti pamokas namie arba teiki s papildomas pamokas t mokslo dalyk , kuri menkiausiai pasireng s arba menkesni gabum jaunuolis ne stengia suprasti ir tinkamai i-mokti. (Lietuvos enciklopedija, 1957, p. 448).

Kei iantis Lietuvos kaip valstyb s statusui atsirado naujos galimyb s, skaitant ir galimyb legaliai verstis individualia veikla. ^{TM}vietimo statyme (2003) pirm kart yra reglamentuojama korepetitoriaus s voka ir darbas. Jame korepetitorius yra vadinamas *laisvuuoju mokytoju* (fizinis asmuo), šufsiiman iu individualia –vietimo teik jo veikla ð. Laisvojo mokytojo s voka siekiama atskirti mokytojo darb mokykloje nuo mokytojo, besiver ian io individualia praktika. O 50 –io statymo straipsnyje apibr fiamos savaranki-kai dirban io mokytojo teis s, pareigos ir atsakomyb :

1. Laisvasis mokytojas teis s akt nustatyta tvarka gali teikti neformal j –vietim , vykdyti ikimokyklinio ugdymo arba formaliojo –vietimo programas papildan ius bei mokini savirai-kos poreikius tenkinan i program modulius.
2. Laisvasis mokytojas turi teis :
  - 1) vykdyti neformaliojo ir kai kuriuos formaliojo –vietimo program modulius;

individualias programas;

na s veiklos b d us ir formas;

konsultacin ir kvalifikacijos tobulinimo pagalb .

3. Laisvasis mokytojas privalo:

- 1) laikytis Mokytojo etikos norm ;
- 2) uftikrinti ugdom mokini saugum ;
- 3) tur ti higienos reikalavimus atitinkan i ugdymui skirt darbo viet ;
- 4) vykdyti su mokiniu sutart ugdymo proces .

4. Laisvajam mokytojui neleidffiama ugdyti t mokini , kuriuos jis ugdo mokykloje pagal to paties dalyko program . (LR Tvietimo statymas, 2003, p. 22).

Legalus bei nevarflomas vertimasis priva ia veikla –vietimo srityje reglamentuojamas per korepetitori licencijavim . statymo numatyta tvarka korepetitoriui suteikiama galimyb sigyti verslo liudijim individualiai veiklai ir, –iuo atveju teikti priva ias pamokas, s fliningai mokant mokes ius valstybei. Deja, kaip paffymima ir tyrimo ataskaitoje (2006), realyb yra kitokia ó vengiama sigyti verslo liudijimus ir mok ti mokes ius, kadangi –i veikla pasiflymi tuo, jog nusl pti j yra labai lengva.

Pasak Rauchien s A. (2006), deja, m s ugdytoj šlaisvojo mokytojo ó statusas suvokiamos kiek kitaip ó jiems korepetitoriavimas tai biznis, neturintis joki etini norm . Mokytoj teigimu egzistuoja sava rinka ugdytoj tarpe, kuri neturi joki rib ó ji nelicencijuota (bent jau daugelis neturi joki leidim) ir ufl tai niekas nebaudffia, n ra tikrintoj ir galima dirbti taip, kaip pa iam norisi. Tuo labiau, kad ufdarbis visai viliojantis ir paklausa gana didel . Laisvojo mokytojo s voka buvo siekiama labiau atskirti mokytojo darb mokykloje nuo mokytojo, besiver ian io individualia praktika. Bet konkre iai nebuvo reglamentuota, kad tai yra korepetitoriavimas.

šTŲ problema senesn ufl mus ir m s t vusõ,- tarsi antrina ir buv s –vietimo ministras Monkevi ius A., beje, prisipaflsta ir pats jaunyst je dirb s korepetitoriumi ó šdar studentas b damas, dirbau korepetitoriumi... Dirbau su normaliais vaikais, kurie i– tikr j ting davo mokytis. Prie–20 met –io rei–kinio mastai irgi buvo nemenkiõ. Jis taip pat neslepia, kad špaplit s korepetitoriaus darbas yra rimta problema. Ekspert vertinimais, korepetitoriai –alyje per metus ufdirba 20-25 mln. Lit õ. Kadangi jau tuomet daug kas sivaizdavo, kad mokytojo alga yra antraeil , o pagrindinis ufdarbis ó i– korepetitoriaus darbo. Taigi visai nenuostabu, kad korepetitoriavimo rei–kinys paplit s ir dabar. Prie– de–imtmet korepetitoriai i–gyveno kriz , j niekam nereik jo. Bet situacija pasikeit –iais laikais ó stojant auk–t sias, auk–tesni sias mokyklas, kolegijas yra didffiuliai konkursai. D l to atsiranda darbo korepetitoriams. A.Monkevi ius baiminasi, kad mokymas nevirst nes fliningu verslu. O korepetitoriai populiar s didffiuosiuose –alies miestuose ir rajon centruose, o ne provincijoje. (Pa kauskait , 2002).

...us imant nemaflus pinigų. Mokesio ufl tokias paslaugas
...ts laisvasis mokytojas arba sutarties pagrindu su klientu. Tšos
...rieinamos. Abejotina, jog patys mokiniai jau geb t ufl jas
susimok ti, tad korepetitoriavimas lie ia ir j t vus, kai kurie i–j susidurdami su ne menkomis
finansin mis problemomis. Kaip parod ir atlikto tyrimo duomenys, neretam vaikui reikia net ne
vieno, o keleto dalykinink pagalbos. Ne paslaptis, jog –ioje situacijoje suinteresuot j grup
papildo ir patys pedagogai, siekdami lengvesnio ufdarbio (dafnai ir neapmokestinto) po pamok .

Kiek mokes i valstybei nuo gaut milijonini pajam sumok jo korepetitoriai? Ar visi turi
patentus? Tše klausimai lieka retoriniai, nes visuomen , naudodamasi j paslaugomis, tyli ausis
suglaudusi, vie–ai nekalba, nesiskundffia ó visi patenkinti esama pad timi. fielvys R. samprotauja,
kad taip yra šsukuriamos s lygos pedagog piktnaudffiaivimui ó mokyti ufl papildom mokest po
pamok , o k tada darys ufl valstyb s mokam alg ? Kaip tada su pedagogo etika ir morale?ó
(Laurin iukien , 2004). Kaip teigia, B dien V. ir Zabulionis A. (2006), vis pirma patys
mokytojai (kurie daugiausia dabar ir teikia –ias paslaugas) stengiasi nusl pti, jog ver iasi
korepetitoriavimo veikla, ypa vengia vie–umo, teikdami papildomas priva ias pamokas savo
mokiniams, kadangi kyla interes konfliktas ir juos galima b t apkaltinti neeti–ku elgesiu.
Vadinasi, to pasekoje galima teigti, jog egzistuoja ekonomini ir etini veiksnai tarpusavio ry–ys.
Be to, tokiu atveju jie dar tarsi pripaffint , jog pagrindini pamok metu nesugeba i–mokyti, ta iau
tai puikiai daro ufl papildom mokest , kas leist daryti prielaid , jog legalus darbas jiems mafliau
reik–mingas. Kaip svarbus aspektas min toje tyrimo ataskaitoje (2006) yra paflymimas ir, priva ias
–vietimo paslaugas teikian i , mokytoj privalo jimas mok ti nemaflus mokes ius valstybei, o kaip
flinia, pedagogo atlyginimas ir taip yra maflas.

1.1.2. Tarptautinis korepetitoriavimo kontekstas

Korepetitoriavimas galias tradicijas turi ne tik Lietuvoje, bet ir svetur. David P. Baker
(2001) daro i–vad , kad š–e– linis –vietimasó yra paplit s po vis pasaul , bet galima teigti, kad
gali b ti permainingas, atsifflvelgiant taut savitum . B dien V. teigia, kad šKiekviena –alis savaip
reaguoja – rei–kin ó skirting politik jo atffvilgiu vykdo. Vienur tai legalu, kitur ó ne, ta iau
egzistuoja visur. Piet kor jie iai net kalamb r apie korepetitoryst turi: kovoti su
korepetitoriais yra tas pats, kaip tikinti vag , kad visi nuskur ir n ra i– j k vogtió.
(Laurin iukien , 2004).

Uffsienio autoriai taip pat daug kalba apie korepetitoriavim , kaip rei–kin , besiskverbiant
–vietimo sistem . UNESCO leidinyje, kuriame aptariamas –e– linis –vietimas, teigia, kad
korepetitoriavimo mastas labai skirtingas variose –alyse, ta iau nepakankamai vertinamas.

alio A. (2006) tyrimo ataskaitoje, tr ksta informacijos apie tyrimus, atliktus Centrin je ir Ryt Europoje (CRE) bei valstyb se, nors i valstybi vietimo sistemose korepetoriavimas egzistavo ir buvo pripaflstamas kaip vietimo bei socialin ekonomin problema.

Kai kuriose alyse, papildomi privat s kursai, rengiami individualiai arba specialiose staigose, tapo milfini-ku bizniu, mobilizavusiu papildomus i-teklius ir darbinusiu daug flmoni . Kor jos respublikoje visi pripaflsta, kad t vai priva iam mokymui i-leidflia 150 % valstyb s investuojamos vietim sumos. Privatus mokymas flnomas kaip plintantis visose pasaulio dalyse, ir vis dar sulaukia menko d mesio i-ekonomist . šPiet Kor jos gyventojai i-leidflia 2,9 % BNP (bendro nacionalinio produkto) priva iam pradiniam ir viduriniam mokymui. Tuo tarpu oficialiam mokymui vie-ai i-leidflia 3,4 % BNP. Ekonomist i-vadomis maflesn mokyklos kokyb pastebimai stimuliuoja privataus mokymo poreik ō. (Taejong Kim, 2004). Akivaizdu, kad š-e- linis vietimas ō atima daug l i-valstybi visame pasaulyje.

Pedagogams kovojant d l didesni atlyginim , korepetitori verslas klesti. Siekiantys papildomo ufdarbio mokytojai vis dar dalija pafladus i-mokyti taip, kad atestate b t ne patys flemiausi balai. O t vai pasiruo- investuoti dideles sumas vaik papildomas priva ias pamokas, kaip galimyb suteikti jiems geriausi i-silavinim . Be to, siekia palengvinti stojim geriausias mokyklas. Daugelyje ali svarbu, koki mokykl j s baig te. Tai gali tapti s km s bilietu darbo rinkoje. Mark Bray leidinyje šThe shadow education system: private tutoring and its implications for planners ō pristato i problem , apflvelgdamas Japonijoje atliktus tyrimus. Bray teigimu, šNeoficialus mokymas ō tai ne naujas rei-kinys: jis jau buvo praktikuojamas daugel met i-sivys iusiose ir besivystan iose alyse. I-tikr j , neoficialus mokymas tapo vietimo sistemos dalimi iki tokio i-pl timo, kad niekas i- tikr j neklausin ja apie jo egzistavim ō (1999). Pasak straipsnio šMitai apie vidurin mokym ō autoriaus, nemokamas vietimas ō tai mitas. Kadangi kai kurie mokytojai, korepetoriavim laiko kaip prievol ō ver ia mokinius eiti papildomus uflsimus, tuomet ra-o jiems geresnius paflymius, skiria pamokose jiems daugiau d mesio. Gaila, kad toki situacij sudaro patys mokytojai. Jie patys griaua pasitik jim mokykla, ugdymo kokybe. Deja, tai kol kas fl rima pro pir-tus. Ta iau i- kitos pus s tarsi ir pateisina toki situacij , nes šmokytojams, kuriems nemokamas atlyginimas i-tisais m nesiais, prireik organizuoti specialius kursus ufl ypating mokest . Taip ir atsirado e- linis vietimas ō, - teigia Belyj M. (, 2005).

Pasak moksl daktaro E. Gordono, bent 10 procent Amerikos student nuo darflelio lankymo pradflios iki vidurin s mokyklos baigimo naudojosi korepetitori paslaugomis papildomai mokymosi pagalbai ō individuali specialist ar prisijungdami prie studijavimo

Yra dviej tip studijavimo centrai: nepriklausomieji, kuriems mokymai vyksta namuose, ir didelis, turintis nacionalines privilegijas, kaip universitetai. Privatus centrai siulo individualizuot mokymus, taip pat paruošiamuosius kursus ir grupinius mokymus (kuriuose dirbama su gerai besimokančiais vaikais, kuriems nereikia intensyvaus dėmesio ir vertinimas). Mokymasis juose kainuoja vidutiniškai 50\$ už valandą. Mokestis keičiasi priklausomai nuo to, kur jūs gyvenate. (Walecia, 2007, p. 128). Pasak Jim Giovannini, ikagos privatus Mokymo Centras prezidentas ir kūrėjas, dauguma nepriklausomų korepetitorių dažniausiai būna vietiniai mokytojai ar panašūs išsimokslinimo savo srityje profesionalai, kurie gali susitikti su vaiku kasdien po pamokų ar savaitgaliais, namuose. Tokios paslaugos kainuoja nuo 30\$ iki 150\$ už valandą, dirbant su vaiku apytiksliai 25 valandas (susitikimai paprastai vyksta du kartus per savaitę, tris mėnesius), jei yra poreikis ir ilgiau. Laimei, daug mokyklų, vietinių bibliotekos ir bendruomenės klubai, siūlo privatus profesinio mokymo paslaugas flemesnėmis kainomis ar net veltui. (Walecia, 2007, p. 128).

Ufšienio tyrėjai išvadose teigia, kad pradiniai šėėlinio vietimoš poflymiai mokini mokymosi aplinkoje yra tarp svarbiausi faktori . Tai uiašt vai visada turi pasinaudoti visomis paslaugomis, kurias mokykla ar bendruomenė gali pasiūlyti vaikams prieš jį pas mokamas paslaugas teikiant korepetitorių, rekomenduoja Jim Giovannini, ikagos privatus Mokymo Centras prezidentas ir kūrėjas. (Walecia, 2007, p. 128).

1.1.3. Korepetitoriavimas kaip edukacinė paslauga

Taigi dabar, gyvuojant Lietuvoje rinkos ekonomikai, privatus paslaugos yra skatinamos, priešingai negu tarybiniais laikais, kuomet jos buvo vienaip ar kitaip draudžiamos. Norėdami suvokti paslaugų veiklos savitumą, pirmiausia reikia išsiaiškinti, kas yra paslauga.

Paslaugų apibrėžti trukdo ne tik paslaugų vairov, ta uia pateikiama „paslaugos“ s voka turi daugel reikšmių, apimančių veiklą nuo asmeninių paslaugų iki paslaugų kaip produkto sudedamosios dalies. Taip pat visuomet atsirasi reikšmių, netelpančių bet kur iš apibrėžimų. Tai uia daugelis mokslininkų (Lethinen, 1983; Ketler, Bloom, 1984; Free, 1987; Gronroos, 1989) bando duoti tradicinę paslaugų apibrėžimą (fr. 1 lentelė).

Vakarėali paslaugų teoretikai bei paslaugų marketingo specialistai teigia, kad bendro, visuotinai pripažinto pofli rio apie paslaugų prigimtį ir apibrėžimą nėra. Svetikienė I. (2002) pateikia daugelio paslaugų srityje tyrinėtojų apibendrintą s voką: *špaslauga* ó tai prekė, kurios gamyba ir vartojimas vyksta tuo pačiu metu, kai dalyvauja vartotojas, ir kurios turinys bei

Paslaugų sąvokų apibrėžtys

<p>apibrėžtys (Langvinien , Vengrien , 2005)</p> <p>serija, pasireiškianti asmenų kontaktu su fiziniu rengimu ar ma-ina, suteikianti pasitenkinimą vartotojui (Lethinen, 1983).</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Bet kokia nauda ar veikla, kuri viena šalis gali pasiūlyti kitai, pasiflymi neapuojamumui ir tuo, kad nėra nuosavybės rezultatas. Jos išraiška gali būti susieta ar nesusieta su fiziniu produktu (Ketler, Bloom, 1984). ▪ Veikla, nauda ar pasitenkinimas, pateikiami pardavimui kaip tokie arba kartu su parduodama preke. ▪ Veiksmas ar serija veiksmų, kurie, būdami neapuojamieji prigimties, pasireiškia savaime tarp vartotojo ir paslaugos darbuotojo, pastarajam pasiūlius fizinius išteklius, prekių ar sistemų vartotojo problemoms spręsti (Gronroos, 1989). ▪ Veikla, kuri nekuria ir neperdirba fizinio produkto. Ji teikiamas produktas yra nematerialus ir negali būti apuojamas, transportuojamas ar gyjamas (Hill, 1977).

Šaltinis: sudaryta remiantis Atkocienienė (2006), Langvinienė, Vengrienė (2005).

kokybė priklauso nuo paslaugos teikėjo, paslaugos vartotojo ir tuo metu veikiančių kitų aplinkybių (p.90). Vienas, kaip labiausiai nestandartinę paslaugą apibrėžęs, kuris buvo stipriai kritikuojamas, suformulavo Tvedijos Karlstado universiteto profesorius, paslaugų vadybos specialistas Evertas Gummessonas (1987): „Paslauga yra tai, kas gali būti perkama ar parduodama, bet ko ne manoma užsimesti sau ant kojos“ (Langvinienė, Vengrienė, 2005, p.22). Akivaizdu, kad mokslininkai pateikia skirtingus apibrėžimus, tačiau turint bendrą reikšmę.

Globalioje skaitmeninėje visuomenėje –vietimo sistema tampa neatsiejama nuo ekonomikos sektoriaus ir pradeda paklusti globalios rinkos dėsniams. Tad ir paslaugos būna įvairios, priklausomai nuo veiklos. Ilgalaikis valstybinio –vietimo monopolija tirpsta, –alia tradiciniai –vietimo institucijų paslaugų rėmėjai, kurias teikia mokyklos, muziejai, atsiranda daug naujų ir įvairių –vietimo paslaugų tiekėjų, formuojasi konkurencinė aplinka (pvz., universitetai jau konkuruoja su kolegijomis ir pramoninėse korporacijose sertifikuotais mokymo centrais). Priešingai paslaugos būtų galima priskirti ir korepetitorių teikiamas paslaugas. Kadangi korepetitoriavimas –iandienos mokinių tarpe yra gana populiarus ir gaunantis vis didesnį pagreitį, kurį sąlygoja sociologinis, edukacinis ir psichologinis aspektai. Ši voka *edukacinis*, kilusi iš lotyniško žodžio *educatio*, reiškia auklėjimą, lavinimą, –vietimą (Leonavičius, 1993). Auklėjimas, lavinimas, –vietimas, kaip ir veikdinimas, globėjimas, aprūpinimas, mokymas, prusinimas, formavimas, L. Jovaiša (1996) priskiria ugdymo funkcijoms. I. Leliūgienė (2003) mokymą, auklėjimą, ugdymą, lavinimą, –vietimą priskiria edukacinėms funkcijoms. Tačiau korepetitoriavimas galimas būti apibrėžti kaip edukacinė paslauga.

Kaip teigia Svetikienė I. (2002), Langvinienė N., Vengrienė B. (2005), paprastai pabrėžiamos šios paslaugų savybės, kurios paprastai laikomos universaliomis: paslaugos neapuojamumas, paslaugos nekaupiamumas, paslaugos neatsiejamumas, paslaugos kokybės

o s nebuvimas, paslaug teikimo ir vartojimo vienov .
paslauga ó tai veikla ar veikimo procesas, kuriam b dingi
os vartotojo arba kliento, tai yra tam tikras j tarpusavio
kontaktas. Teikiant paslaug b tent veikla tampa kliento ar vartotojo poreiki tenkinimo
priemone. Kadangi paslauga ó ne daiktas, o procesas arba veiksm eil , ji gaminama ir
vartojama tuo pa iu metu, tai ypa pabr ftina korepeticij vyksmo atveju. Galima b t
akcentuoti, kad esmin korepetitoriaavimo paslaugai atsirasti yra b tent ta dalis, kurioje dalyvauja
klientas (mokinys), pageidaujamas tam tikros paslaugos ir kontroliuojamas j . Kaip matyti,
klientas paslaugos gamybos ir vartojimo procese dalyvauja, kaip pilnateisis paslaug dalyvis.
Pa i paslaug kuria ir teik ja, ir klientas, tod l ji vienam vartotojui ar klientui n ra visi-kai tokia
pati kaip kad kitam. (<http://www.straipsniai.lt/vadyba/puslapis/3120>).

Laikra- iuose ir interneto puslapiuose pilna skelbim , si lan i šypatingasó pasiru-imo
egzaminams metodikas, masinan i intensyviais kursais ir galimybe ufpildyti susidariusias
mokymosi spragas. Jau nuo rugpj io m nesio laikra- iuose pasirodo skelbimai, si lantys
korepetitori paslaugas. Daug skelbim yra laikra-tyje šExpress kontaktasó kuriame savo
paslaugas si lo vis dalyk mokytojai. Si lom dalyk pasi la nemafla: nuo matematikos,
lietuvi kalbos iki muzikos, dail s. T vai, turintys daugiau pinig , savo vaikams gali pasamdyti
vairiausi disciplin d stytoj ar mokytoj . Taip pat skelbimuose galima surasti mokytoj arba
student , padedant ruo-ti pamokas, ra-yti referatus ar ra-inius.

Kalbama apie tai, kad mokslas yra nemokamas, ta iau moksleivi t vai vis daugiau pinig
i-leidflia papildomoms, mokamoms konsultacijoms. Korepetitoriai, kaip ir kiekvieno verslo
atstovai, savo paslaugas vertina vairiai. šKaina svyruoja nuo 8 iki 50 lit ó (Murauskait , 2002).
Studentai valand padirb ti su moksleiviu sutinka ufl 10ó15 lit , mokytojai ó ufl 20ó25 litus.
Organizuoti korepetitori centrai moksleiviams gali pasi lyti pigesnes paslaugas. šAmerican
english schooló direktor Laimut Auflbikavi ien nesl p : škorepetitoriai ó didfliausi j
konkurentaió. Kadangi korepetitori paslaug kainos ufl valand svyruoja nuo 25 iki 40 lit , o
akademin valanda mokantis 6ó8 flmoni grup je jos vadovaujamoje mokykloje kainuoja 10,50
Lt, mokantis individualiai ó 45 Lt. (Kontrimavi i t , 2008). Dar brangiau savo paslaugas vertina
auk-t j mokykl d stytojai. Pasak Rauchien s A., b simus studentus vilioja ir vair s
universitet d stytoj si lomi kursai abiturientams, siekiantys apie 500 Lt ufl 10 akademin
valand . Jie patog s ne tik vilnie iams, bet ir kit miest bei provincijos mokiniams, nes vyksta
-e-tadieniais. (Rauchien , 2005). šKonkurencija -ioje srityje kasmet auga, tod l kainos nuolat
krentaó, ó konstatavo mon s šMano korepetitoriusó direktorius Simanas Ven kauskas.
(Vaitkevi ius, 2009). Taip pat negalima atmesti galimyb s, jog -iemet bus jau iamas ir

atosl gis, tam takos gali tur ti sunki finansin situacija m s

prireikia korepetitoriaus ie-koti per skelbimus vietas ar -alies dienra- iuose. Niekam ne paslaptis, jog -alia valstybinio klesti dar kitas -vietimo sektorius ó privatusis. Kyla nat ralus klausimas: kas geriau gali pad t besimokantiesiems: ar privat s korepetitoriai, ar studijavimas tokias paslaugas teikian iuose centruose? K. Walecia (2007) nuomone, kiekvienas i- j turi sav privalum ir tr kum . Centrai atmeta netinkamas nacionalines mokymo programas, gali apr pinti naujesn , labiau stimuliuojan ia medffiaga negu nepriklausomi korepetitoriai, ta iau pastarieji, kartais ufsibr ft tiksl siekia standartiniais b dais, tiksliai flinodami mokykl reikalavimus. (p. 128).

šKorepetitoriaus veikla bus legali, jei ufl savo veikl ó papildom mokym ó sumok s mokest ir sigis patent ō. (Glioflerien , 2002, p. 1). Panev flio apskrities VMI atstov s spaudai Ritos Skavi ien s teigimu Panev flio mieste ir rajone verslo liudijimas papildomai mokymo veiklai kainuoja 400 lit , ta iau ateityje legaliai besiver iantieji korepetitori veikla prival s mok ti gerokai daugiau. Verslo liudijim kainius tur s nustatyti savivaldybi tarybos, ta iau kaina negal s b ti mafesn nei 1094 litai, i-skyrus tam tikroms socialin ms grup ms. (Kontrimavi i t , 2008). Pasak Vaitkevi iaus K. (2009), Vilniuje metams kainuoja 1383 Lt. Beje, savivaldyb ms leista savo biudfletu s skaita daryti nuolaidas. Galima daryti prielaid , kad ne kiekvienas korepetitorius tiek ufdirba, tod l dirba nelegaliai. Ta iau Seimo Biudfletu ir finans komiteto pirmininkas Jonas Lionginas mato ir kit i-eit , tai yra nusipirkti leidim m nesiui ar dviems, pavyzdffiui, prie- egzaminus. Kaip teigia VMI vir-ininko pavaduotojas Dainius Daugirda, yra ir kitas b das ó informuoti mokes i administratori apie vykdom individuali veikl ir, pasibaigus mokestiniams metams, papildomas pajamas deklaruoti ir susimok ti mokes ius. Ta iau toli graflu ne visi pedagogai elgiasi s fliningai. Nors skelbim laikra- iuose ir interneto svetain se mirga t kstan iai prane-im apie si lomas ir pageidaujamas korepetitori paslaugas, tik mafla dalis j dirba tur dami verslo liudijimus. Pasak VMI atstovo Dariaus Butos, bauda ufl nelegal korepetitoriaus darb siekia 500-1000 lit . Ufl pakartotin nusiflengim baudffiama skaudffiiau ó bauda 1000-2000 lit . (Nagel , 2008).

1.2. Korepetitoriavimo procesas

1.2.1. Šiuolaikinio mokymo ypatumai

fimonijos vystymosi variose srityse tempai nesulaikomai spart ja. Vyksta globalizacijos procesai. Norintys neatsilikti nuo bendro visuomen s paflangos lygio flmog slegia vis didesn ir

...ja naudotis, j surasti, suprasti, atsirinkti, sisavinti na-ta. io tempo, tampi autsaideriu. Savaiame suprantama, kad an iame gyvenime vis svarbesniu flogui tampa gero i-silavinimo gijimas. Bet rinkos s lygomis prakti-kai kiekvienas geras, paklausus dalykas tampa preke. Tiesa, su prielaida, kad lavinimas mokykloje yra ne kas kita, kaip plataus vartojimo prek , griefftai nesutinka Schultz T. W., teigdamas, kad šlavinimas mokykloje pirmiausia yra investicijaō ir b t šdidel klaida laikyti visas i-laidas -vietimui einamuuju vartojimuō. (1998, p. 28).

Tyais laikais formalusis ugdymas moksleiviams ufleda tikrai sunki na-t , kadangi mokykloje mokoma labai daug dalyk . Kita vertus, ugdymo programos turinys taip pat nesumaflo - *didēja mokinių bei mokytojų krūviai*, pamok metu perteikiamos medffiagos kiekiai did ja, bei darosi vis sud tingesni. Akivaizdu, kad ugdymo programos pernelyg apkrautos. Mokytojams tenka daugiau laiko skirti medffiagos perteikimui, kuri mokiniams dafnai b na nesuprantama, o ne flogaus esmini vertybi nuostat ugdymui bei gilinimui. Sociologinio tyrimo ataskaitoje šPer didelio mokymo kr vio prieflastys ir problem sprendimo galimyb sō teigiama, jog per didelis mokymosi kr vis pedagogams apsunkina mokymosi proces , pavyzdffiui, šnesp ja pasiruo-ti, pra-o atid ti ufduotis ilgesniam laikui, o tai griaua kurso strukt r ō, šmoksleiviai nepasiruo- , tod l b ga i-pamok ō, mokiniai b na irzl s, sunku su jais dirbtiō, šgaila moksleivi , nes rezultatai n ra geriō, šplaios programos, jas sunku i-eitiō, šne manoma moksleivi paruo-ti valstybiniam egzaminams, nes jie per sunk sō . (B dien , Zabulionis 2006). Be to, per didelis mokymosi kr vis turi ir -vietimo prieinamumo matmen , nes dideli reikalavimai s lygoja ir didesnes t v i-laidas (korepetitoriams, gausiai literat rai ir t.t.), kuri dalis t i-laid negali sau leisti. (Per didelio mokymosi kr vio prieflastys ir problem sprendimo galimyb s, 2002). Galima daryti prielaid , kad moksleivi perkrovim lemia ir mokini bei pedagog vadovavimasis nuostata, kad privalu visk i-mokti (ar i-mokyti), kas yra nurodyta programoje, nes tik taip galima pasiruo-ti baigiamajam egzaminui, deja, neatsiffvelgiant gimining dalyk turin . Tod l labai svarbu atlikti ugdymo turinio atrank , o jai šry-kiausi tak daro mokytojo profesionalumas ir kompetencijosō. (Grincevi ien , Vaivada, 2004, p. 31).

Kaip viena i- prieflas i , gal jusi lemti korepetitoriaavimo suklest jim , yra vardijama *vidurinės mokyklos reforma*. Kaip flinia, po reformos buvo pereita prie valstybini brandos egzamin . Lietuvos Respublikos TŲvietimo statyme (2003) teigiama, kad vidurinis i-silavinimas gyjamas baigus vidurinio ugdymo program ir i-laikius brandos egzaminus. Auk-tosios mokyklos daugiau neorganizuoja papildom stojam j egzamin , o naudojami moksleivio brandos egzamin vertinimai. Siekiant stoti prestiffines specialybes, did ja ir konkurencija, tod l geri egzamin rezultatai yra labai svarbus ir vertinami. Tai ver ia mokinius pasirodyti kaip

...i-vada, kad kuo mokiny s daugiau flino, tuo jis gaus auk-tesn . Tod l galima b t daryti prielaid , mokiniai pasitelkdami trumpiausiq laiko tarpq išmolti kuo daugiau. Susidaro sp dis, jog pati m s -vietimo sistema pirmiausia orientuojasi egzaminus, o ne mokym mokytis, ne ugdym .

Sunkus laikotarpis t vams b na nauj mokslo met pradffia, kuriai art jant t vams gausu r pes i , ne tik kaip pigiau nupirkti visus b tinus mokymosi reikmenis, bet ir sutaupyti pinig . I-kyla *finansinè ir materialinè moksleivių krūvio keliama problema*, kadangi t vai privalo samdyti dar ir korepetitorius. V. Mockus sitikin s, kad t v finansin pad tis joku b du negali tapti kli timi j vaikams i-silavinimui sigyti (Mockus, 2004). Ne viena -eima per mokslo metus samdo net kelet korepetitori ar skiria nemafl sum pinig tobulinimosi kursams.

T vai nori suteikti savo atflaloms geresn i-silavinim ir palengvinti j stojim norimas auk-t sias mokyklas. Gimdytojai pasireng investuoti nemenkas pinig sumas papildomas priva ias pamokas savo vaikams. šAtrodyt , kad bendr rinkos d sni sigal jimas ir -vietimo srityje netur t kelti nuog stavim . Vis d l to j esama, - ir nemafl . Nuog staujama, kad korepetitoriavimas *didina tèvų nepasitikėjimą mokytojais, brangina švietimo paslaugas ir vargina vaikus*. Baiminamasi, jog -e- linis -vietimas *devalvuoja švietimo reformos idealus, menkina mokyklos kultūrą ir didina socialinę atskirtį* (Strazdas, 2004, a).

Prie viso -ito dar prisideda ir kai kuri *mokytojų neetiškas elgesys*, kuomet geras paflymys, ar didesnis d mesys mokiniui skiriamas tik papildom uflsi mim metu. Tai gali b ti viena i-prieffas i d l ko tenka samdyti korepetitorius ir mokytis papildomai.

Pasak filosofo V. Radffvilo, mes, skirtingai nei i-sivys iusios Vakar -alys, kuriose -alia vie- j -vietimo staig egzistuoja ir priva i mokykl tinklas, nesugebame pakankamai ai-kiai atskirti vie- j arba valstybini ir priva i j -vietimo interes . Lietuvoje yra ne vykdytos kai kurios esmin s reformos, ir vienas i- svarbiausi šne vykdymoō padarini ó dafnai valstyb s nuosavybe ar l -omis (fakti-kai kaip priva iomis) naudojasi tos flmoni grup s, kurios arba gali prieti prie skirstymo, arba moka pasinaudoti ydingos sistemos teikiamomis galimyb mis. (Strazdas, 2004, b). šMokyklos, kuriose mokyt si ypatingai gab s vaikai, turi b ti, ó tvirtina filosofas. ó Ta iau turi egzistuoti ir mechanizmai, padedantys tokias mokyklas patekti gabiems vaikams i- neturting -eim .ō Apgailestaujama, kad ligi -iol tokios mokyklos buvo kuriamos sudarant kai kurioms i- j i-skirtines s lygas. Taip sukurtose mokyklose sitvirtina rafinuotai pasl pti apmokestinimo b dai, i-toki -vietimo staig tarsi nat raliai eliminuojantys tuos, kurie nepaj gia susimok ti. T Taip dar labiau didinama socialin diferenciacija ir slepiamas valstyb s nepaj gumas sukurti socialiai teising sistem . (Strazdas, 2004, b).

oje nėra aiškiai atskirtos (ne vien švietimo sistemoje) viešojo ir
sukuria s lygas daug kam parazituoti ir piktnaudžiauti. Jis
aiškiai pasakyti, kokias valstyb s apmokamas –vietimo
paslaugas gali pretenduoti visi vaikai, o ufl kokias paslaugas j t vai privalo sumok ti.
Realistiškai vertinus valstyb s galimybes ir optimizavus mokykl tinkl , tur t b ti nustatytas
bazinis ó bet kuriam –alies vaikui prieinamas ó nemokam paslaug lygis. Jei ufl j vir–įjan ias
paslaugas t vai oficialiai mok t , nat raliai formuot si priva ios mokyklos, galin ios patenkinti
ir labai gabi vaik ugdymo poreikius. šSusipynusios vie–os ir priva ios sritys, pajam kontrol s
nebuvimas sukuria s lygas piktnaudžiauti –vietimo paslaugomis, ó sako V.Radfivilas. ó Veikia
baisusis paradoksas: kuo flmogus yra turtingesnis, tuo daugiau pasiima i– visuomenini fond .ó
(Strazdas, 2004, a).

1.2.2. Korepetitoriavimas ir individualizuotas mokymas: lyginamoji analizė

Pastaraisiais metais pedagogin s psichologijos specialistai vis labiau rei-čia
nepasitenkinim prastine klase, pagrindiniais jos darbo principais, mokymo efektyvumu. Tšb
nepasitenkinimo priežastis i– dalies yra noras atsifvelgti individualias mokini skirtybes.
Gaus s testai atskleid , kad prastin je klas je mokini intelektas ir j paflangumas yra labai
nevienodi. Geriausieji eilin s klas s mokiniai gali i–mokti daug daugiau ir grei iau negu silpnieji
tos klas s mokiniai. Tše skirtumai sunkina mokytojo darb .

Tiesa, ple iantis mokykl programoms, mokytojams pamok metu tr ksta laiko kurso
tvirtinimui, ribotos individualaus darbo galimybes. O juk atsiranda toki moksleivi , kurie
nenori pasakyti, jog nesuprato ir tikisi tiesiog špraslystiö. Taip nagrin jant vis naujas temas,
spragos did ja, o art jant egzaminams, prad jus kartoti medfflag , susiduriama su realybe.
Pasidaro baisu. Laiko liko ne daug ffini stygius didelis, egzaminus laikyti reik s. Pamok metu
mokykloje to i–taisyti nebe manoma, taigi vienintel i–eitis ó korepetitorius, asmuo, kuris
intensyvaus darbo metu pad s pildyti spragas, atsakin s visus klausimus, ai–kins, kol suprasi.

Korepetitoriaus darb su mokiniu Gage N.L ir Berliner D.C. (1994) vardina kaip
individualaus mokymo metod , kuriuo galima pad ti bet kurio amffiaus mokiniams.
Korepetitoriumi gali b ti kiekvienas nusiman s mokslo srityje ir tur s pedagogini gabum
vyresnis asmuo. Ta iau dafniausiai korepetitoriumi b na gab s vyresni j auk–tesniosios
mokyklos klasi moksleiviai ar auk–t j mokykl studentai, kurie –iuo b du uflsidirba sau
pragyvenim . (Lietuvos enciklopedija, 1957, p. 448). Tad galima teigti, kad korepetitoriavimu
gali uflsiimti ne tik profesional s mokytojai. Tai gali b ti keleriais metais ufl globotinius vyresni
mokiniai, gali b ti nesimok pedagogikos suaug flmon s. šKartais repetitoriavimo tikslas yra

pa iam repetitoriui, kaip ir jo mokiniui. Tai reiškia, kad lobotiniui, bet dažnai jo darbas padidina jo paties savigarb ir p. 376).

Individualus mokymas apima ir mokytojo darb su atskiru mokiniu, ir savarankišk paties mokinio darb . ia galimas, nors ir neb tinas, individualizuotas ffini perteikimas. Tai reiškia, kad individualus mokymas (jo tikslai, medžiaga, mokymosi objektas, metodai) gali b ti pritaikytas prie konkretaus mokinio, bet neb tinai. šIndividualizuotas (o gal geriau b t sakyti *pritaikytasis*) mokymas gali b ti naudojamas kuriuo nors momentu dirbant su atskiru mokiniu arba vienu metu dirbant su mokini grupe. Mes kalbame apie individual mokym , kuris yra dažnai pritaikytasis mokymas. (Gage, Berliner, 1994, p. 361). Buv s TMietimo ministras Monkevi ius A. taip pat pasisako ufl darb individualiai ó tai yra pagalba silpniau besimokantiems mokiniams. Taip pat teigia, kad normalu, jog kuriam mokiniui tr ksta sugeb jim , ta iau nori pasiekti geresni rezultat , reikia dirbti individualiai. (Ku inskait , Vernickait , 2005).

Individualizuoti mokym , tai reiškia: šsuteikti mokiniui galimyb atlikti tokias uflduotis, kurios atitinka jo individualius gabumus ir interesus, naudoti tokius mokymo b dus ir stili , kurie atitinka mokinio temperament , eiti priek konkre iam mokiniui tinkamu individualiu tempu. (Gage, Berliner, 1994, p.362). Pirmasis flingsnis individual mokym yra mokini suskirstymas grupes pagal gabumus, kad jie gal t dirbti kartu su kitais pana-i gabum ir paflangumo mokiniams. Grup s gali b ti sudarytos vienoje klas je arba tai gali b ti didesni ar maflesni gabum mokini klas s. Toks suskirstymas grupes pagr stas tuo, kad vienod gabum mokini mokymas yra efektyvesnis. Deja, tai ne visada pasitvirtina. Kiti individuali skirtum problemos sprendimo b dai gali b ti, kaip antai: prid tin s pamokos, korepetitoriai, klas s per-okimas arba palikimas antriems metams toje pa ioje klas je, mokyklos, kuriose n ra griefto suskirstymo flemesnes ar auk-tesnes klases, special s darbai ir uflduotys mokini grupel ms klas je ir pavieniams mokiniams. (Gage, Berliner, 1994, p.363).

šfimoaus protin veikla yra efektyvi, kai jis vadovauja 3-6 individams. (Dobranskien , 1996, p. 10). Kakanausko kalbinta mokytoja teig , jog špagrindinis jos apsisprendimo privalumas yra i- esm s pasikeitusios darbo s lygos: dirbti su tais, kurie nori mokytis ó i- ties malonumas. Dirbant individualiai ar su mafla grupele rami ir drausming flmoni i-eikvojama daug mafliau energijos, nepatiriama joki stres ō. Be to, dirbdama individualiai mokytoja dfliaugiasi galinti mokiniui duoti b tent tai, ko jis nori ir jai pa iai lengviau dirbti ó nereikia ra-yti plan , bijoti inspektoriaus vizito. (Kakanauskas, 2004).

Asmeni-ko mokymosi efektyvumas mokiniams daugiausia patinka tuo, kad jie gali mokytis jiems priimtinu tempu, gali laisvai pasirinkti, kada ir kur mokytis. Kita dažniausiai

organizavimas toks mokymosi būdas, o tai asmeninis kontaktas su mokytoju. Šiuo metu mokymosi būdas yra grupinis, tačiau grupiniai mokymai turi būti organizuojami taip, kad būtų užtikrintas maksimalus mokymosi efektyvumas. Iliojaus universiteto profesorius Timothy Gage ir Berliner D.C. (1994) teigia, kad visi asmeninio mokymo komponentai lemia gerus rezultatus, o mokymasis mokiniui priimtiniu tempu, mokytojo pagalba, reikalavimas pasiekti tam tikrus mokymosi tikslus, išskirti mokymosi uždavinius, mokymosi medžiagos parinkimas, mokymosi aplinkos parinkimas, mokymosi medžiagos pateikimas, mokymosi medžiagos patikrinimas yra svarbūs. Paskaitos, mokymosi medžiagos grupiniai metodai galimi pasiekti daugelį mokymosi tikslų, tačiau mokymosi medžiaga, ne visus mokymo tikslus. Labai svarbu, kad kartais mokiniai dirbtų ir patys. Kodėl? Todėl, kad šis individualus mokymas sudaro galimybę atsiskleisti individualias mokinių savybes ir padeda jiems mokytis savarankiškai. (Gage, Berliner, 1994, p. 362). Visais atvejais mokymosi medžiaga turi būti parinkta mokiniui, kad mokymosi medžiaga būtų patogi mokiniui. Kadangi kaip teigia mokymosi medžiaga skiriasi vienas nuo kito ne tik gana stabiliomis savybėmis (gabumai mokslui, interesai), bet ir tuo, kaip konkrečiu momentu supranta mokymosi medžiagą, kaip yra pasiruošę pereiti prie kitos mokymosi medžiagos ar temos nagrinėjimo, kiek dar jiems reikia pratimų, kad suprastų vien ar kitą žodį, susidarytų sąvokas.

Individualus mokymas ne tik padeda mokiniams siekti bendrą mokymo tikslą, bet ir moko savarankiškai dirbti ir mokytis. Mokymasis, kaip mokymasis, jau pats savaime yra svarbus tikslas. Mokant reikia kuo labiau skatinti savarankišką mokymą. Reikia sudaryti mokymosi sąlygas vaikams patiems tyrinėti ir daryti savo išvadas. Jiems reikia kaip galima daugiau kalbėti, o kuo daugiau reikia juos skatinti patys kelti klausimus, atrasti, atskleisti. Taip mes galime padėti mokiniams mokytis savarankiškai, imtis didesnę atsakomybę už savo mokymąsi. Humanistinis krypties pedagogai tvirtina, kad sudarius tinkamas sąlygas, net ir mokslo rezultatai geresni kaip mokant prastiniais būdais. Kodėl? Todėl, kad mokant pagal humanistinį metodą daugelis mokymosi elementų yra pagrįsti savimoka (vadovavimu sau), ir dėl to mokymasis pasidaro mokiniui labai svarbus.

Humanistinio ugdymo koncepcijos pagrindas yra tikinimas, kad mokiniui būdinga saviraiškos poreikis, ir organizuojamas pamokas mokytojas turi juo remtis, turi stengtis, kad mokiniui pamoka būtų reikšmingas vykis. Jeigu tai pavyks, mokinsys, Rogerso teigimu, šnoris mokytis, tobulinti, nors kuo daugiau sufinuoti ir kuo geriau viską atlikti, trokšti kurti. (Gage, Berliner, 1994, p. 384). Humanistiniai metodai kiek kitaip traktuoja mokinio ir mokytojo vaidmenis. Mokiniai ir mokytojai yra bendraujanti lygiavertė su lygiais.

Individualius mokymo metodus teigiamai vertina tie mokymo specialistai, kuriuos pagal jų pažiūras galima būtų jungti vieną grupę ir vadinti humanistinio krypties pedagogais. Tačiau pedagogai pritaria sutarinti ir bendro planavimo metodams, nes jie paremti paties mokinio

ems patinka asmeni-ko mokymo sistema, kuriai b dinga
imyb patiems nusistatyti mokymosi temp . Dirbant pagal -i
konkuruoja vienas su kitu, n ra grieft termin , mokymosi
etap , d l kuri dafnai nuken ia ir l iausiai, ir grei iausiai i-mokstantys mokiniai.
Korepetitoriaus darbas humanistin s krypties pedagogus flavi tuo, kad ia yra teikiama pagalba
kitam, jau iama atsakomyb ufl kit ó tai vertyb s, ne maflesn s kaip mokslo paflangumas.

1.2.3. Korepeticijos turinio struktūra

Mafl grupi koreguojantis mokymas sudaro galimyb prisitaikyti prie kiekvieno mokinio poreiki , vairiais b dais mokyti programos tos pa ios dalies. šAlternatyv s vadov liai ir pratim rinkiniai, flaidimai ir, flinoma, asmeninis kontaktas su mokytoju ar jo pagalbininku (repetitoriumi) padeda konkre iam mokiniui suprasti, ko jis mokosi.õ (Gage, Berliner, 1994, p.374).

E. Gordon teigia, kad dauguma korepetitori pirmiausia suprojektuoj vaikui program , uflduodami klausimus ar pateikdami uflduotis (ra-ti-kas, flodines, ar kombinacines), kad vertint , kaip gerai jis supranta medfliag , kur yra mokymosi spragos, ir kod l jis gali tur ti b d . Taip vertinamos ir emocionalios, ir socialin s problemos, kurios gal t trukdyti jo ugdymo(si) progresui. Tada korepetitorius parengia visapus plan pad ti vaikui veikti mokymosi kli tis, pasivyti bendraklasius, ir gyti savaranki-ko mokymosi g dfl . (Walecia, 2007, p. 128). Nors darbo detales lemia turinys, yra ir keletas vis pripaffint bendr dalyk . Pateikti Gage N.L., Berliner D.C. (1994) korepetitoriaus darbo komponentai yra taikintini ir -iandieniniame korepetitoriaus darbe, tai yra repetitorius turi diagnozuoti, su kokiais sunkumais mokinys susiduria, po to pad ti juos veikti, nuolat mokin skatinti, j paremti:

- **Diagnozavimas.** Diagnoz s tikslas ó kiek manoma tiksliau i-ai-kinti, kas trukdo mokiniui daryti paflang . Diagnozuoti galima papras iausiai pasikalb jus su mokiniu, i-klausius, kaip jis pats nusako savo sunkumus. Galima mokinio papra-yti atlikti koki nors uflduot , pavyzdflui, garsiai perskaityti ar i-spr sti aritmetikos ufldavin . Repetitorius seka mokinio darb , stebi, kas jam nesiseka. Kai kuriais atvejais repetitoriui pradedant darb , mokiniui pateikiamas diagnostinis testas. I- testo galima objektyviai nustatyti, kokio pob dflio klaidas mokinys daro ir k jam reikia pad ti. Repetitorius gali nuolat tartis su mokinio mokytoju, ai-kintis, kas mokiniui yra sunku ir kaip, mokytojo manymu, galima b t tuos sunkumus veikti, su kokia medfliaga reikt dirbti.
- **Sunkumų įveikimo darbas.** I-siai-kin s mokinio sunkum prieflastis, repetitorius sudaro mokiniui galimyb formuoti tr kstamus g dflius. Repetitorius uflduoda klausim , laukia

in pagiria, jei atsakymas teisingas, o jei mokiniui nepasisek
gai. Gav s i–mokinio teising atsakym , repetitorius supranta,
o pat lygio ufduois arba gali pereiti prie kitos ufduoies, prie
naujo g dffio formavimo. Jei atsakymas neteisingas, repetitorius turi pats pasakyti
teising atsakym (ne daryti ufluominas ar sufleruoti). Po to repetitorius turi kitaip mokyti
ó nauju b du ai–kinti, pateikti nauj pavyzdffii . Po –io darbo repetitorius v l kartoja
klausim , pateikia teorin ar praktin ufduoet .

- **Teigiamas pastiprinimas.** Daugelis repetitori turi suteikti mokiniams daug vairi
teigiam paskat . Dafnai j globotiniai savo praeit suvokia kaip nuolatinės nes kmes, o
j mokymosi mokykloje patirtis beveik yra ant neigiamos patirties ribos. Kontaktas,
bendras darbas su gerbiamu, vertinamu repetitoriumi gali suteikti jo globojamam
mokiniui gelbstin ios –ilumos. (p. 376-377).

Dafniausiai moksleivis pripranta prie pagalbininko, neįau ia psichologin s tampos, tad ir
mokymosi procesas tampa efektyvesnis.

1.3. Korepetitoriavimo vertinimas

1.3.1. Visuomenės požiūris į korepetitoriavimą

Susidom jimas –vietimu visuomen je kasmet dafniausiai atgyja b tent art jant
egzaminams. Tiksliau pasakius, i– ties daugiau domimasi ne tiek –vietimu apskritai, kiek ta
proced ra. Tšvietimo ekspert s Vildffii nien s M. duotame interviu savaitra– iui šAtgimimasó
teigia, jog tai skatina visuomen je vyraujantis sitikinimas, kad sesijos rezultatai lems abiturient
likim . (Kairys, 2009).

Visuomen je yra paplitusios vairios –io rei–kinio sampratos, o tuo pa iu ir jo vertinimas
nevienareik–mis. Kaip teigiama tyrimo ataskaitoje (2006), siaur j prasme korepetitoriavimas
yra mokomoji veikla, kuomet ufl papildom uflmokest mokytojai po pamok moko mokinius t
pa i dalyk ir pagal t pa i program kaip ir formaliojo ugdymo staigose. Ir ufl tai, ko tur t
i–mokyti formaliojo ugdymo staigose, gaunama asmenin nauda, turi neigiam konotacij
visuomen je. Ta iau kita vertus, teigiamai vertinamas kitas korepetitoriavimo aspektas ó
papildoma pagalba mokiniams paruo–ti pamokas namuose ar papildomos pamokos t mokslo
dalyk , kuri menkiausiai pasireng s arba menkesni gabum jaunuolis ne stengia suprasti ir
tinkamai i–mokti mokykloje per oficialiai tam skirt laik .

Tarp flmoni gaji nuomon , kad mokytojai ty ia aplaidffiai dirba per pamokas. Jie
sinteresuoti, kad egzamin baim kuo daugiau pas juos atgint vaik . Taip mokytojais gal t

mokytojų atlyginimais nėra dideli. Norėdamos gauti didesnį atlygimą, mokytojos kvalifikacijai, o tam reikia ne vienerių metų. Šiek tiek neafiliuota, kai tie patys mokytojai po pamokų vaikams savo dalykai kina už pinigus. Tada labai pagerėja to moksleivio pažymiai (įtraukia išsvetainis www.bernardinai.lt).

Buvęs Lietuvos ministras Monkevičius A. duotame interviu savaitiniam žurnalui šveidas teigė, kad yra linkęs tik iš dalies smerkti mokytojus, teikiančius mokamas paslaugas: šiek tiek korepetitoriaavimo paslaugos egzistuoja jau daugelį metų ir gyvuos ir toliau. <...>. Anematau nieko blogo, jei pensijomis iš buvusių mokytojų teikia mokiniui tokias paslaugas. Pensininkui tai ir malonumas ir finansinė nauda. Tačiau problema yra ta, kad dauguma korepetitoriai teikia šias paslaugas nelegaliai. Be to, pagrindinė problema yra tai, kad yra mokyklų, kurių mokytojai nesugeba gerai išaiškinti dalyko pamokos metu ir siūlo savo paslaugas už papildomą mokestį tiems mokiniams, kurie nori mokytis daugiau. Anet esu gavęs nusiskundimų iš tėvų, kad mokytojai atvirai sako, jog per pamokas jie moko tik tiek, kiek jiems priklauso pagal jų varganą atlyginimą, o jeigu mokinys nori mokytis tiek, kiek būtis reikalaujama, jis turi mokėti papildomai. Tai jau amorali ir neetiška situacija. (Kuinskaitė, Vernickaitė, 2005).

Šiandien abiturientų sprendimams samdyti korepetitorius tokos turi sukuriamas didelis visuomenės spaudimas, o aiškino A. Mininienė. (Vaitkevičius, 2009). Gimnazijos direktorius Raimundas Dambrauskas išveigia keletą prieklausių, kodėl samdomi mokytojų populiarumas nemažėja: šiek tiek pirmiausia, tai *mados reikalas*. Antra, galbūt toks *vaikas jaučiasi morališkai tvirtiau*. Trečia, tačiau, galintys sau leisti mokytis už nepigias korepetitoriaus paslaugas, dažnai *tą daro iš inercijos*. (Kontrimavičiūtė, 2008).

Pasak korepetitoriaavimo kritik Lietuvoje, jis *paryškina socialinius skirtumus tarp žmonių*, kadangi jis prieinamas tikrai ne kiekvienam, nes tai gan tina brangiai kainuojančios paslaugos. Kaip teigiama B. dienis V., Zabulionio A. (2006) tyrimo ataskaitoje, pernelyg brangios privačios pamokos yra dažnai tiesiog neįkandamos vaikams išmažas pajamas gaunantiems ir taip jiems yra užkertamas kelias sflinintai konkuruoti su savo bendraamfiiais išturtingesniems. Tad galima teigti, jog korepetitoriaavimas prisideda prie visuomenės pasidalijimo socialinius sluoksnius, kadangi vaikai išnepasiturintiems negali užsimti aukštos padties visuomenėje. Reguliariai atliekami Lietuvos visuomenės nuomonių tyrimai rodo, kad visuomenė pasitiki švietimo steigimais, tačiau, iškitos pusės, korepetitoriaavimo mastas rodo, kad švietimo sistemoje esama spragų, kurios turi tokos kiekvienam išm.

Monkevičius A. pirmiausia siūlo analizuoti korepetitoriaavimą kaip reiškinį, pabrėždamas, kad tiek pedagoginė bendruomenė, tiek ministerija korepetitorius fli ri neigiamai,

est moko j mokytojai. Toks pedagog elgesys yra vertintinas darbo nepadaro per pamokas, o mokytoj , kurie darb padaro la. Korepetitori populiarum Tšvietimo ministerijos atstovai ai–kina dideliu psichologiniu kr viu. (Pa kauskait , 2002).

1.3.2. Psichologinis korepetitoriavimo aspektas

Jaunajai kartai ypa svarbi ateities orientacija. šAteities orientacijos raida priklauso tiek nuo kognityvinio brendimo, tiek nuo socialin s patirties, kuri gali suformuoti toki ateities orientacij , padedan i adaptuotis prie socialin s aplinkos ir jos suteikiam galimybė (fiukauskien , 2001, p. 325). Jei asmuo ateityje tikisi s km s, tai ateities orientacija yra optimisti–ka ir planinga, jei nes km s ó tai nerimastinga ir neplaninga.

Negatyvus socialinis patyrimas, pavyzdžiui, nei–laikyti universiteto stojamieji egzaminai, patirta deprivacija, bedarbyst susiaurina ateities orientacij apimt . Individas planuoja savo ateit tik tiek, kiek jis mano esant prasminga j numatyti. šPaaugli , manan i , jog j t vai juos myli ir palaiko, ateities orientacijos yra gerokai pozityvesn s, jose daugiau pasitik jimo ir vilties; be to, jie labiau tiki, kad gal s kontroliuoti savo ateit . Pesimizmas daflnesnis paaugliams, kuri nepriima t vai, kurie konfliktuoja su t vaisė (fiukauskien , 2001, p. 325).

Filosofas Deg sys Liutauras yra pasteb j s, kad dar vienas egzamin baim s –altinis yra vaik baim suffinoti ties apie save. Mokykloje jaunas, br stantis flogus n ra mokomas pafinti save. (Kairys, 2009). Mokykl psicholog asociacijos prezident Ramo–kait teigia: šArt jant egzaminams, did ja vaik nerimas. Dalis j jaudinasi, nes vis dar *nežino, kur stoti ir ką studijuoti*. Mokykloje profiliavimas ó ne sitvirtin s ugdymo turinio tvarkymo b dasė (Mikelevi i t , 1998, p.1). šMokykloje mokiniai priprat prie kriterinio flini vertinimo, gauna tiek, kiek nusipelno, o valstybinė egzamin sistema visai kitokia ó j rezultatai priklauso nuo to, kaip egzamin i–laiko kiti. Mokiniai *nepasitiki savo žiniomis*, tod l priversti ie–kotis korepetitori ő, - teig A. Kibirk–tien . Dafnai pasitaiko ir toki moksleivi , kurie visk moka, ta iau *nepasitiki savimi*. Tuomet korepetitorius labiau dirba psichologo darb . šKorepetitori labiau reikia t v ir vaik apsidraudimui, saugumo jausmui sukurti. Matyt, kafkada vaikas nebuvo pakankamai motyvuotas, atsirado flini sprag ir jam dabar reikia papildomos pagalbosė, ó sak uostamies io Simono Dacho mokyklos direktor s pavaduotoja D.šMcien . (Andriejauskait , 2009). Tad galima daryti prielaid , kad viena i–paskat , lemian i pasirinkim samdyti korepetitori ó *noras garantuoti tam tikrą psichologinį saugumą*.

Neretai t vai fliri –vietim labai pragmati–kai, daflniausiai remdamiesi –iuo metu esam profesijų prestižu, *įsidarbinimo galimybėmis*. Kartais tėvų norai lemia vaikų pasirinkimą, kuris

lyktoje klas je rimtesne gyvenimo dalimi akcentuodami t , pildomai. Dabar lyg ir neprestifi-ka be korepetitori ruo-tis kokyb vertinama pagal vaiko mokymosi rezultatus. Ta iau paflym tina tai, kad esama ir kit kriterij . Vildffi nien M. atkreipia d mes , kad juk kol vaikas nesijaus gerai, tol jis negal s ir tinkamai mokytis. Daug laiko vaikai praleisdami mokykloje, pirmiausia turi tur ti sveik , ram gyvenim . (Kairys, 2009). Galima daryti i- vad , kad vaikas ia tarsi paliekamas antrame plane.

Mokykl vadovai nelink korepetitoriams priskirti daug nuopeln . Anot j , tie moksleiviai, kurie *mokosi nuolat*, nepatiria didelio streso ir turi tvirtesnes flinias. šAi-ku, visada yra silpniau besimokan i j , kuriems galb t reikia daugiau laiko ir pamok . Ta iau tie, kurie mokosi nuolat, egzaminams gali pasiruo-ti mokykloje ir korepetitori jiems nereikia, ó tikino sostin s fiv ryno gimnazijos direktor Daiva fiurien . (Vaitkevi ius, 2009). Tokie vaikai gerai mokosi ir jau seniai apsisprend , kur pasuks. Jie neturi paslap i nuo t v , nes viskas aptarta ir suplanuota i- anksto. Tš vaikai jau prie- 2-3 metus iki mokyklos baigimo pradeda uoliai rengtis b simoms studijoms, kiti pagalb pasitelkia korepetitorius. Ta iau visk daro planingai, j flinios susistemintos, be joki sprag , ir jie yra dr siai pasireng stoti auk-t sias mokyklas. Kiti mokiniai apsisprendflia v liau, prakti-kai prie- pat baigdami mokykl . T vai tokiems vaikams samdo korepetitorius, tik damiesi, kad samdomas mokytojas suteiks vaikui flini ir atflala gal s baig s mokykl studijuoti pasirinkt specialyb . Pasak Rauchien s A. (2006), toks poffi ris yra gana naivus, ta iau ypa vertingas korepetitoriavimo pl tojimuisi.

N ra vieningo vertinimo apie korepetitoriavim ir kiekvienam susid rusiam su -iuo rei-kiniu kyla vairi min i . To pasekoje, galima i-girsti daug tiek teigiam , tiek neigiam nuomoni . Gerai pasirengti brandos egzaminams abiturientams nelengva d l sunki mokymosi program , sunkia na-ta gulan i ne tik ant besimokan i j , bet ir j t v pe i . Psicholog teigimu, papildomos pamokos ó ne tik didel s finansin s i-laidos t vams, bet ir papildomas kr vis moksleiviams. A. Opulskyt konstatuoja, kad mokytojai patys sukuria savo mokiniams tamp jau X ó XI kl. (Laurin iukien , 2002). šMoksleiviai priversti ie-koti paslaug pas korepetitorius, kuri jie daugiausia pasigenda mokydamesi auk-tesn se klas seõ (Kibirk-tien , 2002, p.16). Korepetitorius moksleiviai renkasi pagal draug rekomendacijas, skelbimus laikra- iuose ar internete. Ie-koti korepetitori tapo savoti-ka mada, mokiniai ja vienas nuo kito šuffsikre iaõ. šMasine psichozeõ korepetitoriavim pavadino Atviros Lietuvos fondo direktor D. Vilyt . (Laurin iukien , 2002). Tšuo metu korepetitoriavimas, kaip flinoma, didffliuosiuose miestuose tampa manija. Su privaiais mokytojais dirba ne tik egzaminams besiruo-iantys ar b d turintys mokiniai, bet ir flemesni klasi mokiniai, ir vadinamieji šmoksliauikaiõ.

atkrimo Lietuvos –vietime keit si ne tik ugdymo turinys, staigos. Mokymo staigose ugdymas orientuojamas ne pilkos affiau mokslams gabi vaik ugdym . Mokiniai mokyklose patiria vairi psichologini neigiam veiksmi ó per didelis pamok kr vis, tampa, konkurencija, didelis tempas ir kt. Be to, pl tojant korepetitoriavimo praktik gil ja ir socialin atskirtis.

D l per didelio pamok kr vio moksleiviams kylan ius sunkumus galime suskirstyti tris tipus:

1 tip galima vardinti kaip poilsio stok .™ tip iliustruoja tokie pedagog pasisakymai kaip: ðmoksleiviai neturi laisvalaikioð, ðvaikai neturi poilsioð ir pan.

2 tipas ó nam darb ruo-os problemos. Pavyzdffiui, ðmoksleiviai nesp ja paruo-ti pamok ð, ðpriversti daug dirbti savaranki-kai, kad ð gyvendint program ð, ðstrop s moksleiviai, norintys tur ti i- vis dalyk gerus paflymius negali atlikti vis nam darb . Tam reikia 8-10 valand ð.

3 tipas ó psichin s ir fizin s sveikatos problemos. Pavyzdffiui, ðkyla nepasitik jimas savo j gomisð, ðvaikai tampa piktið (Per didelio mokymo kr vio prieflastys ir problem sprendimo galimybs, 2002).

Kitas pabr ftinas svarbus psichologinis aspektas ó *vaiko pasitikėjimas švietimo sistema, mokykla, mokytojais*. Dobranskien R. (1996) teigia, jog – jausm galima i-ugdyti tik kasdieniniais konkreiais veiksmiais, esant palankiai atmosferai. Tod l galima teigti, kad kasmet prie-brandos egzaminus siyruaujantis *vaiko nepasitikėjimas savimi ir baimė atsiskleisti*, sudaro s lygas suklest ti –e- linei mokyklai. Tai nujau iantys ir savo paslaugas si lantys korepetitoriai, tikina, kad su j pagalba moksleiviai pasiruo- valstybiniams egzaminams. Mokinius vilioja ir priva i pamok privalumas ó n ra tampos, n ra paflymi , yra didesnis pasitik jimas savimi. ðBe to, gali ramia galva jas eiti ir nesp j s pasiruo-ti...gali skirti d mes tik tam, kas tikrai aktualu. Tai skatina didesn mokymosi motyvacij ...be to, kai kurie mokosi tik d l to, kad t vai nori, ir flino, jog ufl tai mokami pinigai, tod l prisiver ia mokytisð (Kliukoityt , 2004). Ta iau yra teigian i , jog korepetitori moksleiviui gali prireikti tik tada ó jei d l ligos moksleivis ši-kritoð i-nuoseklaug ugdymo proceso.

Bet yra kita medalio pus : ðtie, kurie nesamdo korepetitori , i-laiko geriau, nes pasitiki savo j gomisð (Laurin iukien , 2004). Abiturient t vai samdo korepetitorius, jiems moka, o pavasar virkauja, kad tu-iai pinigais atidav , kad vis tiek vaikas egzamino nei-laik . Visockien O. sitikinusi, jog ðkorepetitoriaus poreikis daug priklauso nuo mokytojo profesinio meistri-kumo: vien pedagog aukl tiniams uftenka pamok klas je, o kiti jau ia dideles d stymo spragas ir suteikiamomis fliniomis nepatenkintið (Kibirk-tien , 2002). Galima pritarti

vienerius metus ar tik prieš brandos egzaminus jokie patini geb jim nesuformuos. Gal ir manoma papildomai su unitarini ir socialini dalyk . Geb jim korepetitoriai per trump laik tikrai nesuformuos. Reikia mokytis visus metus, o ne vien prieš egzaminus.

Dambrausko R. nuomone, šs fliningai ir sistemingai dirbant nereikalingi jokie korepetitoriai, juo labiau iki vienuoliktos klas sō. (Kontrimavi i t , 2008). Tuo labiau, kad ir patys korepetitoriai stebukl neflada. Jie teigia, kad šviskas priklauso nuo paties flmogaus, jo poreikio mokytis. Mokytojai tur t paruo-ti b simuosius studentus egzaminams, o korepetitoriai ó tik sutvirtinti, pagilinti jau gyta fliniasō (Kliukoityt , 2004).

1.3.3. Korepetitoriavimas kokybiniu aspektu

šVertybin s orientacijos s lyga ó mokyklos bendruomen s tarpusavio pasitik jimas. Vaik pasitik jimas mokykla turi magi-k j g asmenyb s ugdymuiō, - teigia Dobranskien R. (1996, p. 34). Tod l viena i- pagrindini priva i mokytoj samdymo prieflas i , anot D. Kliukoityt s, yra t v nepasitik jimas mokykla. Jiems atrodo, kad mokytojai nepakankamai gerai i-ai-kina pamok temas, kad j mokymo metodai ir programos neatitinka individuali moksleivio poreiki . Taip pat tai, kad mokytojai n ra suinteresuoti, jog vaikai gerai i-laikyt egzaminus, atidfliau mokin pradeda ffi r ti tik jam at jus papildomai mokytis, vadinasi, tur dami prog papildomai uffsidirbti.

Korepetitori darb skatina ir *tėvų baimė dėl informacijos stokos arba įsitikinimas, kad jo vaikas privalo būti geriausias*. L. fiadeikait (Tšvietimo ir mokslo ministerijos Pagrindinio ir vidurinio ugdymo skyriaus ved ja) teigia, kad t vai, ie-kodami savo atflaloms ger korepetitori , daflnai kreipiasi ir j . Paklaususi, ar vaikams ie-ko pagalbos d l i-kilusi mokymosi problem , i-girsta, kad t vai tiesiog nori gerai paruo-ti vaik egzaminams, nors -ie ó tik po trej ar ketveri met . (Kliukoityt , 2004).

Kaip vien i- svarbi , pasirinkimo mokytis pas korepetitorius ar parengiamuosiuose kursuose, prieflas i baigiamajoje mokyklos klas je, prof. Jucevi ien P. šMokytoj didaktin s kompetencijos atitiktis -iuolaikiniams -vietimo reikalavimamsō (2005), tyrimo ataskaitoje pamini galim *nepakankamą mokytojų didaktinę kompetenciją*. Gautais tyrimo rezultatais konstatuoja, jog mokytojai i- esm s dirba vadovaudamiesi poveikio paradigma, re iau s veikos paradigma. Dafniausiai mokytojai naudoja *rašymo, aiškinimo ir klausinėjimo* mokymo b dus, kurie b dingi poveikio pedagogikai grindflia mokymosi paradigma, ta iau toki mokytoj yra mafluma. Mokytoj veikloje taikomos -iuolaikin s didaktikos flinios yra fragmenti-kos. Taip pat nustatyta, kad dauguma moksleivi geba kurti savo mokymosi aplinkas, pus ó pasinaudoti

Galimas dar n ra paj g s kurti mokymosi aplinkos patys, tad j
olink k r jus. I–gaut tyrimo i–vad galima daryti prielaid ,
nt korepetitori si lomos paslaugos.

Lietuvos Respublikos ^{TM}vietimo statyme 37 straipsnyje –vietimo kokyb apibr fiama taip:

1. Ufl –vietimo kokyb atsako –vietimo teik jas. Formaliojo ir i– dalies neformaliojo –vietimo kokyb uftikrina valstyb .

2. Vyriausyb ar jos galiota institucija nustato:

1) bendruosius formaliojo –vietimo program , pedagog kvalifikacijos reikalavimus, bendruosius i–valstyb s ir savivaldybi biudflet finansuojam neformaliojo –vietimo program kriterijus, priffi ri, kaip j laikomasi;

2) licencij i–davimo kriterijus ir tvark , priffi ri, kaip vykdomos licencijavimo s lygos;

3) formaliojo –vietimo teikiamo i–silavinimo ir kvalifikacij standartus, kompetencij vertinimo, i–silavinimo ir kvalifikacij gijimo bei teisinimo tvark ;

4) –vietimo teik j vadybin s ir pedagogin s veiklos vidinio ir i–orinio vertinimo tvark .

3. Pagal kompetencij –vietimo programas formuoja ir j kokyb laiduoja valstyb , mokyklos steig jas ir –vietimo teik jas.

4. ^{TM}vietimo ir mokslo ministras tvirtina prie–mokyklinio ugdymo ir bendrojo lavinimo bendr sias, netradicinio ugdymo, profesinio mokymo, auk–tesni j ir neuniversitetini studij programas, nustato ikimokyklinio ir neformaliojo vaik –vietimo program kriterijus, tvirtina bendrojo lavinimo mokykl bendruosius ugdymo planus, pradinio, pagrindinio, vidurinio i–silavinimo ir profesinio rengimo standartus, studij kryp i reglamentus, pedagog rengimo reglament , brandos egzamin programas, j organizavimo ir vykdymo tvark . Ministras, remdamasis –vietimo kokyb s tyrim i–vadamis, uftikrina formaliojo –vietimo program atnaujinim , nauj program vedim , skirting lygmen program s veik ir derm .

5. ^{TM}vietimo ir mokslo ministras tvirtina prie–mokyklinio ugdymo ir bendrojo lavinimo bendr sias, netradicinio ugdymo, neuniversitetini studij programas, nustato ikimokyklinio ir neformaliojo vaik –vietimo program kriterijus, tvirtina bendrojo lavinimo mokykl bendruosius ugdymo planus, pradinio, pagrindinio, vidurinio i–silavinimo standartus, studij kryp i reglamentus, pedagog rengimo reglament , brandos egzamin programas, j organizavimo ir vykdymo tvark . Ministras, remdamasis –vietimo kokyb s tyrim i–vadamis, uftikrina formaliojo –vietimo program atnaujinim , nauj program vedim , skirting lygmen program s veik ir derm .

ria jo finansuojamos mokyklos vykdomos formaliojo –vietimo programoms, neformaliojo –vietimo programoms. Apskrities lygmeniu sukurta ir patvirtinta, kad j steigt mokykl vykdom –vietimo programoms, kurios atitikt vietos bendruomen s (regiono) poreikius.

7. Mokykla:

- 1) konkretina ir individualizuoja formaliojo –vietimo programas;
- 2) inicijuoja –vietimo program pasirenkam j dali variantus;
- 3) sudaro formaliojo –vietimo programas papildan ius bei mokini savirai–kos programas, kurios atitikt vietos bendruomen s (regiono) poreikius tenkinan ius –i program modulius;
- 4) sudaro neformaliojo –vietimo programas;
- 5) pasirenka program turinio perteikimo b dus;
- 6) laidoja programos turinio lankstum ir varianti–kum , programos turinio ir jo perteikimo b d derm , individualizuotos programos ir mokini poreiki bei geb jim , vykdom program ir valstyb s nustatyt i–silavinimo bei kvalifikacij standart atitikim .

8. ^{TM}Vietimo programos kokyb s tobulinim gali inicijuoti fiziniai ir juridiniai asmenys, kreipdamiesi –vietimo programos formuojan ius asmenis ar atitinkamo lygio staigas. (Lietuvos Respublikos ^{TM}Vietimo statymas, 2003).

Siekiant kelti –vietimo kokyb buvo:

- patvirtinta moksleivio krep–elio programa (Valstyb s finios, 2001), tai besimokan iajam asmeniui skirti pinigai, keliaujantys paskui j ;
- vestas profilinis mokymas, kuriuo siekiama suteikti galimyb mokiniui rinktis pagal interesus ir polinkius (Lietuvos –vietimo koncepcija, 1992). Taip moksleivis apsisprendffia, kuria kryptimi jis eina.

šVienas i– pagrindini –iuo metu pedagogikoje sprendffiam klausim yra: kaip suderinti vaik pasiekimus socializacijoje ir uftikrinti socializacijos proces nepertraukiamum ō (Juodaityt , 2003, p. 187). Mes turime uftikrinti, kad mokykloje vaikai jaust si saugiai, b t uftikrinta ugdymo kokyb . Humanistinio ugdymo pedagog sitikinimu, tradicinis mokymas flugdo gimt vaiko k rybi–kum . Pagrindiniai humanistinio ugdymo principai teigia: šmokiniam turi b ti leista pasirinkti, ko jie mokysis; jiems turi b ti sudaryta daugiau galimybi i–mokti, kaip mokytis, o ne i–mokti, kurio nors dalyko turinio; mokini sav s vertinimas yra svarbesnis, kaip kit vertinimai; mok jimas i–reik–ti, perduoti, suprasti, valdyti savo jausmus yra ne maffiau svarbu kaip fakt , s vok , princip i–mokimas, intelektini g dffi sudarymas; gyventi ir mokytis geriau yra tokioje aplinkoje, kurioje mokiny s nejau ia baim s, tampos, kur n ra rungtyniavimo atmosferos ir kit flmoni primetam standart .ō (Gage, Berliner, 1994, 396 psl.).

socializacijos t stinumas, mokini asmenyb s formavimasis. teigia, jog flmonijos ateities perspektyvas daugiausia lemia mokymosi kokyb , kuri labai pagerina –vietimas, ir flnijos. Daugelio maflas pajamas turin i –ali neabejotinai didelius pasiekimus pastaraisiais de–imtmeiais nul m investicijos gyventoj kokyb (Schultz, 1998). Kadangi mokymasis mokykloje yra daug daugiau nei vartojimas tuo atflvilgiu, kad mokymusi siekiama ne vien pasitenkinimo naudoms. Mokymasis mokykloje pirmiausia yra investicija b sim ufl darb ir pasitenkinim ateityje. Galima pritarti Rauchienei A. (2005), kad vis tik daugumos dideli mokykl mokymo sistemos yra netinkamos, bent jau ne tokios kokios tur t b ti. Logi–ka taip teigti, kuomet –vietimo reformos m s –alyje yra tapusios kasdienybe. Daugelis t v flino, kad i–silavinimo, kur gyja j vaikai, kokyb nepakankama, bet jie nedaug k gali padaryti, nebent keisti gyvenam j viet arba pasirinkti priva ias mokyklas ir mok ti dvigubai ó privalomus mokyklos mokesius (mokamus valstybei) bei pinigus ufl mokym priva ioje mokykloje (mokamus tai priva iai mokyklai), arba samdyti neai–ku kokios kompetencijos korepetitorius ir mok ti tiesiogiai jiems, dirbantiems (daugumai) be patento ir licenzij .

Škorepetoriaus paslaugos visada buvo laikomos pakankamai prieinamu verslu, kuris nereikalauja statinio kapitalo ir investicij . Dabar parduoti savo flnias ufl pinigus pasireng studentai, d stytojai, turintys darbo staff , mokykl mokytojai ir pri mim komisij nariaiõ, - Zavialova V. (, 2006). Taip dauguma i–j uflsidirba nelegaliai, mokini t v s skaita. Autor teigia, kad egzistuoja tinklas mokytoj , kurie ruo–dami mokinius priva iai po to pasinaudoja savo pafflntimis su komisija, dirban ia pri mimo komisijose. Taip pat teigiama, kad egzistuoja du korepetitori tipai ó ņky–i m jaiõ ir flini perteik jai. Pastarieji garantuoja, kad moksleivis gaus kompetenting mokytojo pagalb , ta iau negarantuoja, kad moksleivis stos auk–t j mokykla. Tuo tarpu ņky–i m jaiõ ó neteikia flini , bet garantuoja stojim . Tokia nelegali mokytoj veikla griaua –vietimo sistemos stabilum ir flinoma, ugdymo kokyb .

Valstyb s beveik nekontroliuojamas –e– linis –vietimas gali tur ti li dn pasekmi , nes niekas netikrina korepetitori dalykin s kompetencijos. Kaip teigia, Aufflbikavi ien L. tik vienas kitas ņnelegalasõ jau iasi atsakingas ufl mokinio paruo–im . (Kontrimavi i t , 2008). Tad atsiranda gr sm –vietimo kokybei. ņMokiniai ir j t vai sivaizduoja, kad gerus egzamin rezultatus l m korepetoriaus darbas. Bet stebukl i–trumpalaiki uflsi mim neb na. Atsitinka taip, kad korepetitorius pasinaudoja kito mokytojo dirbiu ir dar pasipelno. O t vai, nepasitik dami mokykla ir nor dami gyti ramyb s, geriau i–paskutini j samdo korepetitoriusõ, - samprotauja TMvietimo ir mokslo ministerijos Pagrindinio ir vidurinio ugdymo skyriaus vyriausioji specialist Audron Razmantien . (Laurin iukien , 2002). Tai rodo, kad t vai daflniausiai nieko bendra neturi su –vietimu ir negali objektyviai vertinti mokyklos teikiam

atsisivylgia tik vaik emocijas ir neargumentuot nuomon , mokykl ne stos, tuo labiau, nei-laikys valstybini egzamin . I- mokykla nepatvirtino, kad papildomas mokymasis ufl mokyklos rib yra b tinas.

Kad po korepetitori kauke slepiasi mokes i nemokantys pasipinigautojai ar šnorintys i- to pasipelnytiõ, ó nes fliningumo fakto neatmet gimnazijos direktorius Raimundas Dambrauskas. (Kontrimavi i t , 2008). Valstybin mokes i inspekcija taip pat taria, kad yra nelegaliai dirban i j , ta iau per pastaruosius por met j nebuvo sugauta n vieno. Panev flio apskrities VMI vir-ininkas Aldas Skvarnavi ius neatmet , kad ufsiiman i korepetitori veikla mokytoj yra daugiau nei rodo oficiali statistika bei teigia, kad šprakti-kai visose veiklos srityse yra nelegali darbuotoj , negal iau tvirtinti, kad ia j nepasitaikoõ. Ta iau, pasak jo, faktai yra faktai ó nuo inspekcijos pasitik jimo telefono 1882 k rimo 2006- j birflelio nebuvo gautas n vienas skundas d l nelegalios korepetitori veiklos. šToki nelegal dar nesame i-ai-kin , nes nebuvo gauta skund . Be to, papildomas mokymas yra dviej flmoni susitarimas, dafniausiai tokia veikla ufsiimama bute, kur m s inspektoriams b t problemi-ka patektiõ, ó ai-kino A.Skvarnavi ius. (Kontrimavi i t , 2008).

Buv s -vietimo ministras Monkevi ius A. jau tuomet si l stengtis, kad -is rei-kinys neplist :

- pedagogai turi tur ti etikos kodeks , kuriame b t vertintas ir -is aspektas;
- mokyklos turi pa ios vertinti savo darbo kokyb ó ar jos sugeba paruo-ti vaikus be joki korepetitori ;
- savaranki-kai dirban io mokytojo teis s ir atsakomyb turi b ti apibr flta TMvietimo statyme ir reglamentuojama per korepetitori licenzijavim . (Pa kauskait , 2002).

Deja, apie š-e- lin -vietim õ vien kalb ti neuftenka, reikia, kad -i problem sureaguot ne tik mokiniai, mokykl vadovai bei bendruomen , bet ir t vai, mokantys šantr õ atlyginim samdomiems mokytojams. Ministerijos darbuotoja L. fiadeikait mano, jog korepetitoriavimo problem pirmiausia tur t spr sti mokykla, ai-kindamasi, koki poreiki turi mokiniai, atlikdama tam tikrus tyrimus. Sud tingiausia tai, kad mokytojai dirbdami priva iai, gali jaustis tikru Mokytoju ó tikru savo srities specialistu, kurio flnios ir g dfliai reikalingi flmon ms. Tuomet tikrai nesi šflemausio rango inteligent lisõ ó teigia viena angl kalbos mokytoja turinti licenzij mokyti priva iai, štuomet tau nereikia b ti nei artistu, nei flndaru, tuomet niekas tav s neflemina ir ne fleidin ja. Ir darbo kokyb visai kitaõ. Priva i , legaliai dirban i mokytoj tikrai daug s. Ir kod l netur tu ó juk mokestis ufl verslo liudijim gana simbolinis. fiadeikait s L. teigimu, tiesiog daugeliui dar sunku i-eiti i- sistemos ó prisipaflinti, kad esi kitoks ó laisvesnis, dr sesnis, labiau pasitikintis savimi. (Kliukoityt , 2004).

PDF Complete

*Your complimentary use period has ended.
Thank you for using PDF Complete.*

[Click Here to upgrade to Unlimited Pages and Expanded Features](#)

ka Lietuvos abiturient laiko brandos egzaminus praj galima teigti, kad egzamin rezultatai, kuriais m gsta ai, yra pritempti. O mokykl vertinimas ir reitingavimas pagal gerai i-laikytus egzaminus neatspindi tikrosios j kuriamos prid tin s vert s, kadangi štai ó ne vien mokyklos, bet ir e– linio, pinigais gr sto –vietimo sektoriaus darbo rezultatasõ (Glioflerien , 2002).

KOKYBĖS TOBULINIMAS MOKYKLOJE

Ugdymo strategijoje pabrėžiama, kad darnus vystymasis priklauso nuo –vietimo kokybės ir mokymo(si) rezultatų (UNESCO Strategy For Sustainable Development, 2005). Gyvendinant Lisabonos strategijos tikslus, Lietuvos –vietimo plėtros 2003–2012 metų strateginėse nuostatose –vietimo kokybė paskelbta vienu iš trijų pagrindinių siekių (–vietimo gairės, 2002). O 2002–2006 metais vykdytos Mokyklų tobulinimo programos vienas iš komponentų buvo šios –vietimo kokybės vadybos sistemos sukūrimas. (Gedminienė, Gumuliauskienė, 2008). Pasak Barkauskaitės M. ir Bruzgelevičienės R. –vietimo kokybė – tai poflymi visuma, leidžianti spręsti, kaip –vietimo staiga, –vietimo sistema ar atskiri jos posistemiai vykdo savo paskiriamąsias nacionalinius ir regioninius tikslus, atitinka ugdytinių / klientų poreikius, Europos Sąjungos, pasaulio –ali –vietimo tendencijas, siekia naujovių ir nuolatinio tobulėjimo esamomis sąlygomis ir geba tas sąlygas gerinti (Barkauskaitė, Bruzgelevičienė, 2004, p. 13).

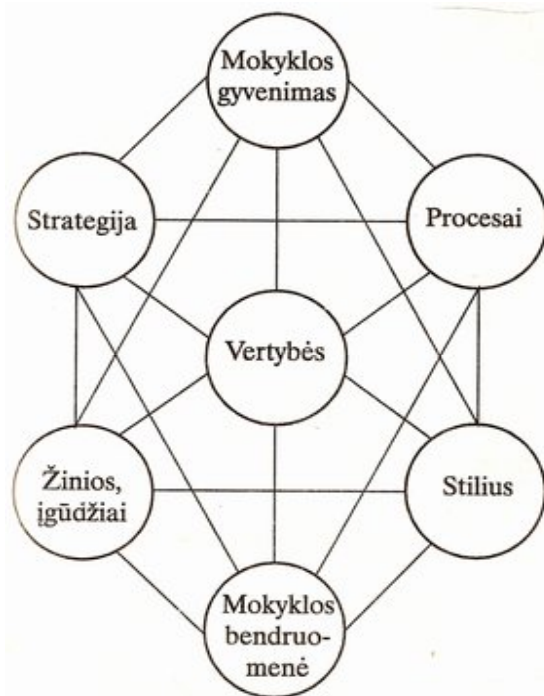
Susidariusi situacija, kuomet korepetitoravimo paslauga egzistuoja kaip valstybėje prastai organizuotos –vietimo sistemos pasekmė ar išdava, galima vadinoti kaip mokykloje veikiančių kitų mokyklų. Siekiant išgyvendinti tai, svarbiausių uždavinių mokyklos bendruomenei turi tapti ugdymo kokybės tobulinimas. Ugdymo kokybė – sutartinis vertės poflymi visuma, rodanti, kokiu laipsniu, būdais bei priemonėmis –vietimo staiga pasiekia savo paskiriamąsias nacionalinės –vietimo sistemos ugdymo tikslas, tenkina ugdytinių poreikius, padeda pasiekti mokiniams asmenybės brandos, geba valdyti procesus ir sąlygas (ten pat, p. 13). Todėl mokyklos vadovybė turi traukti visus bendruomenės narius mokyklos gyvenimo tvarkymui, jo filosofijos kėrimui, strateginius tikslus ir uždavinius numatymui, veiklos planavimui. Teigiama ir pagrindiniai –alios –vietimo dokumentai, pvz., bendrosios programos. Nuo 2004–2005 mokslo metų pradėta taikyti vidaus audito metodika ugdymo kokybei išvertinti bendrojo lavinimo mokyklose. (Barkauskaitė, Bruzgelevičienė, 2002).

Pagrindinis –vietimo staig tikslas yra flmogaus ugdymas. Humanistinis krypties pedagogai teigimu, šis pagrindinis ugdymo sistemos tikslas – perduoti individui atsakomybę už savo paties išsimokslinimą. (Gage, Berliner, 1994, p. 386). Labai svarbu, kad mokiniai patys norėtų savarankiškai mokytis, turėtų motyvaciją mokytis. Anot prof. Jucevičienės P. (2005), mokyklų vadovai ir mokytojai turėtų užtikrinti, kad mokiniai būtų *save reguliuojančio, savaiminio mokymosi* kompetencijomis. Tik tina, jog dauguma pedagogų (kad ir koki filosofiniai paflirai jie bebūtų), sutiks, kad pagrindinis mokyklos uždavinys yra išmokyti mokytis, ar bendresne prasme – išmokyti mstyti.

gerinimo kriterij b tent ir yra *tinkamas mokyklos gyvenimo* proces jungimas visum , darni veiklos sistem tikslams (p.28). ia kaip ypa tinkama yra nurodoma H. Vagnerio (Wagner) teorija, kur gyvenim ffi rima kaip strukt rin mokyklos bendruomen s organizavimo vienet , kurio strategij , proces valdymo, bendruomen s nari poreiki tenkinimo, flini , g dffi formavimo pagrindas ó vertyb s (fr. 1 paveiksl).

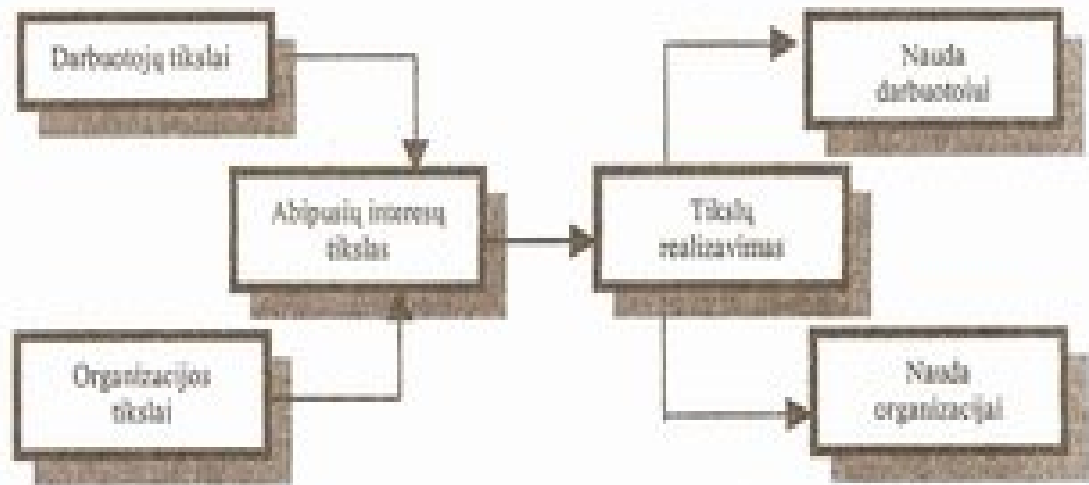
Kuomet kiekvienos organizacin s veiklos tarpusavio ry-iai s lygoja formali ir neformali proces ir santyki derinim , valdym (Dobranskien , 1996, p. 29). (fr. 1 paveiksl).

Tik tam tikra laisv mokykloje gali pad ti savirai-kai. Humanistin s pedagogikos -alininkai (Rogers ir kt.) teigia, kad flmon s, kurie sau vadovauja, pasitiki savimi, yra subrend , turi realius tikslus, yra lankst s. flnios ir mok jimai, g dffiai ia ne tiek svarb s ó svarbiau yra jausmai, individo brendimas. Visi duomenys turi b ti vertinami pagal tai, kokius tikslus kelsime mokymui. šJei manysime, kad svarbiausia yra flnios, tada galima atsisakyti min t s lyg , laikyti jas nenaudingomis, nes tr ksta tikinam duomen , jog jos pad t daugiau ar grei iau gyti faktini flni . <...> Jei mes vertiname nepriklausomyb ir mums kelia nerim dabartinei sistemai b dingas flni , vertybi ir nuostat ortodoksi-kumas, tada gal stengsim s sudaryti tokias mokymo s lygas, kurios skatint individo unikalum , mokyt j savimokos (sav s mokymo ir tvarkymo), asmenin s iniciatyvos.õ (Gage, Berliner, 1994, p. 385).

1 pav. **Mokyklos gyvenimo organizavimo schema** (Dobranskien , 1996, p. 29)

...s nori turėti kokybiškus produktus ar teikti kokybiškas paslaugas kaip geresni ufl vidutinius, atitinkantys vartotojų reikalavimus. Kokybės tai suvokimas, kad kažkas geriau ufl kitus. Kiekviena mokykla, kaip ir bet kuri organizacija, siekdama kuo aukštesnės savo veiklos ir teikiamos paslaugos kokybės, pirmiausia turi uftikrinti flmoni ir organizacijos bendrumą (fr. 2 pav.).

2 pav. Žmonių ir organizacijos interesų bendrumas (Stoškus, 2002, p. 125)

Mokyklos tinkama veikla, kaip ir ugdymo kokybės lygojama optimizuotos organizacijos veiklos ir sudaryti prielaidas didinti veiklos efektyvumą parenkant:

- Tinkamiausius specialistus;
- Darbo metodus;
- Pakankamus išteklius;
- Patogiausi vietai;
- Palankiausi laikai. (Stoškus, 2002, p. 124).

Tam pritaria ir J. Balikonio gimnazijos direktorius Raimundas Dambrauskas teigdamas, kad tokia informacija, kiek mokinių papildomai samdo mokytojus, mokyklai yra labai svarbi. Šeji vieno dalyko daug vaikų samdo korepetitorius, kai gaunami geri egzamino rezultatai, reikia dar pagalvoti, ar tikrai tai vien dalyko mokytojo nuopelnai. Be to, mokyklos vadovui svarbu matyti, ar mokymo metodika gera. (Kontrimavičiūtė, 2008). Todėl mokyklos vadovas šturisugebėti išsiaiškinti mokinių, mokytojų poreikius, suvokti bendruomenės interesus ir sukurti darnų išsiaiškinti interesų derinimo mechanizmą, išlaisvinti kiekvieno mokyklos bendruomenės nario kūrybinę iniciatyvą. (Dobranskienė, 1996, p. 33). Reikalingas ne tik pritarimas, palaikymas, bet ir dialogas. Pastarojo svarbą Gedminienė D. ir Gumuliauskienė A. (2008) akcentuoja, ieškant

ir nustatant prioritetus: kiekviena mokykla turi išsiaiškinti reikius plėtojant strategiją, teikdama kokybiškas paslaugas rinkoje.

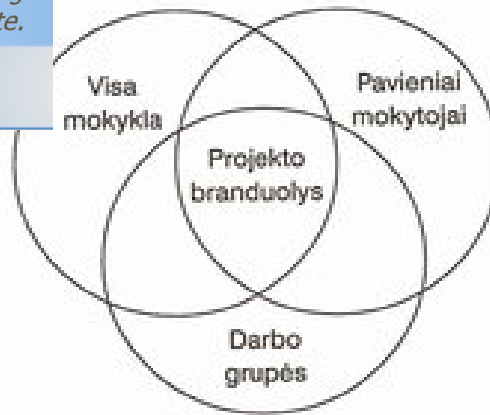
Iš 2 paveikslo matome, kad interesų bei tikslų realizavimas yra bendras mokyklos bendruomenės vidaus reikalas. Su šiais linijavimais taip pat reikia kovoti visai mokyklos bendruomenei, nes tai yra vienas iš mokyklos ugdymo kokybės rodiklių. Nenuostabu, kad kiekviena mokykla stengiasi gerinti ugdymo kokybę. Tam reikia sukurti tinkamas valdymo apskaitos funkcijas. Valdymo apskaita kuriama tam, kad atliktų tris tiksliausias funkcijas, kurias bendriausiai galima apibūdinti taip: dėmesio atkreipimas, matavimas ir problemų sprendimas (fr. 3 pav.) (Stokus, 2002, p. 206).

3 pav. Valdymo apskaitos funkcijos organizacijos vadybos cikle (Stokus, 2002, p. 206)

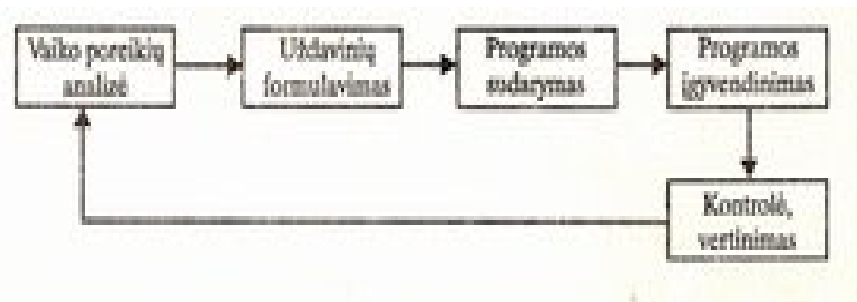
Mokykloje egzistuojanti šmokykla (šiuo linijavimu aprašoma) yra tai jau rodiklis, kad mokyklos organizavimui, mokinių ugdymo kokybei iškyla rimtos problemos. Tokiu atveju, mokyklos bendruomenė turi turėti prioritetus, šiuo linijavimu atsiradimo prielaidas, dar kartą paanalizuoti mokyklos strategiją ir imtis realių praktinių priemonių. Tokiu atveju svarbiu tampa šio projekto branduolio vaidmuo (fr. 4 paveikslas).

Dėmesys turi būti sutelkiamas tris, tarpusavyje susijusius lygmenis. Šios mokyklos lygmuo yra susijęs su bendru vadovavimu ir politikos nustatymu, ypač atsižvelgiant tai, kad mobilizavus darbuotojų tobulinimo iniciatyvas ir strategijas būtų galima padėti mokyklą tobulinti. Mokykloje yra lygmuo, kuriame reikalingiausi vaidmenį atlieka darbo grupės. Tai svarbiausia išsiaiškinti tobulinimo veiklos smulkmenas ir palaikyti jas.

4 pav. Lygmenų integravimas (Hopkins, Ainscow, West, 1998, p. 156)

Galiausiai pavienio mokytojo lygmeniu akcentuojamas mokymo klas je tobulinimas (Hopkins, Ainscow, West, 1998, p. 155). Pasak R. Felvio (2003), „lemiamu švietimo kokybės veiksmu ir toliau lieka efektyvus pedagogų darbas, nes nuo jo labiausiai priklauso, kokių mastu bus sėkmingai panaudoti turimi vadovėliai ir programos, sukurta mokymosi motyvacija ir sudaryta palanki mokymosi aplinka“ (p.76). Kiekvieno mokytojo vaidmuo vadovavimo mokyklai procese yra labai svarbus, kadangi jis savarankiškai vykdo planavimo, organizavimo, koordinavimo, motyvacijos-vertinimo funkcijas. Taigi škiekvienas pedagogas ó ne tik asmuo ugdymo staigoje, bet ir atskiros bendruomen s vadovas (dalyko mokytojas, klas s vadovas, popamokin s veiklos organizatorius). (Dobranskien , 1996, p. 27). Mokytojai save darbe eina vertybi ir tiksl gyvendinimo keliu, numatydami konkre ius ufdavinius, kuri siekia, vykdydami savo plan ir program , o mokini vertinimas turi atskleisti, kaip einama ufdavini gyvendinimo link ir kaip mokykla patenkina mokini poreikius. (Dobranskien , 1996, p. 48). O ugdymo program strategijos pl tojim atspindi tam tikra sistema, kuri Tomasas Kozma pristato kaip imperacin edukologin poffi r .

5 pav. Ugdymo programų strategijos plėtojimas (Kozma, 1995, p.29)

Pasteb tina tai, kad mokytojo veikloje persipynusios pedagogin s ir vadybin s funkcijos. Tai patvirtina, jog š profesionali, dvasinga mokytojo veikla daro didel tak visam mokyklos

inio asmenyb s brandaiõ. (Dobranskien , 1996, p. 48). Tod l
i šskatinti mokyklos viduje tuos mokytojus, kurie dirba
gmaõ. (Jucevi ien , 2005).

Svarbu akcentuoti ir tai, k pabr fia ir paskutinis humanistinio ugdymo principas ó lengviausia, prasmingiausia ir efektyviausia yra mokytis tokioje aplinkoje, kai mokinys neįau ia baim s. ia kalbama ne tik apie paflymius ar net visai ne apie paflymius: daugeliui mokini mokykla yra ta vieta, kur jie patiria pafleminim , yra menkai vertinami, pajuokiami, niekinami, su jais elgiamasi neteisingai. šTai sudaro gr sm pa iam individui, jo savivokai, ir d l to jam sunku yra mokytis O kai situacija nekelia baim s, vaikas ar suaug s jau iasi saugiai ir tas saugumas teikia laisv , duoda galimyb mokytis. Mokykla gyja nauj reik-m , svarb , kai maffi ar vyresni mokiniai nori mokytis ir pasineria naujas veiklos sritis, nes jau ia, kad niekas negresia j savigarbaiõ. (Gage, Berliner, 1994, p. 389). B tina skatinti, kaip teigia Jucevi ien P. (2005), kumuliatyv bei kriterin mokymosi vertinim , akcentuojant mokinio paflang bei pripafstant save reguliuojant ir savaimin mokym si. I-ties mokykla tur t i-mokyti vaik mokytis ir taip pad ti jam orientuotis gyvenime. Kadangi kiekvienas mokytojas ir mokinys yra saviti individai, n ra tokio vieno metodo, kuris visada ir visiems tikt . D l to yra vertingi nauji b dai. Jie leidfia mums naujai spr sti problemas, paveikti mokin , kurio neveikia tradiciniai b dai. Antra, naujov s visada reikalauja daug pastang . Naujovi gyvendinimas gali b ti nelengvas, s km ateina ne i-karto, jeigu ji apskritai ateina. Taigi norint padaryti k nors nauja, visada reikia laiko ir kantryb s ó ir mokytojo, ir mokini .

Galima b t pritarti, Vildfi nienei M. teigian iai, jog b tina gr flinti pasitik jim vis -vietimo sistem . Jeigu valstyb pasitik t mokykla ir mokytoju, tai leist mokyti vaikus ir pasitikrinti, ko mes i-mokome, vertinti ir sivertinti. Ir kad auk-tosios mokyklos pasitik t tuo vertinimu. Ir kad moksleiviai imt pasitik ti mokykla ir patys savimi. Kad egzaminai virst pasitikrinimu, o ne tardymu. I-to rast si ir daugiau kokyb s. Nes, kai moksleiviais pasitikima, atsiranda visi-kai kiti motyvai dirbti. Tvietimo ekspert tikisi, kad gal gr flin mokyklas pasitik jim mes susigr flinsime ir ramyb , o ramyb leis siekti paties svarbiausio rezultato - i-minties. (Kairys, 2009).

3.1. Tyrimo metodologija

Šiame skyriuje apibūdinama viena iš svarbiausių tyrimo charakteristikų – tyrimo imtis, pagrindiniai statistiniai duomenų apdorojimo metodai.

Tyrimo tikslas. Atlikti teorinį ir empirinį korepetitoriavimo, kaip edukacinės paslaugos, analizę ir ištyškinti galimas mokymo/si proceso tobulinimo gaires, nustatyti papildomą privačią ugdymą paplitimą ir atskleisti pirmo kurso studentų požiūrį korepetitorių teikiamas (suteiktas) paslaugas ir jų kokybę.

3.1.1. Tyrimo instrumentas

Magistro darbe panaudota paūios autorų bei kitų tyškų (Markeviškis A. ir Rauchienė A.) sudarytas ir moksle jau apibūotas tyrimo instrumentas (anketa) (fr.1 PRIEDAS). Taip pat remtasi Vilniaus universiteto politikos centro sudaryta anketa (<http://www.apklausa.lt/search.php?string=abiturientams+apie+korepetitoriavima&k1=on&k2=on>). Anketinis apklausos metodas buvo pasirinktas todėl, kad tai plačiai paplitęs tyrimo metodas leidžiantis greitai gauti didelę kiek informacijos (Tidikiškis, 2003). Tyrimo instrumentas – anketa buvo kuriama atsiskvelgiant keliamus tikslus savo darbui ir išnagrinėtos literatūros autorių išsakytas mintis ir išvadas. Anketos sudarydaro tipo klausimai (kai pateikiami galimi atsakymo variantai, o respondentas tik paūlymi vien ar kelis atsakymus). Tačiau pateikti ir atviro tipo klausimai, nes ne visada galima numatyti respondentų atsakymus.

Tyrimo instrumentas sudarytas tokie struktūriniai dariniai:

- 1) instrukcija;
- 2) demografiniai duomenys;
- 3) diagnostiniai kintamųjų blokas, sudarytas iš 3 dalių.

Instrukcijoje trumpai apibūdinamas tyrimo tikslas, apibūdinamas korepetitorius, uftikrintas anketos anonimiškumas. Esminis instrukcijos komponentas – apklausos anonimiškumo paūbrškimas. Tuo buvo siekiama maffinti, uftikirsti keli galimiems nenuoūirdiems atsakymams. Tai buvo principinis dalykas, kadangi, norint išsiaiškinti studentų asmeninį popamokinį veiklą buvo uftduodami delikates klausimai apie uftmokestų uft privačias pamokas korepetitoriams, individuali uftsimi paplitimą ir pan.

Šis sudarytas i–prast demografini klausim apie tiriamuosius: s, baigiamosios klas s mokymosi vidurkio. an apie korepetitoriusø buvo pateikti klausimai susij su korepetitoriaus nauda, naudingumu respondentui, korepetitoriaavimo taka mokymuisi, jo kokybei. Pirmoji (1, 2, 3, 5, 7, 10 klausimai) ir tre ioji (1, 2, 3, 5, 20, 21, 22 klausimai) anketos dalys buvo sudarytos tuo tikslu, kad klausimus atsakyt visi mokiniai ó tiek tie, kurie naudojami korepetitori paslaugomis, tiek ir nesinaudoj jomis. Tyr jai svarbus poffi ris vis mokini , netgi ir t , kurie su š–e– liniu –vietimuø nesusid r .

Tolesn ketvirt j anketos dal šMotyvai, paskatin pasinaudoti korepetitoriaus teikiamomis paslaugomisø pild tik tie studentai, kurie naudojami korepetitoriaus paslaugomis. Respondentai tur jo vertinti nurodytuosius motyvus pagal takos reik–m . Motyvai atsitiktinai buvo suskaidyti teigiamus, i–dalies teigimus ar neigiamus, ir neigiamus, apimantys varias prieflastis, l musias pasirinkim samdyti mokytoj .

Paskutinytis klausim blokas anketoje apima klausimus, atspindinius duomenis apie mokyklose teiktas mokytoj nemokamas konsultacijas, korepetitori reikalingum , teikiamus pasitik jimo prioritetus mokytojui ar korepetitoriui, darb su pastaraisiais. Taip pat dom tasi ar patys dabar jau b dami studentais (galimais potencialiais korepetitoriais) teikia tokias paslaugas, kas gal t sumaffinti korepetitori paslaug paklaus bei klausimas apie pedagogin etik .

3.1.2. Tyrimo imties charakteristika

Did ja konkursai prestiffines specialybes, sugr fta i–silavinusio asmens vertinimas. Valstybini brandos egzamin sistema prapl t stojimo auk–t sias mokyklas galimybes, abiturientai dokumentus gali paduoti ne tik skirtingas specialybes, bet ir kelis universitetus. B t nekorekti–ka klausti abiturient , apie j ruo–im si egzaminams, to esmin vardinta prieflastis - negal jimas dar realiai vertinti korepetitori veiklos naudingumo. Tod l atliekant tyrim , buvo respondentais pasirinkti studentai.

Viena i–svarbiausi empirinio socialinio tyrimo metodologini charakteristik yra *imtis*, jos sudarymo b das, dydis ir pan. Atsitiktin s imties apibr fimas, sudarymo principai bei matematinis statistinis pagr stumas yra pla iai nu–vesti specialioje literat roje (Merkys, 1995; Bitinas, 1998; Kardelis, 2002). Imties sudarymo metodologin s klaidos gali esmingai i–kreipti tyrimo rezultatus ir sumenkinti viso darbo mokslin vert . Viena vertus, atsitiktin s imties reikalavimas yra tap s vadov line ir negin ijama atrankinio tyrimo norma, kita vertus, realioje tyrim praktikoje dafnokai susiklosto situacija, kada grynu pavidalu realizuoti atsitiktin s imties normas yra ne manoma d l objektyvi , nuo tyr jo valios nepriklausan i aplinkybi .

visi metodai bei j taikymo moksliniuose tyrimuose
tyti specialioje auk-iau min toje metodologin je literat roje.
riboti tik tais klausimo aspektais, kurie aktual s darbo
apibendrinamam tyrimui.

Vienas i-svarbiausi turimo imties sudarymo reikalavim o imtis turi b ti **reprezentatyvi**.
Imtis reprezentatyvi, jei ji teisingai atspindi tiriamo poflymio galim reik-mi proporcijas
populiacijoje. Akivaizdu, kad imties reprezentatyvumas glaudfliai susij s su **imties didumu**.

Didinant imt , galima padaryti patikimesnes i-vadas, deja, ne visada taip b na. Imties
didum , ypa akademinuose tyrimuose, dafnai s lygoja ankstesn s studijos, neretai tyrimo
biudfeto suvarflymai, dafnai vienam tyr jui nepakeliamos materialin s tyrimo s naudos.

Pagrindinio tyrimo imtis apskai iuota pagal vien i-svarbiausi instrumentarijaus
klausim o šAr laikote naudingomis korepetitoriaus teikiamas paslaugasõ.

Tyrimo imtis skai iuota pagal formul :

$$N = \frac{Z^2 \cdot S^2}{\Delta^2} \quad (1)$$

ia N o atvej skai ius atrankin je grup je;

Z² o koeficientas, surandamas i-vadinam j Stjudento pasiskirstymo lenteli , ir kuris
pasirenkamas pagal tai, kok patikimum norime gauti;

S² o imties vidutinis kvadratinis nuokrypis (Imties vidutinis kvadratinis nuokrypis o
jis gali b ti nustatomas keliais b dais: 1)remiantis anks iau atliktais tyrimais arba literat ros
-altiniais; 2) pagal pilotaffinio tyrimo rezultatus);

o (delta) leistinas netikslumas (o skirtumas tarp atrankin s grup s ir generalin s
visumos vidurkio, laisvai pasirenkamas, atsiffvelgiant ankstesni tyrim duomenis, bei
duomen tikslumui keliamus reikalavimus).

Sigm apskai iuojame pagal formul :

$$S = \sqrt{\% \cdot (100 - \%)} \quad (2)$$

ia % - pilotaffinio tyrimo metu nustatytas kokybinis rodiklis (Kardelis, 2002, p. 315).

I-nagrin jus pilotaffinio tyrimo metu gautus duomenis buvo nustatyta, kad klausimo šAr
laikote naudingomis korepetitoriaus teikiamas paslaugas?õ o teigiamai atsakiusi j buvo 92,3%.

Imties t r apskai iuojame:

$$S = \sqrt{92,3 \cdot (100 - 92,3)} = \sqrt{92,3 \cdot 7,7} = \sqrt{710,71} = 26,659$$

Moksliniame darbe paprastai pasikliaujama 95 proc. patikimumu. Kitas svarbus rodiklis,
turintis takos imties t riui o duomen tikslumas, tai yra kaip tiksliai norime nusakyti tiriam j

Tyrimame tyrime mane tenkina 95% patikimumas ($p=0,05$) ir 3%

ankin je grup je bus:

$$N = \frac{3416 \cdot 710,71}{3^2} = \frac{2733,39}{9} = 303,71$$

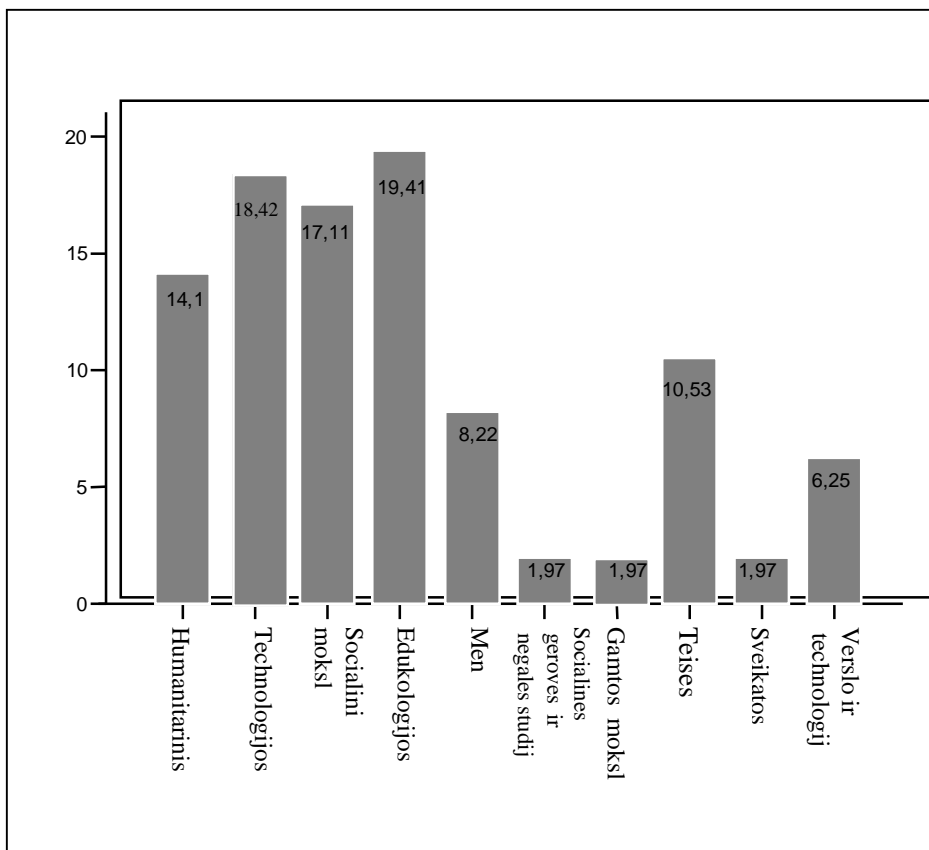
Remiantis šiais skaičiais buvo pasirinkta tyrimo imtis 304 (iš 322 respondentų), tai yra apdorotos anketos, kurių demografiniai duomenys pavaizduoti 3-6 lentelėse. Tyk pasirinkimas buvo nulemtas remiantis skaičiais bei vertinus tyrimo finansinius išteklius.

Tyrimo etika. Akcentuotinas vienas tyrimo imties sudarymo aspektas – socialinio tyrimo dalyvių savanoriškumo principas, kurio negalima ignoruoti mokslų etikos sumetimais. Organizuojant tyrimą ir renkantis tiriamuosius, teko (tegu ir nedafnai) susidurti su reikiškiniu, kada studentai atsisakė dalyvauti apklausoje, bei ufpildyti pateiktas anketas ir, atvirkščiai, paminėtinas faktas, kai dalis abiem pusėm susitarus (tyrėjui ir tiriamiesiems) sutiko dalyvauti tyrime ir net prisidėjo tyrimo organizacinėms pareigoms, tai yra padėjo platinti anketas. Visgi daugeliu atvejų studentai noriai dalyvavo tyrime. Klausimynai buvo šlyginai didelis apimties ir visiems tiriamiesiems siekta sudaryti šlygas pildyti juos patogiu metu. Tokia tiriamoji imties sudarymo strategija pasiteisino, tai rodo pakankamai aukštą bendrą tyrimo instrumentų grąftamumo kvotą, kuri siekė 87%. Tenka pabrėfti, kad tyrimo *anonimiškumas* paprastai nėra tyrimo geidis. Juo siekiama gauti autentiškus, nuoirdflius tiriamųjų atsakymus. Sutikusiam dalyvauti tyrime respondentui buvo pabrėfiama anonimiškumo šlyga, t. y. akcentuota, jog nei vardo, nei pavardės tyrimo instrumentuose uflrayti nereikia. Be to, tyrimas sipareigojo niekur neskelbti konkretaus tiriamojo duomenų.

Tyrimė dalyvavo Vilniaus universiteto, Tyauli universiteto ir Tyauli kolegijos pirmo kurso studentai. Iš viso tyrimo metu buvo parengta ir panaudota 370 vienetų tyrimo instrumentų. Ufpildytas anketas sugrąftino 322 Vilniaus universiteto, Tyauli universiteto bei Tyauli kolegijos studentai, iš kurių remiantis paskaičiavimais buvo apdorotos 304 anketos (flr.2 ir 3 lenteles). Šlynoma, tyrimo imtis yra pernelyg siaura, kad būtų galima apibendrinti vis Lietuvos vidurines mokyklas baigusius moksleivius praktik, tačiau ji leidžia pastebėti bendras korepetitoriaavimo paslaugų tendencijas. Nors tyrimo metu buvo orientuojamasi papildomas privačias pamokas baigiamosiose viduriniuose mokyklėse, tačiau klausimus atsakinėjo pirmo kurso universitetų studentai, kadangi jie jau yra linkę daugiau apie reikiškį, kuris jiems jau yra praėftis, tačiau dar neufmirta. Nors šis tyrimas ir neleido labai tiksliai vertinti korepetitoriaavimo reikiškio, tačiau suteikė galimybę pafvelgti šly problemiškas.

apklausoje, pasiskirstymas pagal švietimo įstaigą (N=304)

Švietimo įstaiga	Studentų skaičius (dažnis)	Procentai
Tyauai universitetas	247	81,3
Vilniaus universitetas	32	10,5
Tyauai kolegija	25	8,2
Iš viso (N):	304	100,0

6 pav. Respondentų pasiskirstymas pagal fakultetus (%) (N=304)

Rastas ryšys tarp baigtos mokyklos tipo ir kokiame fakultete dabar studijuoja ($r = 0,117$, $p < 0,047$). (fr. 2 PRIEDAS, 3 lentelė). Mokiniai, kurie mokėsi vidurinėse mokyklose, pasirinko technologijos (23,6%), edukologijos (21,74%), humanitarinį (15,53%) fakultetus universitetuose. Baigusieji gimnazijas daugiausiai mokslus tęsia teisės (10,74%), socialini moksl (21,49%), men (12,4%) fakultetus universitetuose ir sveikatos (9,09%) bei verslo ir technologijų (3,31%) kolegijose. Tarp baigusios profesines mokyklas populiariausi pastarieji fakultetai: technologijos (42,86%), edukologijos (28,56%), teisės (14,29%).

pasiskirstymas lyties atžvilgiu (N = 304)

lytis	Studentų skaičius (dažnis)	Procentai
Vyras	70	23,0
Moteris	234	77,0
Iš viso (N):	304	100,0

3 lentelėje matome studentų pasiskirstymą lyties atžvilgiu. Statistinė koreliacijos analizė rezultatai parodė, kad egzistuoja ryšys tarp lyties ir mokytojų siūlymų samdyti korepetitorius ($r = 0,210$, $p < 0,001$) (fr. 2 PRIEDAS, 4 lentelė). 60,61% apklaustųjų merginų teigė gavusios iš mokytojų pasiūlymą mokytis papildomai, o vaikinų – 39,39%. Silpna koreliacija pastebėta tarp lyties bei manančių, kad be korepetitoriaus pagalbos nebūtų laikoma egzaminai ($r = 0,206$, $p < 0,015$) (fr. 2 PRIEDAS, 4 lentelė). Kadangi taip teigė 34,29% vaikinų bei 65,71% merginų, ir tik 15,24% vaikinų nebuvo siūlyta, kai tuo tarpu 84,76% merginų. Lyties atžvilgiu reikšmingas pasiskirstymas ir dėl to, kad kuri motyvuoja samdyti korepetitorius: klasės draugų pavyzdys ($r = 0,170$, $p < 0,044$), visi taip daro ($r = 0,300$, $p < 0,001$), mokytojo korepetitoriaus geresni vertinimai mokykloje ($r = 0,188$, $p < 0,028$) (fr. 2 PRIEDAS, 4 lentelė). Tyrimo metu merginų sudarė 77% visų apklaustųjų respondentų.

Respondentų, dalyvavusių apklausoje, amžius (N = 304)

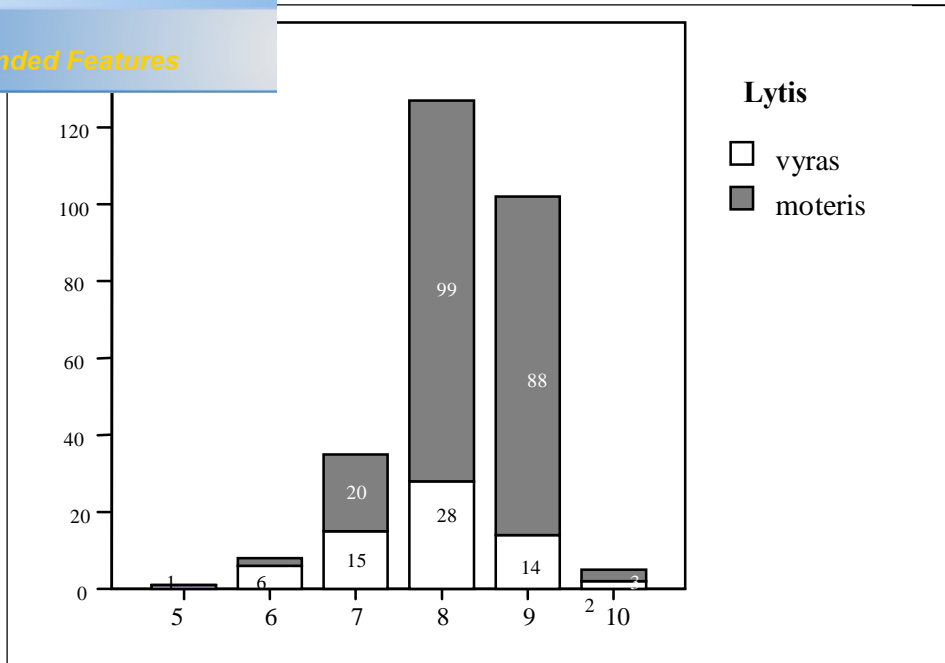
Respondentų amžius	Studentų skaičius (dažnis)	Procentai
18	44	14,5
19	204	67,1
20	55	18,1
Nenurod	1	0,3
Iš viso (N)	303	99,7

Studentų amžiaus duomenys rodo, kad tyrimo imtyje dominuoja 19 metų respondentai (67,3%).

Respondentų pasiskirstymas pagal baigiamosios klasės

mokymosi vidurkį (N=304)

Respondentų lytis	Studentų skaičius (dažnis)	Studentų skaičius (procentai)	Mokymosi vidurkis
Vyras	66	94,3	8
Moteris	212	90,6	8,4
Nenurod	26	8,6	-
Iš viso (N):	304	100,0	8,2

7 pav. Mokymosi vidurkiai pagal lytį (%) (N=304)

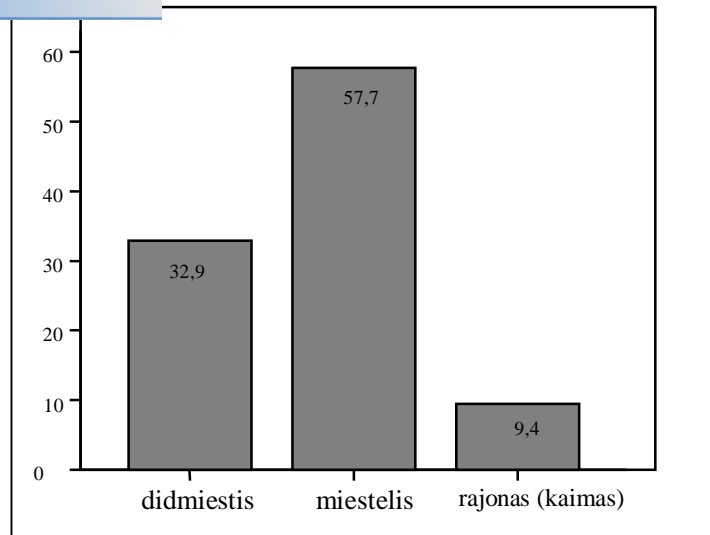
7 paveiksle pavaizduotoje dviguboje stulpelinėje diagramoje vizualiai palyginus galime pastebėti, jog apklausti respondentai mokymosi vidurkiais lyties atžvilgiu panašūs. Galima daryti prielaidą, jog korepetitorius paslaugomis naudojosi patenkinamais, gerais ir labai gerais pažymiais mokosi mokiniai, kurių atestato vidurkiai yra:

- vaikinai nuo 7 iki 9 balų;
- merginai nuo 8 iki 9 balų.

6 lentelė

Respondentų šalties pasiskirstymas pagal baigtos mokyklos buvimo vietą (N=304)

Mokyklos buvimo vietovė	Mokyklų skaičius (dažnis)	Procentai
Didmiestis	94	30,9
Miestelis	165	54,3
Rajonas (kaimas)	27	8,9
Nenurod	18	5,9
Iš viso (N):	304	100,0

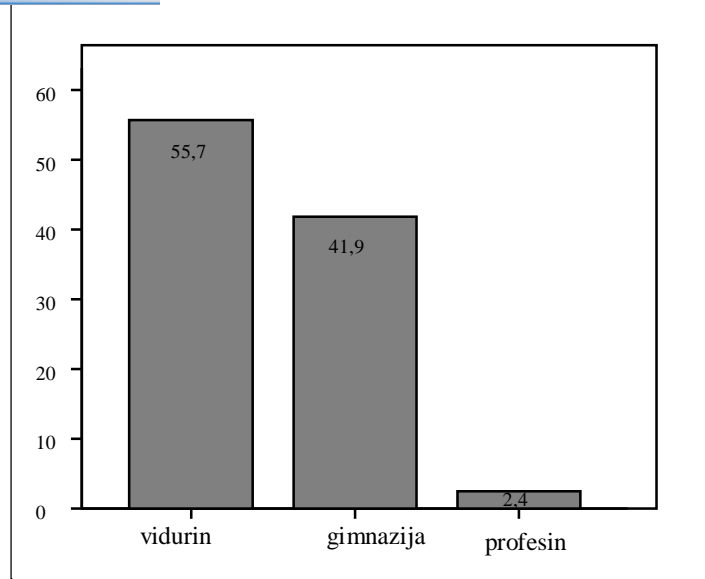

8 pav. Respondentų imties pasiskirstymas pagal baigtos mokyklos buvimo vietą (%) (N=304)

Taipogi svarbi prieinamumo problema, priklausymas nuo gyvenamosios vietos ar vietovės, kurioje lankomi mokyklai, o kaip matome iš 8 paveikslo korepeticijos paslaugų vartotojai nemėgsta ir ugdymo staigose, esančiose toliau nuo regiono centrų. Akcentuotina, kad šiame tyrime 81,3% respondentų yra TMCauli universiteto studentai, darytina prielaida, kad atvykę studijuoti dauguma iš Lietuvos šiaurinio regiono mažesni miesteliai. Iš to seka išvada, kad korepetitorio paslaugos yra paklausios ne tik didesniųjų miestų viduriniuose mokyklų mokinių tarpe ir prieinamumo aspektas mažai reikšmingas. Tokios išaugusios tendencijos galima pagrįsti 2008 metais darytu TPC tyrimu, jog didesniuose jau dėmėtojų, lankančių vieno ar kito dalyko papildomas pamokas 29 proc., rajon centruose pas korepetitorius lankosi 17,3 proc., o kaimuose o 9,6 proc. dėmėtos klasės mokinių.

Akcentuotina ir tai, jog siekta, kad tyrimo imt atstovaut bendrąjį išsilavinimą teikiančių dėmėtųjų staigų, atspindinčių esančių mokyklų tipų vaivą: vidurinę mokyklą, gimnaziją ir profesinę mokyklą. (fr. 9 paveikslas).

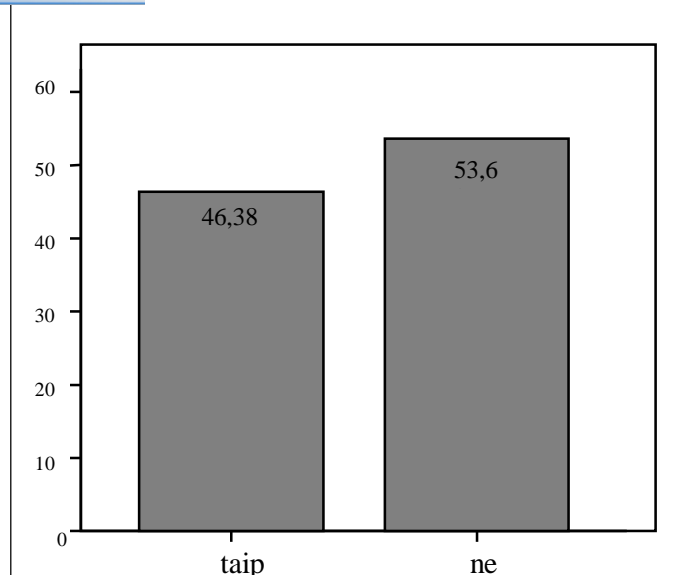
Mokyklas, kurias baigę studentai, galima suskirstyti tris kategorijas - vidurinės mokyklos, gimnazijos ir profesinės. Studentai nurodė, jog naudojami korepetitorio teikiamomis paslaugomis, mokymais: vidurinėje mokykloje - 55,73%, gimnazijoje - 40,46%, profesinėje mokykloje - 3,82%. Tyrimo duomenys rodo, kad korepetitoriaavimo mastas skiriasi priklausomai nuo to, kokio tipo mokyklą baigė dabartinis pirmojo kurso universiteto studentas.

9 pav. Respondentų pasiskirstymas pagal mokyklos tipus (%) (N=304)

Tačiau tiek vidurinėje, tiek ir gimnazijoje yra spraga, o tai rodo jau šioje linio vietimoose silyravimo galimybes. Tikimybė, kad gimnazijose korepetitoriaus paslaugomis mokiniai naudojami mažiau, yra klaidinga. Galima teigti, kad gimnazijoje organizuota pedagoginė pagalba nėra pakankamai efektyvi: naudojimosi korepetitoriaus paslaugomis būklė ir prieštastys rodo, kad šioji pagalba maksimaliai netenkina mokinių individualių mokymosi poreikių ir gebėjimų. Pastebėtina, jog ir mokydamiesi profesinėse mokyklose mokiniai taip pat lanko papildomus užsiėmimus po pamokų. Tai gali paaiškinti, kad dalis mokinių jose kartu su profesiniu išsilavinimu gyja ir vidurinėje.

Mano tyrimo atveju labai svarbi imties charakteristika rodo naudojimąsi korepetitoriaus paslaugomis. Kaip matyti iš 10 paveiksle pateiktų duomenų galima pasakyti, kad 46,38% visų apklaustųjų pirmo kurso studentų, būdami dvyliktoje vidurinės mokyklos klasėje, naudojami papildomoms ugdymo paslaugoms, norėdami pagerinti savo mokymosi pasiekimus. Tai gana reikšmingas skaičius. Vietimo plėtros centro (TIPC) 2008 metais atliktų tyrimų duomenys rodo, kad pernai korepetitorius samdė 19 proc. deimtojų ir netgi 11,1 proc. deimtojų. Iš to seka išvada, kad 12 klasi mokiniai ruošdamiesi valstybiniam egzaminams, nepasitiki vien tik mokyklos suteikiamomis finiomis ir mokytojų kompetencija, galbūt net ir savo jėgomis. Ir galima daryti prielaidą, jog galbūt neveltui, prie to, kad jie visi dabar studijuoja aukštesiose mokyklose prisidėjo ir korepetitoriai.

10 pav. Respondentų pasiskirstymas pagal naudojimąsi korepetitoriaus (-ių) paslaugomis (%) (N=304)

Kyla klausimas ó kod l pati mokykla nei-siai-kina esamos pad ties ir nesukuria mokiniams papildom s lyg egzamin pasiruo-imui? Savo abejingumu -iai situacijai sudarydama tinkam terp š-e- linio -vietimoð vystymuisi. Akivaizdu, kad -e- linis -vietimas yra -vietimo sistemos dalis, o tai pabr flia, kad b tini i-samesni tyrimai bei nusipelno, kad j b t atkreiptas didesnis d mesys.

3.1.3. Statistinė duomenų apdorojimo metodika

Tyrimo statistiniai duomenys buvo apdorojami pagal i- anksto apibr ft schem . Skai iavimams buvo naudojama SPSS 12.0 for Windows (*Statistical Package for Social Sciences*) programin ranga.

Greta prast apra-om j statistini metod buvo taikytas ir koreliacin s analiz s statistinis metodas, kuris parodo statistinio ry-io tarp keli poflymi stiprum (koreliacijos koeficient reik-m s). (Merkys, 1996, Bitinas, 1998).

Statistiniam ry-iui tarp poflymi vertinti naudota **koreliacinė analizė**. Ry-i tarp dviej poflymi stiprumas vertintas *Pearson'o* koreliacijos koeficientu. (Koreliacijos koeficientas ó tai skaitin charakteristika, vertinanti dviej atsiktini dydfi tiesin priklausomyb).

k-mi interpretavimas:

Click Here to upgrade to Unlimited Pages and Expanded Features

	Interpretacija
	labai silpna koreliacija
nuo 0,2 iki 0,5 (nuo -0,2 iki -0,5)	silpna teigiama (neigiama) koreliacija
nuo 0,5 iki 0,7 (nuo -0,5 iki -0,7)	vidutinio stiprumo teigiama (neigiama) koreliacija
nuo 0,7 iki 0,9 (nuo -0,7 iki -0,9)	stipri teigiama (neigiama) koreliacija
nuo 0,9 iki 1 (nuo -0,9 iki -1)	labai stipri teigiama (neigiama) koreliacija

Šaltinis: Leonavičienė T. SPSS programos paketo taikymas statistiniuose tyrimuose. Vilnius. 2007.

Santrumpos:

p ó patikimumo (reikšmingumo) lygmuo;

r ó koreliacijos koeficientas.

Statistinis duomenų analizės rezultatai pateikiami lentelėse ir grafikuose. Daugumoje jų vertinamas atsakymų anketos klausimus dauginis (procentais) viariose tiriamųjų grupėse: pagal lytį, amžių ir kt.. Pateikiant rezultatus nurodomas statistinė hipotezė patikimumas. Naudoti tokie statistiniai išvadų patikimumo lygiai: $p < 0,05$ ó patikima, $p < 0,001$, $p < 0,0001$ ó labai patikima.

3.2. Empirinio tyrimo rezultatų analizė

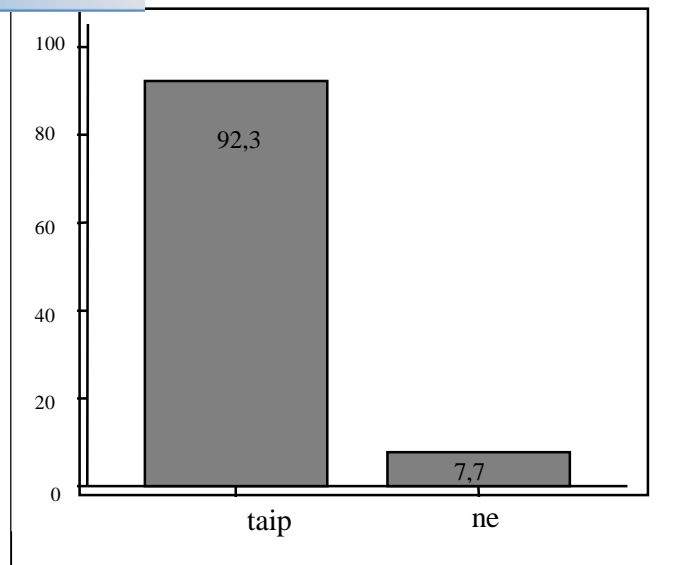
Tyjoje magistro darbo dalyje bus vertintos tiriamųjų nuostatos kai kuri, reikšmingi šėe– linio vietimož egzistavimo aspekt atffvilgiu.

Sudarant tyrimo instrumentą buvo atsifvelgiama tai, kad tik dalis respondentų naudosis korepetitori teikiamomis paslaugomis. Atsifvelgiant – spėjim, anketa buvo sudaroma taip, kad būtų surinkti duomenys ir apie nesinaudojusi korepetitori paslaugomis poffi r korepeticijas. Tuo tikslu, anketa buvo sudaryta iš atskir dali. Pirmoji, pus antrosios, ir dalis ketvirtosios buvo skirtos visiems respondentams (N=304), kadangi buvo svarbi vis mokslievi nuomon, antroji, trečioji ir didffioji dalis ketvirtosios ó tik tiems, kurie samd korepetitori (N=141).

Anketavimu pirmiausia buvo siekta išsiaiškinti išios paslaugos poreik (fr. 11 paveiksl).

Apffvelgus tyrimo duomenis, matome, kad net 92,3% tyrime dalyvavusi student korepetitoriaus paslaugas vertina, kaip reikalingą pagalb rengiantis svarbiam etapui, ir tik 7,7 teigia, jog korepetitori pagalba jiems nereikalinga.

11 pav. **Korepetitorių poreikis Lietuvoje (%) (N=304)**

Respondentai dažniausiai nurodė tokias korepetitorių poreikio priežastis:

- mokytojai per pamoką tinkamai neišaiškina medžiagos ar nespažįsta to padaryti, nenuosekliai moko, tad mokiniai nepakankamai paruošiami mokykloje, o kiti būdo nėra gerai pasiruošę egzaminams, kaip korepetitorių paslaugos;
- šiuo metu mokslas, mokymosi sistema, per dideli mokymosi kriviai, šia reikalaujama, jaunoji karta auga kitokia;
- sunku mokytis vidurinėse mokyklose, sunkūs egzaminai, o tai suteikia galimybę geriau pasiruošę ir išlaikyti juos, nes ne visi mokytojai geba paruošę egzaminams, kitaip šie egzaminų rezultatai bus silpni daugumos;
- korepetitoriai pagerina mokymosi rezultatus, suteikia pagalbą, siekiant geresnių vertinimų;
- suteikia daugiau, geresnių pavyzdžių ar papalpa jas, padeda geriau susisteminti, susavinti jau praeitą medžiagą;
- išdėstyta medžiaga per pamoką neefektyviai arba sunkiai suvokiama;
- nekontroliuojama ugdytojų darbo kokybė: šie, kurie nėra motyvuoti gerai mokytis, o už papildomą mokestį jau siekia savo darbo kokybę;
- šie, kurie mokytojai atsainiai atlieka savo darbą ir tai jau tampa geru papildomu uždaviniu;

i-mokti, suprasti i-kilsius neai-kumus, surasti atsakymus
mosi spragas;
esugeba i-mokyti vis mokini klas je, j d mesio stoka per

pamokas;

- kyla sunkum mokantis, kai kuriems mokiniams reikia individualaus mokymo ar papildomos pagalbos, nes ne visi sugeba greitai sisavinti medfliag , kadangi mokykloje šjudamaõ greitais tempais;

- yra nekompetenting mokytoj , patys šliepiaõ eiti mokytis papildomai;

- vien savaranki-ko darbo neufftenka, o dalis mokini patys nesugeba mokytis ar tiesiog tingi tai daryti;

- ne visus mokinius tenkina mokyklos teikiamos paslaugos;

- mokytoj -ali-kumas;

- korepetitoriai palengvina mokytojo darb .

Tuos duomenis galima pagr sti ir t v nuomone. Vilniaus universiteto TMvietimo politikos centro šMoksleivi t v poffi ris dabartines -vietimo problemasõ (2001) tyrimo ataskaitoje teigiama: šdaugiau nei pus vis respondent mano, kad be papildomos repetitori pagalbos gerai pasirengti egzaminams moksleivis negaliõ (p. 54). Kaip matome ir i- diagramos (flr. 12 pav.), palygin gautus tyrimo duomenis su anks iau atliktais, pastebima, jog nepasitik jimas mokykla kasmet vis did ja. Analizuojant atsakym koreliacijas pasteb ti du vienas nuo kito priklausantys poflymiai. Tie studentai, kurie mano, kad -iandien Lietuvoje reikalingi korepetitoriai, labiau jau ia j poreik rengdamiesi brandos egzaminams ($r = 0,364$, $p < 0,001$) (flr. 2 PRIEDAS, 6 lentel).

O 7,7 % pasirinkusieji teigin , kad -iandien Lietuvoje korepetitoriai nereikalingi, savo nuomon grind sekaniais argumentais:

- mokiniai ir patys sugeba mokytis;

- visi yra gab s, tik reikia noro;

- pakanka mokytoj pagalbos ir teikiam konsultacij ;

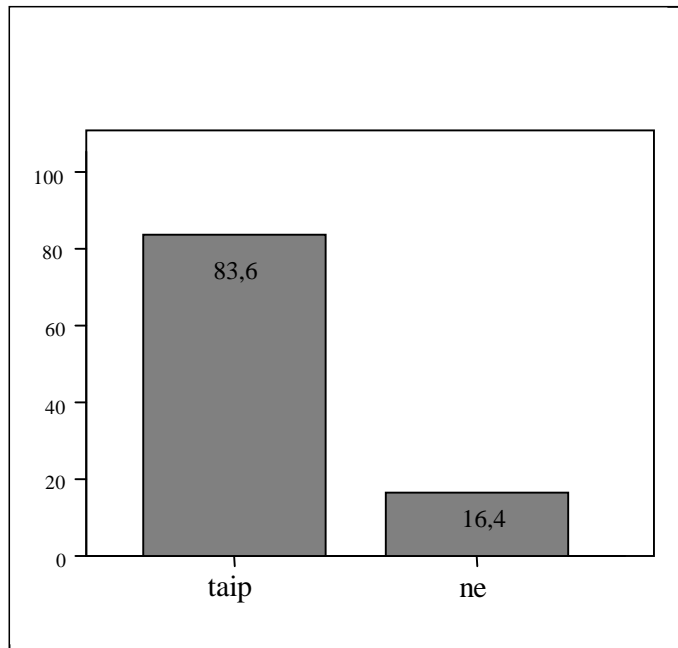
- nuosekliai mokydamasis mokinys gali gerai i-mokti ir per pamokas mokykloje;

- reikia i-mokti pa iam save ugdyti.

Vienas i- respondent , kod l Lietuvoje nereikalingi korepetitoriai, pamin jo toki argument , jog pakanka ir mokyklos mokytoj teikiam nemokam konsultacij . Vienu i- anketos klausimu taip pat buvo pasidom ta ar jomis mokiniai naudojosi, o jei ne, tai kod l (flr. 12 paveiksl).

12 paveiksle matome, kad 83,6% apklaust j naudojosi nemokamomis mokytoj konsultacijomis, o kaip flinia, 46,38% teig , kad jiems reik jo korepetitori paslaug (flr. 11

...tas paflym jo, jog jam neprireik mokytoj konsultacij , nes
 ...gog .

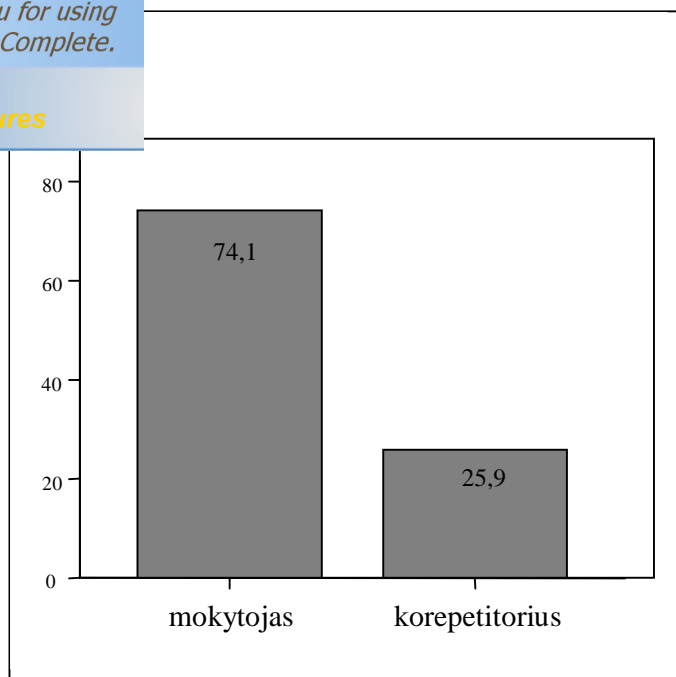
12 pav. **Naudojimasis mokytojų teikiamomis nemokamomis konsultacijomis (%) (N=304)**

Kiti i– 16,4% atsakiusi j , jog nesinaudojo nemokamomis mokytoj teiktomis konsultacijomis, nurod tokias prieffastis:

- nereik jo, sugeb jo pasiruo–ti ir patys savaranki–kai, pasitik jo savo j gomis;
- toki konsultacij nebuvo, o jei ir buvo jos buvo mokamos;
- pakako flini , kurias gaudavo per pamokas nuosekliai mokantis;
- pad jo t vai;
- pedagogai nesi l nemokam konsultacij , o patys nefinojo, kad tokios tur jo b ti teikiamos.

Apffvelgus gautus duomenis, galima daryti prielaid , kad mokiniams yra svarbi vairiapus pagalba ir pasinaudoja visomis jiems suteikiamomis galimyb mis, kad siekti mokymesi kuo geresni rezultat .

To pasekoje kyla naturalus klausimas vis tik, kam studentai, dabar jau vertin vidurin je mokykloje spr st dilem (mokytoj nemokamos konsultacijos ar korepetitori mokamos paslaugos), rinkdamiesi teikt prioritet ir kod l.

13 pav. Kam rinkdamiesi teiktų prioriteta: mokytojo nemokamai konsultacijai ar korepetitoriaus paslaugai (%) (N=304)

13 paveiksle pateikti rezultatai dar kart patvirtina, kad daugumai apklaust j student (74,1%) priimtinesn s yra nemokamos mokytoj konsultacijos, i–j 27,35% vaikin ir 72,65% mergin . Esminiu tokio pasirinkimo faktoriumi minimas ó nemokamumas, t. y. ekonominis aspektas, kadangi korepetitori paslaugos itin brangiai kainuoja. Rastas silpnas ry–ys tarp lyties ir prioriteto teikimo mokytojo ar korepetitoriaus paslaugoms ($r = 0,164$, $p < 0,004$) (fr. 2 PRIEDAS, 4 lentel).Taigi flymiai daugiau mergin vis tik 88,46% atiduot prioriteta korepetitoriaus paslaugai, kai tuo tarpu taip manan i vaikin tik 11,54%. Taip pat svarbiais laikomi tokie faktoriai, kaip antai: pripratimas, pasitik jimas, kompetencija; mokytojas pafli sta geriau savo mokinius, j mokymosi lyg , šsilpn sias vietasõ; tai mokytojo pareiga ir jau ia atsakomyb ufl tai; menkoms mokymosi spragoms ufpildyti pakanka ir gero mokyto konsultacij ; gali šnujaustiõ kokios bus egzamin ufdutis, tad ir ruo–ia mokin kryptingai; rajonuose mokytoj konsultacijos prieinamesn s.

O prioriteta teikusieji korepetitori paslaugoms (25,9%) teig , kad didffiausias privalumas ir nauda yra individualus mokymas, asmeninis kontaktas su mokan iuoju, kadangi šindividuali veikla efektyvesn , nors ir mokama, nei nemokamos konsultacijos ó grup jeõ. Be to, svarbiais rodikliais nurodomi kompetencija, auk–tesn kvalifikacija, netur jimas i–ankstini nuostat mokini atffvilgiu, neutralumas, nes nepafli sta, sistemingas mokymas, suprantamesnis pateikiamos medffliagos i–ai–kinimas, patogus susitikim laikas. Akivaizdu, jog mok dami atitinkamus pinigus dauguma tikisi ir kokybi–kesn s paslaugos, vertingesn s informacijos

...p akstin mokytis. Paminimi ir mokymo turinio dalykai, tokie priimtinesni mokymo metodai, ai-kinimas daug kart . ...sichologinei mokinio savijautai, tai rodo tokie respondent pasisakymai: šjau iuosi laisviau, šeidamas pas korepetitori nesijausi nejaukiai kaip su mokytoju, nes mokytoj kiekvien dien matai pamokose ir paskui drov tis jo galima.

Reziumuojant galima daryti i- vad , kuri atspindi vienos respondent s i-sakyta nuomon -iuo klausimu: šSvarbu geras savo dalyko srities specialistas, nesvarbu ar jis ufl pinigus, ar ne. Juk tai investicija savo flinias, ateit .

3.2.1. Studentų nuomonių apie korepetitorius analizė

Antroje dalyje respondentai i-sak savo nuomon apie korepetitorius. Tai n ra vien tik -ali-ka, student besinaudojusi korepetitoriaus paslaugomis, nuomon . dal klausim apie korepetitorius atsak visi 304 apklaustieji (flr. 7 lentel).

7 lentelė

Respondentų pasisakymai „Nuomonė apie korepetitorius“ (N = 304)

Eil. Nr.	Klausimai	Taip		Ne	
		N	%	N	%
1.	Ar Jums reik jo/b t reik j korepetitoriaus pagalbos ruo-iant pamokas?	109	35,9	195	64,1
2.	Ar Jums reik jo korepetitoriaus pagalbos ruo-iantis brandos egzaminams?	148	48,7	156	51,3
3.	Ar naudojot s korepetitori paslaugomis?	141	46,4	163	53,6
5.	Ar Jums mokytojai si l samdyti korepetitori ?	66	21,7	231	76,0
7.	Ar sutinkate su teiginiu, kad nuosekliai dirb s mokinys gali pats pasiekti puiki rezultat ir be korepetitori pagalbos?	261	85,9	42	13,8
10.	Ar sutinkate su posakiu:šKuo mokykla geresn , tuo daugiau vaik naudojasi korepetitori paslaugomis?	64	21,1	239	78,6

Rezultatai rodo, kad 48,7% mokini korepetitoriaus reik t ruo-iantis brandos egzaminams, net 109, tai yra tre dalis respondent pasinaudot korepetitoriumi ruo-iantis pamokoms. Silpnas ry-ys nustatytas tarp korepetitoriaus pagalbos poreikio ruo-iant pamokas ir rengimosi brandos egzaminams ($r = 0,425$, $p < 0,001$) (flr. 2 PRIEDAS, 5 lentel). Taip pat aptikta silpna koreliacija tarp student naudojimosi korepetitori paslaugomis, ruo-iantis tikslingai brandos egzaminams ($r = 0,453$, $p < 0,001$) bei laikymo jas naudingomis ($r = 0,303$, $p < 0,001$) ar manymo, kad turi takos mokantis ($r = 0,248$, $p < 0,003$) (flr. 2 PRIEDAS, 5 lentel). Ta iau net 51,3 % atsisak /b t atsisak korepetitori pagalbos. Tikriausiai tai savimi labai pasitikintys ir gerai besimokantys moksleiviai, kuri palaipsniui kasmet vis daug ja. Daugiau nei penktadalis mokytoj tiesiogiai mokiniams si l samdyti korepetitori . Ne paslaptis, kad tuomet

basitik jimas ne tik savo j gomis, bet ir ugdymo kokybe, pa i
eprasilenkiama su mokytojo etika? Mokytojas, kuris jau iasi
tyje bei mano, kad ugdymas jo vedamoje pamokoje yra
kokybi-kas, kalbama apie korepetitoriaus samdym net netur t b ti. Mokytojai, lyg ir tik dami,
kad -ioks toks mokini špa-iurpinimasø duos geresnius rezultatus, sulaukia visai prie-ingo
rezultato. Taip pat, tokie duomenys rodo, kad mokytojai ne tik palaiko per ir skatina mokini
tarpe naudojim si korepetitori paslaugomis. Tokio mokytoj elgesio pasekm ó š-e- linio
-vietimoø pl tojimasis. Atlikus tyrim paai-k jo, kad mokytojams si lant mokyti papildomai
reik-mingas faktorius buvo lytis ($r = 0,210, p < 0,001$) (fr. 2 PRIEDAS, 6 lentel) ir tuomet, jei
mokinys nesugeba susikaupti klas je ($r = 0,217, p < 0,010$) (fr. 2 PRIEDAS, 2 lentel), jau ia
artim j pagalbos stok ($r = 0,167, p < 0,049$) (fr. 2 PRIEDAS, 9 lentel).

85,9% sutinka, kad jei nuosekliai mokantis vis tik galima pasiekti puiki rezultat ir be
korepetitori pagalbos, taip tarsi neakivaizdfliai prisiimdami dal kalt s, kad nevisi-kai
s fliningai, kafilkiek per aplaidum ir patys daug ne d dami pastang neprisiima visi-kos
atsakomyb s ufl savo mokym si. Ir net 239 respondentai nemano, kad mokyklos statusas ar
sukurtas vaizdis visuomen je, kad ji tarsi laikoma šprestiffineø gali b ti prieflastimi lemian ia,
jog joje besimokantys vaikai daugiau naudojami korepetitori paslaugomis.

Analizuojant student atsakymus taip pat rastas ry-ys tarp to, kokioje vietov je baig
mokykl bei sutikimo arba ne su pasakymu, kad kuo mokykla geresn , tuo daugiau vaik
naudojasi korepetitori paslaugomis. Pasteb tina, kad taip manan i daugiausiai yra tarp
baigusi j vidurines mokyklas didmies iuose (sutinka 43,33%, ne 29,78%), kai tuo tarpu
miesteli ir rajon mokykl buv mokiniai nepritaria -iai min iai (sutinka atitinkamai ó 53,33%
ir 3,33%, ne ó 59,11% ir 11,11%).

dal klausim tur jo atsakyti, tik tie, kurie naudojami korepetitori paslaugomis, kad
gal t pasverti j naudingum , tak j mokymuisi, pasiruo-im egzaminams ir j vertinimams
(fr. 8 lentel).

Rezultatai rodo, kad beveik visi apklaustieji studentai 95,1% atsigr fl praeit
korepetitori suteiktas paslaugomis laiko naudingomis ir tik 5% jomis nusivyl . Labai stipri
koreliacija rasta tarp manymo, jog korepetitori suteiktos paslaugos buvo naudingos ir
psichologin s savijautos, kuomet sekasi ($r = 1,000, p < 0,01$) (fr. 2 PRIEDAS, 5 lentel) ir
vidutinio stiprumo tarp manymo, kad papildomi ufsi mimai turi takos mokymuisi ir malonumo
($r = 0,603, p < 0,01$) mokantis pas korepetitori (fr. 2 PRIEDAS, 8 lentel).

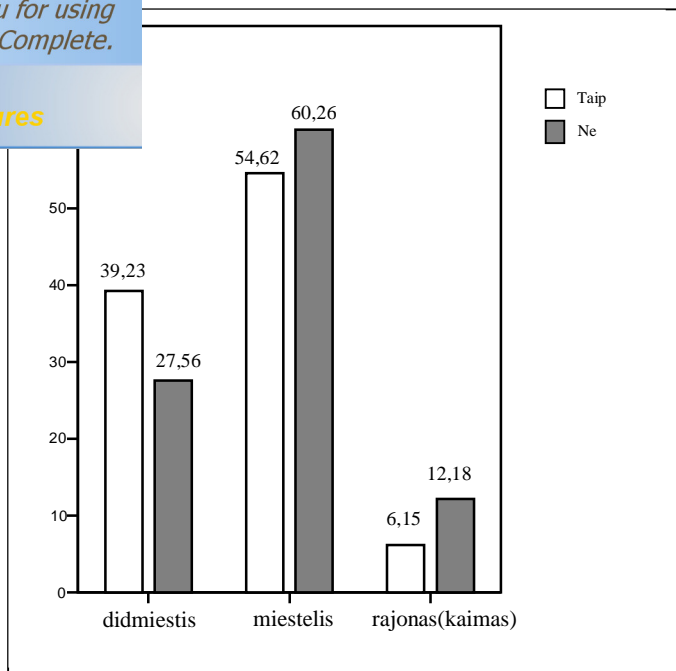

pasakymai „Nuomonė apie korepetitorius“ (N = 141)

Nr.	lausimai	Taip		Ne	
		N	%	N	%
4.	Ar manote, kad naudingos korepetitoriaus suteiktos paslaugos?	134	95,1	7	5,0
6.	Ar korepetitoriavimas turi takos mokantis?	128	90,8	13	9,2
8.	Ar manote, kad be korepetitori paslaug egzaminai būtų vertinti gerokai prasčiau?	64	45,7	76	54,3
9.	Ar manote, kad be korepetitori paslaug nebūtum teigiamai vertinę egzaminus?	35	25,0	105	75,0

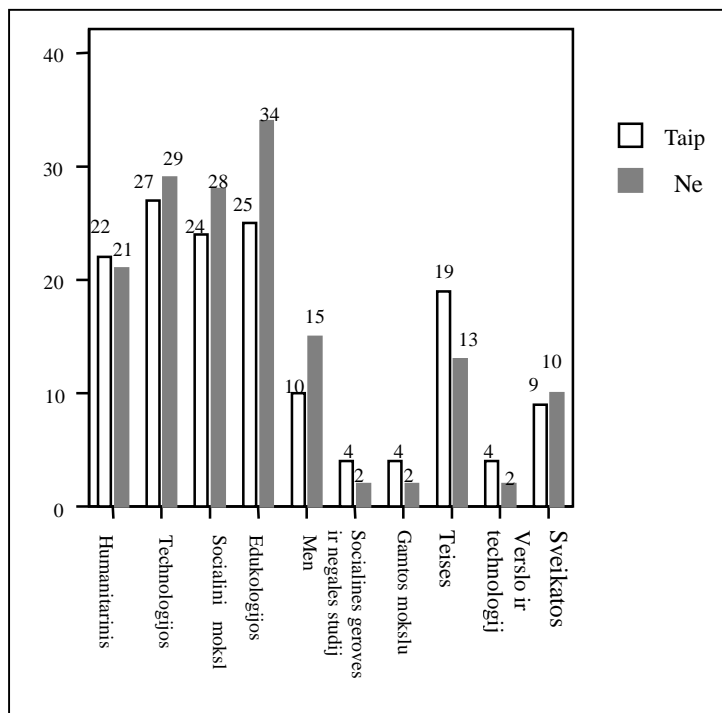
Galima daryti prielaidą, jog ši paslauga poreikis patvirtina ir buvusi moksleivių požiūris valstybinius brandos egzaminus. 45,7% mano, jog korepetitoriai taip pat prisidėjo prie geresnių egzaminų vertinimų bei 25% - be jų paslaugų nebūtų apskritai išlaikę egzaminą, o tam prieštaravo atitinkamai 54,3% ir 75% respondentų. Rasta silpna koreliacija tarp manymo, jog be korepetitorių paslaugų nebūtų išlaikę egzaminą ir motyvo, paskatinusio kreiptis į juos, visi taip daro ($r = 0,413$, $p < 0,001$) (fr. 2 PRIEDAS, 4 lentelė). O pastarasis motyvas turi vidutinio stiprumo ryšius su saugumo jausmu ($r = 0,537$, $p < 0,001$) ir silpnai su būdu atsiskleisti ($r = 0,469$, $p < 0,001$), noru gyti didesnį pasitikėjimą savimi ($r = 0,413$, $p < 0,001$), mokytojų korepetitorių geresniais vertinimais mokykloje ($r = 0,477$, $p < 0,001$) (fr. 2 PRIEDAS, 7 lentelė). Vadinaisi galima teigti, kad mokykla negali prisiimti visų nuopelnų už gerai išlaikytus mokinių egzaminus vien tik sau. Respondentų tarpe vyrauja nuomonė, jog korepetitoriavimas turi takos mokymuisi (pasisakė net 128 visų apklaustųjų). Apibendrinant korepetitorių suteiktų paslaugų naudą ir jų takos mokymuisi galima teigti, kad tarp jų egzistuoja silpnas ryšys ($r = 0,491$, $p < 0,001$) (fr. 2 PRIEDAS, 10 lentelė). Galima daryti prielaidą, kad mokytojai pamokose, neatsižvelgiai tai, kaip mokiniai suprato diktavimą medžiagą, kaip matome iš 8 lentelės pateiktų duomenų, akivaizdžiai pastebima papildomai samdyti mokytojų po pamokas.

Kaip žinia, labai svarbu, kad mokykla suteiktą teigiamąsi lygias mokinių mokymuisi ir pasiruošimui egzaminams. Rezultatai 14 pav. rodo, šie lygias - vietimas egzistuoja visur, žinia, kiek kitokiais mastais. Galima daryti prielaidą, kad mokiniai didmiesiuose labiau nepasitikimi mokytojų kompetencija ir yra priversti naudotis korepetitorių paslaugomis ruošiantis brandos egzaminams nei miesteliuose ar jų rajonuose, tačiau neįflymiai. Buvęs žiniatvėietimo ministras Monkevičius A. savo interviu yra pabrėžęs, kad jis yra sitikin s, jog korepetitoriavimo reiki nys yra labiau paplit s didmiesiuose ir ne toks populiarus administraciniuose rajonuose ir kaimo

14 pav. Respondentų pasiskirstymas pagal baigtos mokyklos buvimo vietą ir naudojamą korepetitorių paslaugomis (%) (N=304)

mokyklose arba kaime gyvenantys mokiniai tiesiog negali sau to leisti, nes jiems tai per brangu (Šveidas, 2005). Taigi, iš dalies galima būtų paneigti daugelio –vietimo atstov keliamas hipotezes, kad korepetitoravimas paplitęs tik miesto mokyklose.

15 pav. Respondentų pasiskirstymas pagal tai kokias vėliau pasirinko profesijas (N=304)

repetitori pagalba daugelis galb t naudotasi tikslingai ne tik , ta iau j balai gal jo b ti ypa svarb s stojant auk-t sias . Tai ypa i-ry-k ja teis s specialyb s student atsakymuose.

Akivaizdu tai, kad kai kurie studentai dar b dami mokiniams gana rimtai fli ri ateit , suprasdami, kad stojimas auk-t j mokykl bus realus tik tuo atveju, jei bus gerai pasiruo-ta brandos egzaminams. O nesinaudojusi j ó neapsisprendimo, kur studijuoti, arba silpniau besimokiusi j respondent rodiklis. Daugiausiai pastebima tokia tendencija edukologijos, men fakultet student tarpe.

9 lentelė

Respondentų, besinaudojančių korepetitoriaus paslaugomis pasiskirstymas pagal lytį ir mokyklos tipą (N = 304)

		Taip	Ne
Lytis	Moteris	120	114
	Vyras	28	42
Mokyklos tipas	Vidurin	75	86
	Gimnazija	63	58
	Profesin	4	3

9 lentel s duomenimis, daugiausia korepetitoriaus paslaugomis naudojasi merginos (net 120, t.y. 80,14% vis besinaudojan i priva iomis korepeticijomis). Tai gana ry-kus lyti-kumo stereotipas. Galb t tai lemia moter psichologin s savyb s ó jos daugiau nepasitiki savo j gomis, labiau nori pasiekti savo i-svajot rezultat . Bet tai tik prielaida.

I-gaut rezultat galime daryti prielaid , jog š-e- linis -vietimasó ir ugdymo kokyb yra susij -vietimo sistemos elementai. Toki prielaid leidfia daryti gauti rezultatai ó ypa didelis mokini skai ius, kuriems reik t korepetitoriaus pagalbos ruo-iantis valstybiniam egzaminams. Tai rodo, kad mokykloje ugdymas n ra toks kokybi-kas, mokiniai i-rei-kia nepasitik jim savo j gomis, ugdymo kokybe, bei mokytojo kompetencija. Tokia situacija turi kelias i-eitis. Viena i-j ó papildom uflsim špirkimasó. Nenuostabu, kad spaudoje matyti nepasitenkinusi t v straipsniai, kalbantys apie tai, jog suteikiamas nemokamas -vietimas pamaflu virsta mokamu, kad mokykloje šegzistuoja dar viena mokyklaó.

3.2.2. Motyvų, paskatinusių naudotis korepetitorių teikiamomis paslaugomis analizė

Papildom uflsim pasirinkimo motyvus galima b t suskirstyti teigiamus ir neigiamus (fr. 10 ir 11 lentel s).

mokytojų blogai i-ai-kinama medžiaga (14,9%) bei jėd mesio stoka
tyti prielaid , jog mokytojai pamokose daŭniausiai dirba savo
ting sugeb jim mokinius. Tai galima paai-kinti ir pernelyg
dideliu mokymo kr viu ir/arba netinkama mokytojų kvalifikacija.

11 lentelė

Neigiami motyvai, paskatinę pasinaudoti korepetitoriaus teikiamomis paslaugomis

(N = 123)

Eil. Nr.	Motyvai	Taip		Iš dalies		Ne	
		N	%	N	%	N	%
1.	Mokytojai blogai i-ai-kinama medžiaga per pamokas	21	14,9	88	62,4	32	22,7
2.	Mokytojos (-o) dėmesio stoka per pamokas	40	28,6	77	55,0	23	16,4
3.	Atsilikimas nuo klasės draugų dėl ligos ar kt. priežasčių	57	40,7	43	30,7	40	28,6
4.	Nesutarimai su mokytojais	27	19,1	50	35,5	54	45,4
5.	Nesugebėjimas susikaupti klaseje	39	27,5	55	38,7	47	33,8
6.	Neturėjimas kveikti laisvalaikiu	7	5,0	15	10,7	118	84,3
7.	Tėvų, giminių tarna	28	19,9	36	25,6	77	54,6
8.	Mokytojų paskatinimas kreiptis korepetitorius	21	15,0	39	27,9	80	57,1
9.	Klasės draugų pavyzdys	16	11,4	40	28,6	84	60,0
10.	Visi taip daro	15	10,8	19	13,7	105	75,5
11.	Siekimas pateisinti tėvų lėkesius	27	19,1	52	36,9	62	44,0
12.	Sunkumai/problemos mokantis	66	46,8	47	33,3	28	19,9
13.	Artimųjų pagalbos stoka	7	5,0	33	23,7	99	71,2
14.	Mokytojų korepetitoriaus geresni vertinimai mokykloje	20	14,6	44	32,1	73	53,3

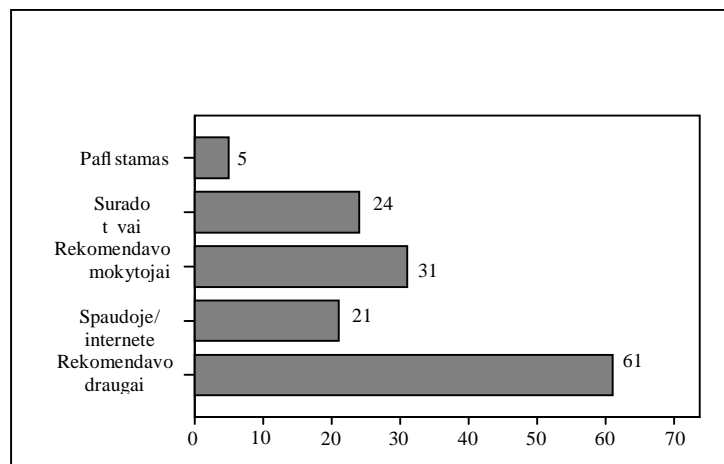
Išsiaiškinta, kad mokytojų blogas pamokos medžiagos i-ai-kinimas labiausiai siejasi su mokytojų dėmesio stoka ($r = 0,236$, $p < 0,005$), nesugebėjimu susikaupti klaseje ($r = 0,318$, $p < 0,001$), sunkumais/problemomis mokantis ($r = 0,287$, $p < 0,001$) (fr. 2 PRIEDAS, 2 lentelė). Silpna koreliacija aptikta tarp atsilikimo nuo klasės draugų dėl ligos ar kitų priežasčių kaip motyvo lankyti papildomus užsiėmimus ir noro pakartoti i-ait medžiagą ($r = 0,339$, $p < 0,001$), korepetitorius kaip būdas priversti save mokytis ($r = 0,322$, $p < 0,000$), klasės draugų pavyzdys ($r = 0,410$, $p < 0,001$), visi taip daro ($r = 0,312$, $p < 0,001$), būdas atsiskleisti ($r = 0,349$, $p < 0,001$), noras gyėti didesnė pasitikėjimė savimi ($r = 0,341$, $p < 0,001$), atsiradusi sunkumai/problemos mokantis ($r = 0,338$, $p < 0,001$), saugumo jausmo ($r = 0,284$, $p < 0,001$), nesugebėjimo susikaupti klaseje ($r = 0,403$, $p < 0,001$) (fr. 2 PRIEDAS, 8 lentelė). Studentai teigėdami, kad pas korepetitorius lankėsi, nes neturėjo kveikti laisvalaikiu, siekė pateisinti tėvų lėkesius ($r = 0,286$, $p < 0,001$), tikėti mokytojams ($r = 0,284$, $p < 0,001$), mat kaip galimybė susipažinti su naujais fenomenais ($r = 0,448$, $p < 0,001$) (fr. 2 PRIEDAS, 9 lentelė). Kiti neigiami motyvai buvėsius mokinius tãkojo maŭiau pagal pasirinkimė pasiskirstymė. Akivaizdu, kad visi

jei taškoja ugdymo kokybę mokykloje. Dažnai ne dėl to kaltės, mokykloje, mokiniai stengiasi užglaistyti savo jėgas. Galima būtų teigti, kad šie rezultatai rodo, kad mokiniai vertina korepetitorius ne tik taškoja bei yra glaudžiai susiję su ugdymo kokybe, o kur jaučiamas ryšys tarp jų stygius tam tikra prasme papildomas, taip tarsi sudaromas lygus ir toliau plėtotis korepetitoriaavimo šverslė. Studentų paaiškinimas motyvas, jog pas korepetitorius lankytis paskatino klasės draugų pavyzdys, koreliuoja (vidutinio stiprumo) su visiškai taip daro ($r = 0,571, p < 0,001$) bei pastariesiems – ie apsilankymai suteikė būdą atsiskleisti ($r = 0,445, p < 0,001$), didesnį pasitikėjimą savimi ($r = 0,468, p < 0,001$), saugumo jausmą ($r = 0,405, p < 0,001$), prisivertimą mokytis ($r = 0,316, p < 0,001$), gijo daugiau finišo nei kiti mokiniai klasėje ($r = 0,366, p < 0,001$) ir tiko mokytojams ($r = 0,335, p < 0,001$), kurie jei yra ir jie korepetitoriai – geresni vertinimai mokykloje ($r = 0,512, p < 0,001$) (flr. 2 PRIEDAS, 9 lentelė).

Analizuojant studentų atsakymus taip pat rasta labai silpnas ir silpnas ryšys tarp manymo, kad be korepetitoriaus pagalbos egzaminai nebūtų laikomi ir teigiamai bei neteigiamai motyvu, paskatinusi pasinaudoti korepetitoriaus teikiamomis paslaugomis: korepetitorius – būdas priversti save mokytis ($r = 0,236, p < 0,006$), mokytojo korepetitoriaus geresni vertinimai mokykloje ($r = 0,324, p < 0,001$), visiškai taip daro ($r = 0,413, p < 0,001$), saugumo jausmas ($r = 0,275, p < 0,001$). Taip pat aptikta koreliacija tarp noro maksimalaus finišo vertinimo ir siekimo kuo geriau išlaikyti brandos egzaminus ($r = 0,326, p < 0,001$) (flr. 2 PRIEDAS, 7 lentelė).

3.2.3. Korepetitorių darbo vertinimas studentų požiūriu

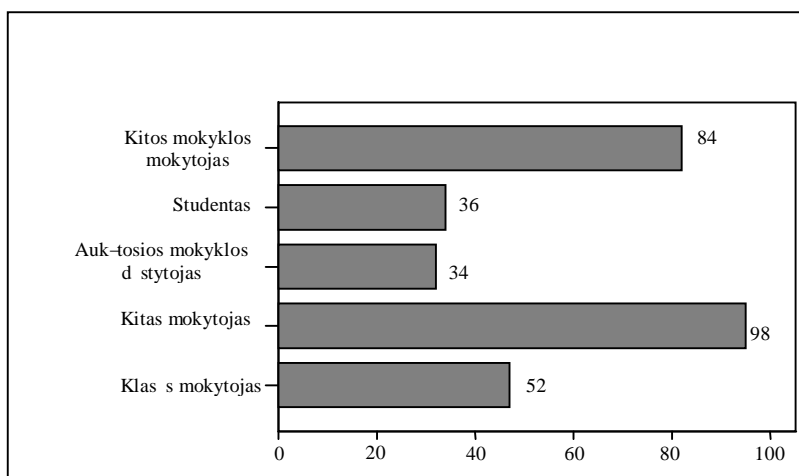
Jeigu korepetitorius stengiasi gerai atlikti savo darbą, t.y. patenkina kliento (moksleivio) lūkesčius, pasitikėjimas jumis juo didėja.

16 pav. Respondentų pasiskirstymas pagal korepetitoriaus suradimą (N=141)

...vi korepetitorius rekomendavo draugai (net 43%), tai galima ...ties yra kokybiškos ir jau iama j nauda. Patys mokytojai ...6 mokiniams. Galima daryti prielaid , tod l, kad -is rei-kinys turi savo tradicijas ir pamafu plinta, i-dalies yra kalti ir t vai (16,9%). Jie, nereikalaujami efektyvaus mokymo mokykloje, patys ie-ko korepetitori . Galb t tr ksta pasitik jimo mokykla. Tik pus apklaust j mano, kad Lietuvoje yra kokybiškas nemokamas vidurinis mokslas. (Moksleivi t v poffi ris dabartines -vietimo problemas, 2001, p.21).

Apffvelgus atlikto tyrimo duomenis, jau nustat me, kad papildoma privati pagalba reikalinga, teikiama paslauga populiari. Reikia nustatyti korepeticijas teikian i asmen kompetentingum , kokios kvalifikacijos pagalbininkai populiariausi.

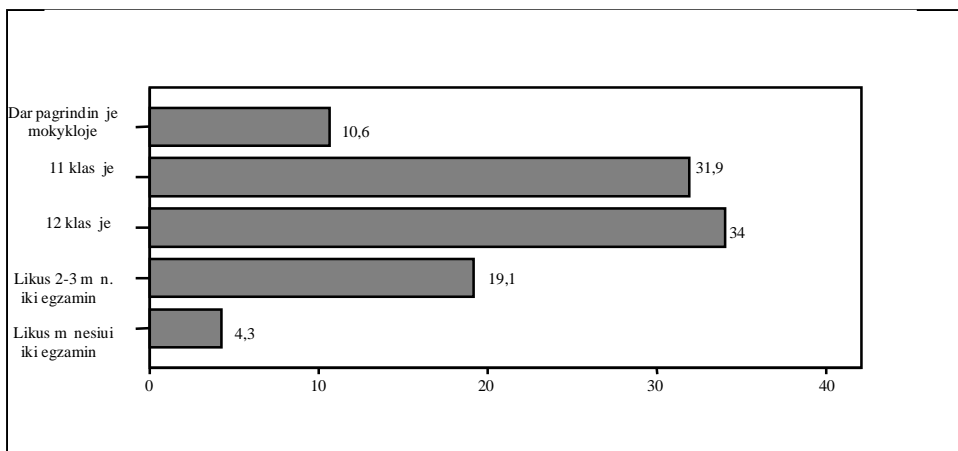
17 pav. Respondentų pasiskirstymas pagal korepetitoriaus kompetenciją (N=304)

vertinus tyrimo duomenis matome, kad studentai papildomas priva ias pamokas lank pas kvalifikuotus specialistus, turin ius pedagogin i-silavinim . Tikriausiai siekdami ne-ali-kumo ir palankesnio psichologinio klimato, didffioji dauguma (32,8%) papildomai lank si pas kitus mokytojus ar kitos mokyklos mokytojus (28,3%), dirbo su auk-t j mokykl d stytojais (11%). Studentai mokino tik 11,7% atsakiusi j . Paruo-ti egzaminams atsakingas dalykas, tad retas kuris dar neseniai pats buv s abiturientas ryftasi tai daryti. Vartotojai ffino, kur atrasti tinkamas paslaugas. Jie renkasi daugiau patirties turin ius, ffinan ius visus egzamin reikalavimus korepetitorius. Apklaust j teigimu, net 83,8% respondent korepetitoriai yra ne j mokytojai. Tai leidffia teigti, kad toji dauguma mokytoj nepaffleidffia Lietuvos respublikos -vietimo statymo, kurio 50 str., ketvirtame punkte teigiama, jog mokytojas negali teikti mokam paslaug savo mokiniams, kadangi i-kyla rimta etikos problema. Mokytojas nor damas i-vengti

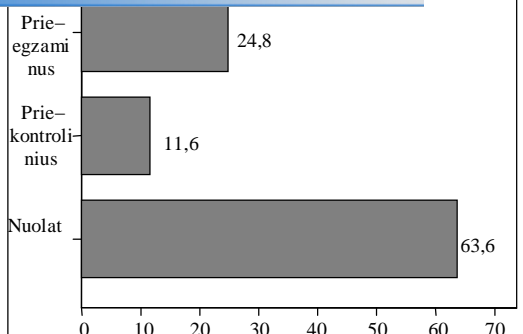
rekomenduoti pagalbininkus, i- to seka i- vada, jog dauguma

moksleiviai suvokia korepetitoriaus paslaug poreik . Tyrimo metu siekiama i- siai- kinti, ar tai yra nuosekliai vykstantis procesas, kuris padeda nuolatos, ar tai bandymas sisavinti praleistas flinias, pajausta nei- vengiamyb art jant egzaminams.

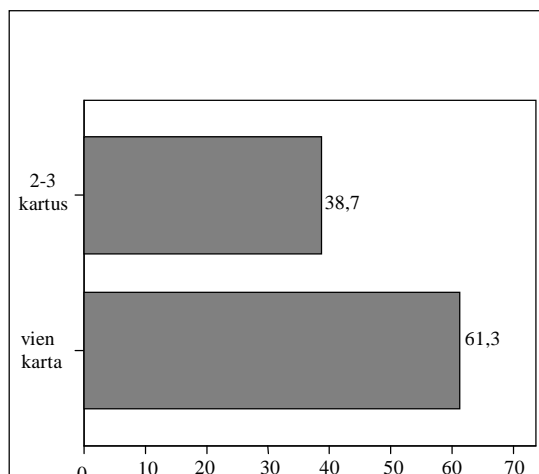

18 pav. Darbo su korepetitoriumi pradžia (%) (N=141)

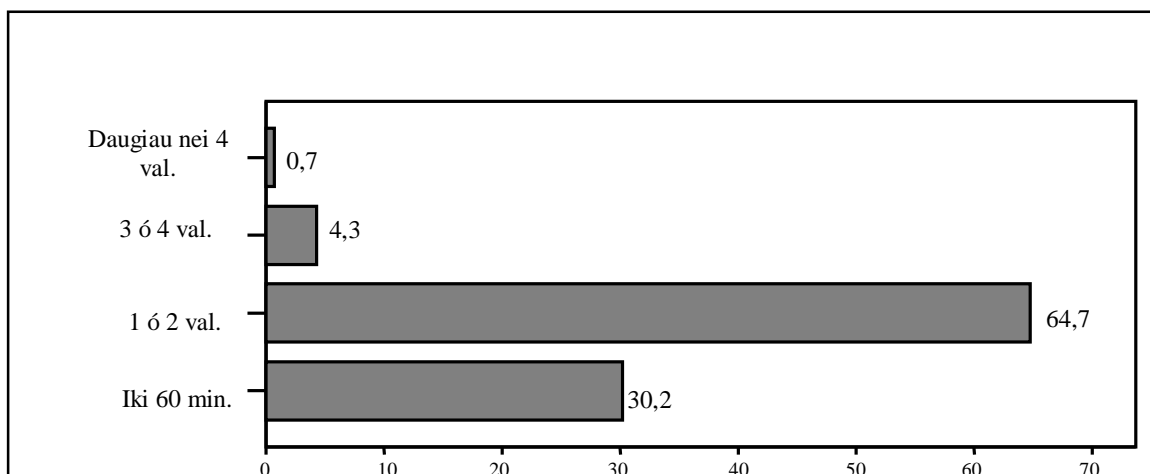
Didffioji respondent dalis savo fliniomis, i- kilusiais mokymosi nesklandumais susir pino 11 (31,9%) ir 12 (34%) klas se. Galima daryti prielaid , jog tai tvirto apsisprendimo, kur studijuoti, rodiklis arba tiesiog r pinimasis savo i- silavinimu. Kiti lankyti papildomas priva ias pamokas prad jo paskutiniu momentu: likus 2-3 m nesiams iki brandos egzamin (19,1%) ar tik vienam (4,3%). Galimos vairios trump korepeticij pasirinkimo priefflastys: pasitik jimas savo j gomis, moksleiviai patys daugiau dirba savaranki- kai, taip pat ribotos -eimos finansin s galimyb s, kadangi jau anks iau buvo pamin tas toks aspektas, kad korepetitori paslaugos pakankamai brangios. Pamin tina ir tai, kad net de- imtadalis student papildomai pas mokytojus lankytis prad jo dar pagrindin je mokykloje. Tai patvirtina ir TMietimo pl tot s centro (TTPC) 2008 metais atlikt tyrim duomenys, rodantys, kad pernai korepetitorius samd jau net 19 proc. de- imtok ir netgi 11,1 proc. -e- tok . Dafniausiai korepeticij lankymo laikotarpis apsprendffia j intensyvum .

Respondent pasiskirstymas pagal papildom ufsi mim dafnum (per vis lankymosi laikotarp)

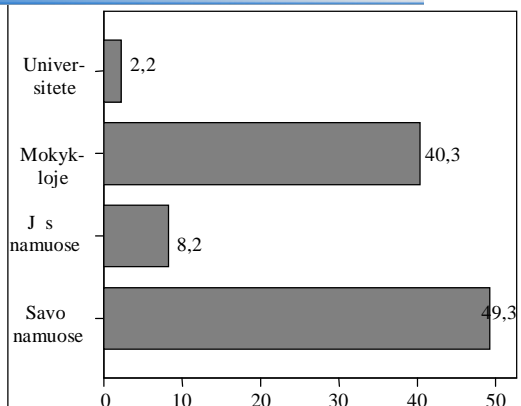
Respondent pasiskirstymas pagal papildom ufsi mim dafnum (per savait)

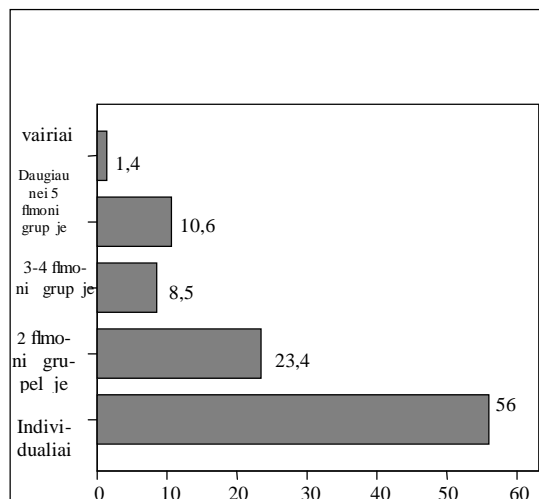
Respondent pasiskirstymas pagal korepeticijos trukm (per savait)

19 pav. Respondentų pasiskirstymas pagal užsiėmimų dažnumą ir trukmę (%) (N = 141)

Palyginus su 2005 met duomenimis esminis skirtumas, kad apsilankymai pas korepetitorius tuomet b davo kur kas dafnesni (2-3 kartus ó daugiau nei 50% besinaudojusi j tokiomis paslaugomis, taip pat keletas buvo, kurie lank si 4 ir daugiau kart). Tai gali b ti paai-kinama –imos biudfleto ribotumu bei pailg jusiu korepeticij lankymo laikotarpiu. Daugiausia i–vis pasisakiusi , su korepetitoriumi dirbo 1-2 val. per savait , o 5% ó 3-4 val. ir daugiau.

Respondent pasiskirstymas pagal papildom ufsi mim viet

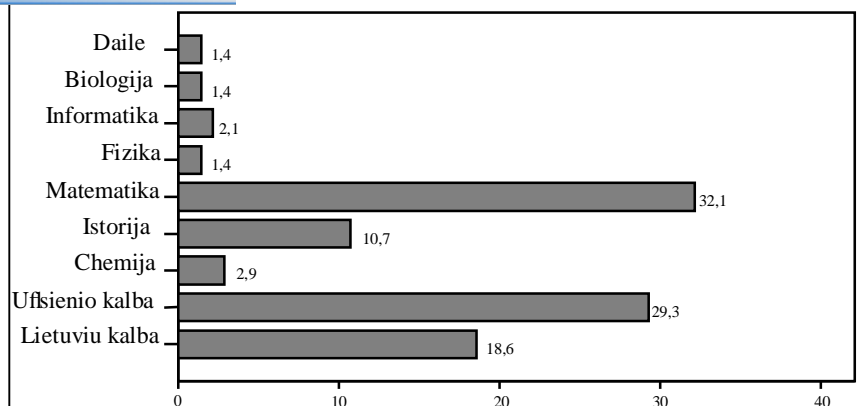
Respondent pasiskirstymas pagal darbo formas

20 pav. Respondentų pasiskirstymas pagal darbo su korepetitoriumi pobūdį (%) (N = 141)

I–student atsakym galima daryti i–vad , kad dafniausiai nuo to, kas buvo korepetitorius priklaus ufsi mim vieta ir darbo forma. Nors, flnoma, ne visada, kadangi nemaflai ufsi mim , anot student , vykdavo j pa i namuose, korepetitoriui ateinant pa iam. Net 56% mokini su korepetitoriais dirba individualiai, 23,4% - nedidel se dviej flmoni grupel se. Galima daryti prielaid , kad mokyklose ar auditorijose vykstantys ufsi mimai (40,3%) ir yra tie, kuriuose dirbama daugiau nei su 5 flmoni grupe (10,6%).Mokymosi form vairov suteikia moksleiviams galimyb pasirinkti bei apsispr sti, koku b du jam priimtinau siekti auk–iausi mokymosi rezultat .

Tyame tyime nor ta suffinoti, koki dalyk korepeticijos populiariausios, apffvelgus Tyauli kolegijos (sveikatos, verslo ir technologij fakultet), Tyauli universiteto (humanitarinio, technologijos, socialini moksl , edukologijos, men socialin s gerov s ir negal s studij , gamtos moksl fakultet), Vilniaus universiteto (teis s fakulteto) pirmo kurso student pasirinkim . (flr. 21 paveiksl).

Kaip ir ankstesni pana–aus pob dffio atlikt tyrim duomenimis, populiariausi i–lieka matematikos (32,1%), ufsienio (29,3%) ir lietuvi kalbos (18,6%) bei istorijos (10,7%) dalyk papildomi ufsi mimai. (flr. 20 pav.). Kur kas maffiau populiarios buvo informatikos (2,1%), biologijos (1,4%), fizikos (1,4%) ir dail s (1,4%) priva ios pamokos. Tokiam pasiskirstymui takos gal jo tur ti, t dalyk program yra sud tingumas (matematikos, lietuvi kalbos, ufsienio kalbos) bei, apsisprendimas laikyti valstybinius egzaminus.

21 pav. Respondentų pasiskirstymas pagal dalykus, kurių korepeticijas lankė (%) (N = 141)

Taigi nenuostabu, kad –iuos dalykus moksleiviai nori i–laikyti kuo geriau, nori b ti uftikrinti savo finiomis. Galima daryti prielaid , jog dvyliktokai (kurie –iuo metu yra pirmo kurso studentai) naudojami korepetitori paslaugomis, nor dami kaip manoma geriau pasiruo–ti valstybiniam brandos egzaminams, kad jiems pavykt stoti auk–t sias mokyklas.

Tyrimo buvo papra–yta student vertinti, kiek apytikriai kainavo auk–iau min t mokom j dalyk viena korepeticija ir korepetitori kursai vis lankymo laikotarpi .

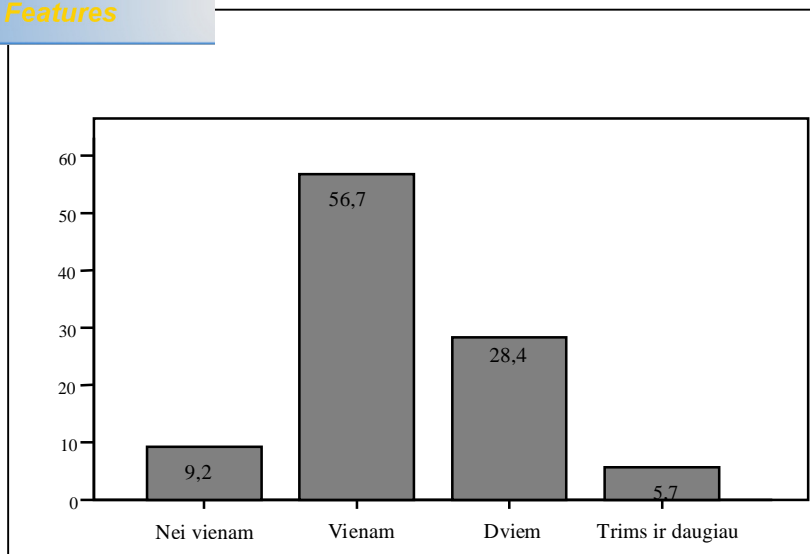
12 lentelė

Papildomų užsiėmimų kainos (N=141)

Nr.	Dalykas	Vienos korepeticijos kaina (lt)	Bendra kursų suma (lt)
1.	Ufsienio kalba	20	1440
2.	Matematika	17	1300
3.	Lietuvi kalba	19	1750
4.	Istorija	18	1150
5.	Biologija	16	420
6.	Fizika	13	870
7.	Chemija	13	860
8.	Dail	12	1500
9.	Informatika	16	1600
10.	Politologija	15	3000

12 lentel je matome, kiek vidutini–kai mokini t vams kainuoja korepetitori teikiamos paslaugos. Be to, galima preliminariai numanyti, kiek, dirbantys nelegaliai, nesumoka mokes i valstyb s biudflet . Brangiausiai, anot student , jiems kainavo ufsienio ir lietuvi kalb papildomi ufsi mimai, o mažiausiai ó dail s. Belieka apgailestauti, kad tai didffiul s pinig sumos.

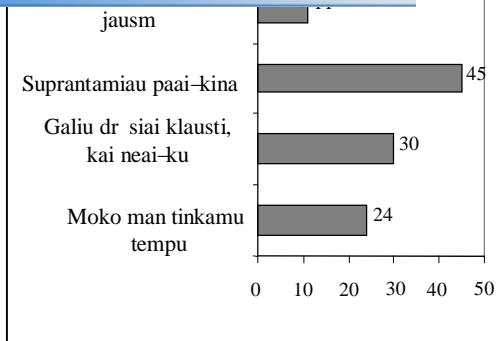
dalyvavimo –iame procese mast , buvo paklausta šKeli
sirengti Jums pad jo korepetitorius?ö

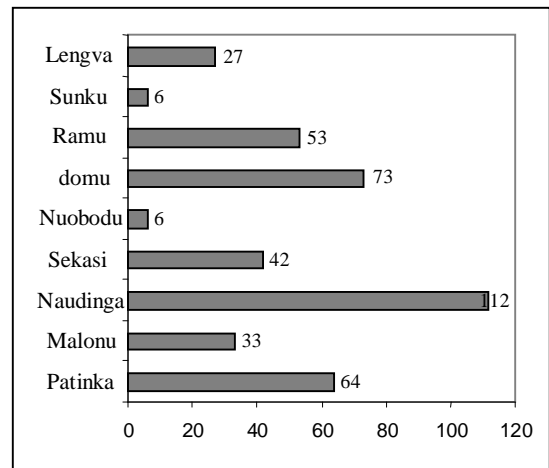
22 pav. Respondentų pasiskirstymas pagal padėjimą pasirengti egzaminams (%)
(N=141)

Tik beveik dešimties procent (9,2%) apklaustųjų teigimu, jiems korepetitoriaus pagalbos ruošiantis egzaminams neprireik. Tikriausiai tai savimi labai pasitikintys ar gerai besimokantys moksleiviai, galbūt ir viena, ir kita. Daugiau nei pusė respondentų (56,7%) kreipėsi pagalbos pas privataus papildomo mokymo specialistus besiruošdami vienam, 28,4% respondentų – dviems egzaminams. Siejant su 20 pav. pateiktais duomenimis ir išvadomis, galima teigti, jog tai turbūt buvo pasirinkta tikslingai, kadangi –i egzaminai balai galbūt yra svarbūs stojant aukštesnias mokyklas. 5,7% studentų pasisakė, jog lankė daugiau nei dvi dalykų korepeticijas. Tai gali būti neapsisprendimo, kur studijuoti, arba silpniau besimokiusių rodiklis. Palyginus su 2002 metų duomenimis daugiau nei dvigubai padaugėjo tų, kuriems korepetitoriai padėjo pasirengti vienam (25%), o sumažėjo tų, kurie padėjo papildomai ruošti daugiau nei trims egzaminams (20%) bei pagalbos neprireikusiems (31%). Galima daryti išvadą, jog samdyti net keletą privačių mokytojų yra pakankamai brangu mokiniams, to pasekoje, daugiau ruošiamasi egzaminams savarankiškai.

Patys korepetitoriai deda taip pat pastangas, kad jų paslaugomis būtų naudojamosi. 23 paveiksle matome, kad daugiausiai papildomo mokymosi patrauklumą lemia tai, jog korepetitorius suprantamiau paaiškina uždavimus mokytojų mokykloje, galima numanyti, kad taip mokiniams pajaukia ir vardi korepeticijų naudingumą.

Mokymosi su korepetitoriumi patrauklumas

Psichologin savijauta mokantis pas korepetitori

23 pav. Respondentų pasisakymai apie psichologinę savijautą ir mokymosi patrauklumą su korepetitoriumi (N=141)

Galima daryti išvadą, kad kuomet suprantama d stoma medžiaga, tuomet ir mokytis malonu, lengva, domu, ima lydėti skam, flinoma, nei-vengiama ir sunkum. Mokymasis su korepetitoriumi patrauklesnis apklaustiesiems studentams ir dėl geresnės psichologinės aplinkos bei saugumo jausmo sukrimo. Nagrinėjant respondentų mokymosi patrauklumą ir psichologines savijautas mokantis su korepetitoriumi koreliaciniai ryšiai nerasta. Analizuojant tyrimo metu gautus duomenis nustatytas ryšys tarp psichologinės savijautos mokantis pas korepetitori patinka/nepatinka o ramu/baisu ir lengva/sunku. Galima būtų daryti išvadą, kad studentai, kuriems mokytis patiko, jautėsi ramiau ($r = 1,000, p < 0,01$) bei jiems sekėsi lengviau ($r = 0,535, p < 0,040$) (fr. 2 PRIEDAS, 11 lentelė). Taip pat pastebima vidutinio stiprumo koreliacija tarp papildomų užsiėmimų tokos mokymuisi mokykloje ir malonios psichologinės savijautos mokantis pas korepetitori ($r = 0,603, p < 0,001$) (fr. 2 PRIEDAS, 8 lentelė). Mokiniai, kurie yra ne drąsūs, ufdaresnio būdo ar tiesni, tai pas korepetitorius mokydami individualiai jau išsi kur kas drąsiau, ramiau ir saugiau: nebijo klausti, jei iškyla neaiškum, mokytojas gali prisitaikyti prie mokinio individualaus mokymosi tempo, aiškinti, kartoti medžiagą daug kartų. Teikiamus minto mokymo būdo privalumus yra sudėtinga taikyti mokant prastoje klasėje. Akivaizdu, kad 21 paveiksle išvardinti teigiami psichologiniai aspektai vilioja ir daro mokymąsi su korepetitoriumi patrauklesniu ir priimtinesniu daugeliui mokinių.

Galima numanyti, kad rinkdamiesi korepetitorius mokiniai atsivertelia ne tik paslaug kainą, bet ir jo kaip fimo gaus asmenines savybes, kadangi dažnai reikės susitikti ir nemažai laiko praleisti kartu.

repetitorių asmeninės savybės (N=141)

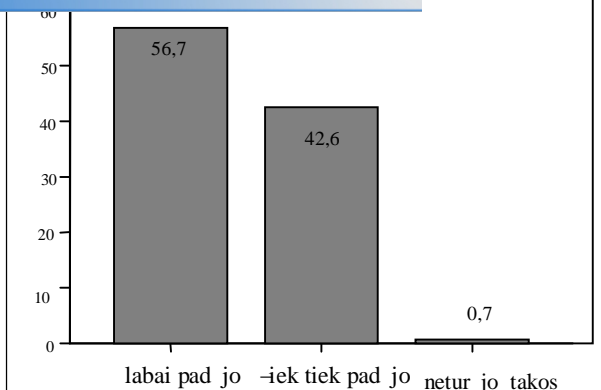
Nr.	Savybės	Respondentų skaičius	Procentai
1.	Protingas	109	35,9
2.	Kompetentingas	94	30,9
3.	Draugi-kas	86	28,3
4.	Pasitikintis savimi	55	18,1
5.	S fliningas	53	17,4
6.	Gabus	51	16,8
7.	Aktyvus	33	10,9
8.	Atlaidus	27	8,9
9.	Vikrus	7	2,3
10.	L tas	4	1,3
11.	Ker-tingas	1	0,3
12.	Abejojantis	1	0,3

13 lentelėje pateiktos korepetitoriui būdingiausios savybės išsidėstę sekančiai: dažniausiai student buvo pažymėtos: protingumas (35,9%), kompetencija (30,9%) ir draugiškumas (28,3%). Pakankamai reikšmingi respondentams pasirodė ir korepetitoriaus pasitikėjimas savimi (18,1%), sąfliningumas (17,4%) ir gabumai (16,8%). Apklausti jie taip pat pažymėjo, kad tie, kuriems samdyti mokytojai buvo kerštingos (0,3%) ar linkusios abejoti (0,3%) asmenybės. Nustatyta statistiškai reikšminga vidutinio stiprumo koreliacija tarp naudojimosi mokykloje teikiamomis mokytojų nemokamomis konsultacijomis ir korepetitoriaus asmeninėmis savybėmis: vikrus/l tas ($r = 0,607$, $p < 0,048$) (f. 2 PRIEDAS, 10 lentelė). Galima daryti prielaidą, jog tie, kurie nelankė mokytojų teikiamas konsultacijas, o mokėdamiesi pinigus korepetitoriams už paslaugas, iš jų tikėtis greitesnės reakcijos: naujovės, vikrumo, imlumo dėl gauti naujesnės, vertingesnės informacijos. Kai kurie studentai juos vertindami, kaip geresnius savo srities specialistus nei mokytojus mokykloje, mano, jog mokysis greitesniais tempais, nes suprantamiau išaiškina medžiagą.

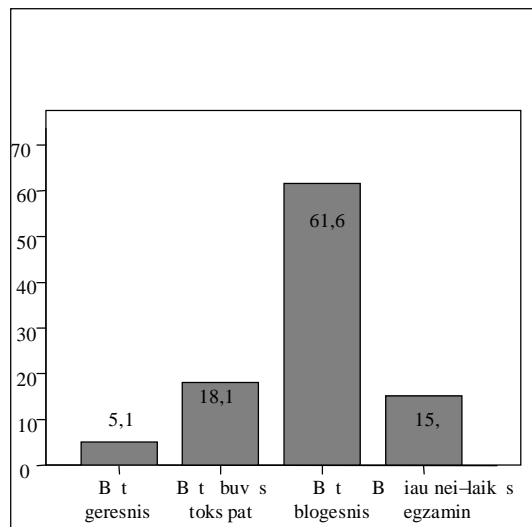
Teoriniame dalyje buvo svarstymai ar verta pasitikėti korepetitoriais, kurių turima kompetencija neretai būna abejotina. Tam išsiaiškinti anketoje buvo pateiktas klausimas: „Ar darbas su korepetitoriumi (-iais) Jums padėjo?“.

Iš pateiktų respondentų atsakymų 24 paveiksle matome, kad korepetitorio darbas yra vertinamas pakankamai gerai, kadangi net 56,7% studentų mano, kad jie padėjo, jog kiek tiek padėjo teigia 42,6% apklausti, neturėjo tokos tik 0,7%. Jei nebūt dirbę papildomai 61,6% apklausti galvoja, kad egzaminų vertinimai būtų buvę blogesni, o 15,2% - galbūt nebūt išlaikę egzaminą.

Respondent pasiskirstymas pagal korepeticijų naudą

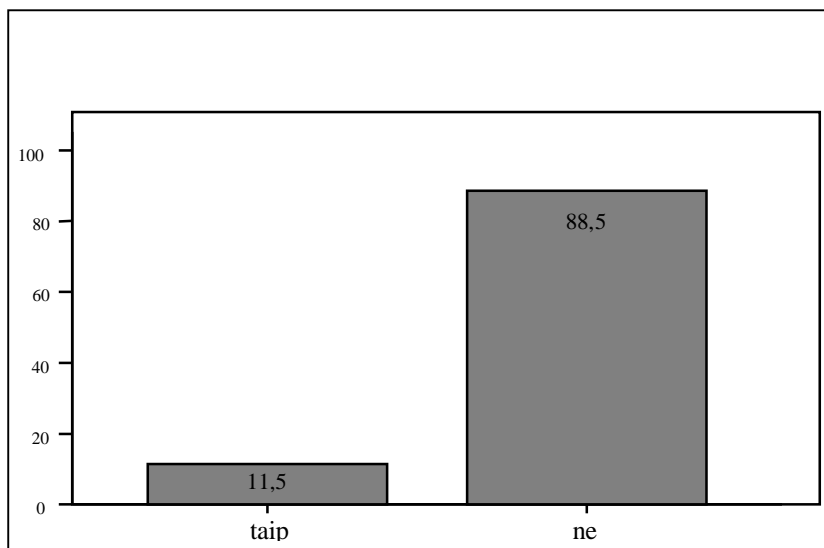

Darbo su korepetitoriumi, ruošiantis egzaminams, vertinimas

24 pav. Darbo su korepetitoriais naudingumo įvertinimas (%) (N = 141)

Analizuojant buvusius mokinių psichologinius savijautos mokantis pas korepetitorius ir korepeticijų naudą koreliacijas, pastebėti du vienas nuo kito priklausantys požymiai. Naudingomis korepetitorius suteiktas paslaugas dažniausiai vadinote tie studentai, kurie mano, kad jiems sekėsi mokytis jiems padedant, tai rodo tarp jų egzistuojantis labai stiprus ryšys ($r = 1,000, p < 0,05$) (fr. 2 PRIEDAS, 6 lentelė).

Tyrimo respondentai, dabar patys būdami studentais yra preliminarūs korepetitorius paslaugų teikėjai. Tad pasidomėta, koks paplitimas aptarimo metu reikšmingo vyrauja apklausti tarp jų kokios prielaidos skatina imtis šios veiklos ar atvirkščiai išlaiko.

25 pav. Respondentų pasiskirstymas pagal korepetitorius paslaugų teikimą (%) (N=141)

duomenis, galima daryti išvad, jog korepetitoriams nėra
darpe. Tai patvirtina ir 17 pav. pateikti duomenys, kur tik 36%
korepetitoriumi yra/buvo naudingas. Vis tik 11,5% respondent
teigia, teikiantys tokias mokamas papildomas paslaugas. Galima būtų išskirti tokias esmines tris
priežastis:

- išmanantys savo dalyką ir turintys tam reikiamą kompetencijų, patirties;
- norintys užsidirbti, o šioji veikla esanti pakankamai pelninga;
- padidinti kitiems, tobulinti ją ir patys.

Daugiausiai iš pasisakiusių, jog teikia tokias paslaugas, yra technologijos(32,35%),
socialiniai mokslai (20,59%), humanitarinio(17,65%), edukologijos(14,71%) fakultet studentai.

O 88,5% tyrimo dalyvių nuomone, tuo neįsisiima, kadangi:

- nesijau iš kompetentingi kurio nors dalyko srityje ar galintys priimti atsakomybę už
kito asmens mokymą, nes studijuoja dar tik pirmame kurse;
- nėra užtikrinti, jog ji suteikta pagalba būtų naudinga kitiems;
- nepasitikintys savo įgimtą patirties, gūdžių, kvalifikacijos stokos;
- tiesiog kol kas neatsiranda norinčiųjų tokių paslaugų;
- dirbantys ir papildomai veiklai neturintys pakankamai laiko.

Skeptiškiausiai tokio šverslo atfvlvilgiu yra nusiteikę sveikatos, gamtos mokslai, socialiniai
gerovės ir negalios studijų fakultet studentai.

Akivaizdu, kad korepetitoriai dirba išties gerai. Apibendrinant visus tyrimo duomenis,
galima būtų teigti, kad esama situacija yra gana dviprasmiška. Iškilusi dilema: o šie linijiniai
vietimas o tai teigiamas, ar neigiamas reiškinys? Viena vertus, legalizavus šie linijiniai vietim
būtų išspręsta daugelis problemų. Geriau jausti si ne tik patys mokytojai, bet ir paslaugų pirkėjai.
Korepetitoravimo legalizavimas kaip ir jau pradėtas, vedus laisvojo mokytojo statusą, sigijus
patentą gali laisvai verstis individualia veikla ir teikti privačias ugdymo paslaugas. Tačiau esant
nemažai dirbančių nelegaliai ir jų nebaudžiant, šioji problema neišsprendžiama savaime. Apibendrinus
visus tyrimo srityje atliktus tyrimus, galima daryti išvad, kad situacija beveik nesikeičia.
Mokytojai ir toliau, neturėdami licencijų, siūlo savo paslaugas, o tėvai jas perka. Iš kitos pusės
galima suprasti ir tėvų susirpinimą, nes jei vaikas mokykloje negauna reikiamų žinių, jei
mokytojai nesugeba parengti valstybiniam egzaminams, tuomet belieka samdyti korepetitorius.
Buvo minima, jog pateisinama yra tai, jei mokinys dėl rimtų sveikatos, ar susiklosčiusi kit
aplinkybių, negalįs su kitais bendraamžiais dalyvauti pamokose, samdo korepetitorius. Bet
kuomet tai tampa prestižu, visuotine manija, stebina ir pačių mokyklų abejingas požiūris į jos
viduje vykstančius procesus.

mažinti korepetitorių paslaugų paklausą, analizė

ngas siekimas suprasti, kaip individai suvokia bei aiškina pasaulį ir kaip individualiai kuriamos prasmės lemia jų elgesį. Kokybiniai tyrimai pasižymi lankstumu bei duomenų indukcine analize, kuri induktyviai tyrėjo logiką priskiria prie kokybinio tyrimo būdų. Kokybiniam tyrimui labiau būdinga interpretacinis paradigma. Interpretacinei paradigmai rūpi individas, bandymas suprasti subjektyvų žmoniškios patirties pasaulį. Tyrėjai pradeda nuo individo, mėgina suprasti, kaip jie interpretuoja aplinkinį pasaulį. Kokybinio tyrimo informacijos analizei būdinga nuolatinio lyginimo metodas, kurio esmė yra duomenų skirstymas ir kodavimas pagal kategorijas, vėliau jas apibūdinant ir įkintant ryšius su kitomis kategorijomis. (Kardelis, 2002).

Duomenys buvo gauti ne iš vieno individo, t. y. studento, bet iš grupės (N=304), todėl studentų, kaip individų, skirtumų nepaisoma, nes pastarieji nėra skirtingi kintamieji dydžiai. Aprašant duomenis buvo laikomasi kokybiniam tyrimui būdingo pasakojimo modelio, pateikiami autentiški tyrimo dalyvių teiginiai, jie netaisomi. Taip išsaugomas tyrėjo neališkumas, neskirstomi teiginiai teisingus ar neteisingus, leidžiama patiems studentams išsakyti požiūrį korepetitorių paslaugų paklausai ir pedagoginę etiką.

Gauti studentų atsakymai atvirus anketos klausimus nagrinėti kokybinės content analizės metodu. Prasminė interpretacinis tyrimo duomenų analizė buvo atliekama trimis etapais. Kiekviename etape buvo atliktos tam tikros procedūros. Pirmasis etapas – pasirengiamasis. Tai atsakymų (teksto) skaitymas. Kitas etapas – pirminis pasisakymų analizė pagal sakinius ir temas, suteikiant jiems pirmines prasmines kategorijas. Antriniame analizės etape – kategorijos buvo skirstomos subkategorijas bei pateikiami jas rodantys teiginiai. Trečiajame paskutiniame etape buvo atlikta kategorijų interpretacija.

Atvirais klausimais buvo siekta išsiaiškinti:

- kas studentų nuomone, sumažinti korepetitorių paslaugų paklausą;
- ar dera su pedagogine etika, kuomet pedagogai po pamokaiškina moksleiviui jau šuflpinigus. (fr. 1 PRIEDAS)

Pirmiausia apflvelgsime studentų nuomonę pasiskirstymą kategorijas ir subkategorijas, kas galėtų sumažinti korepetitorių paslaugų paklausą.

Respondentų atsakymuose išryškėjo keletas veiksniai (kategorijos), galintys padėti sumažinti korepetitorių samdymo mastus: šPamokų kokybės tobulinimas, šPedagogų darbo tobulinimas, šMokinių požiūrio mokymuisi keitimas, šEkonominiai veiksniai, šPapildomas mokymas mokykloje, šKorepetitorių teikiamų paslaugų kokybės mažėjimas, šKorepetitorių griežta atestacija ir konkurencija, šMokymų sistemos tobulinimas. Buvo išskirta viena

dent atsakymai, kurie papildom mokym si apib dina kaip
oriavimas kaip norma. Labiausiai akcentuojamos kategorijos
vietimo sistemos tobulinimas, šMokini poffi rio mokym si
keitimas, silpniau ó kategorijos šEkonominiai veiksniai, šPamok kokyb s tobulinimas,
šKorepetitori teikiam paslaug kokyb s mafl jimas, šPapildomas mokymas mokykloje
turinys (fr. 3 PRIEDAS, 1 lentel).

Kategorija „Švietimo sistemos tobulinimas“ ir j paai-kinanti subkategorija „Švietimo reforma“ rodo, kad visos –vietimas š–lubuoja, to pasekoje paliesdamas ir kitas su tuo susijusias sritis: švietimo įstaigų veiklą, mokymo programas, brandos egzaminus ir bendrą švietimo kokyb . Studentai mano, kad tik pirmiausia tinkamai sutvarkius (šTinkamai sutvarkyta –vietimo sistema) ar reformavus (šGera –vietimo reforma) valstybin –vietimo sistem galima tik tis korepetitori paslaug paklausos sumafl jimo. (Tuo tarsi pripaflindami, jog š–e– linis –vietimas jau tampa problema visos –alies mastu, o –vietimo ministerija nesiima radikali veiksm pad iai keisti.

14 lentelė

Švietimo sistemos tobulinimas (kategorijos ir subkategorijos)

Kategorija	Sukate- gorijos	Teiginių skaičius	Teiginių pavyzdžiai
Švietimo sistemos tobulinimas	Mokymo programų siaurinimas	19	šProgram susiaurinimas, nes dabar b na per daug flini , kurias sunku sisavinti.õ š<...> mokymo programos palengvinimas.õ šSiauresn dalyko apimtis <...>.õ
	Švietimo reforma	13	šGera –vietimo reforma.õ šTinkamai sutvarkyta –vietimo sistema.õ šMokslo (vidurin se) reformacija.õ
	Švietimo įstaigų veikla	17	šEfektyvus darbas mokslo staigose <...>.õ šMafnesnis skai ius besimokan i vienoje grup je ar klas je <...>.õ šGeresnis parengimas mokykloje.õ
	Pertvarkymai brandos egzaminų sektoriuje	6	šPaprastesni egzaminai.õ šJei b t lengvesni brandos egzaminai.õ šJei nereik t laikyti egzamin õ.
	Veiklos kokybės siekimas	13	šGeresn mokymo kokyb .õ š<...> kad b t sp jama labiau sigilinti, o ne tik prab gom praeiti <...>.õ š<...> nes ne manoma mokytojams 30 mokini paruo-ti.õ

Su tuo susij s ir –vietimo staig darbas, kuriose buv mokiniai pasigedo efektyvaus darbo organizavimo mokyklose (šEfektyvus darbas mokslo staigose <...>.õ; šGeresnis parengimas mokykloje). Abiturientams itin aktuali tema yra *brandos egzaminai*. Daug kalbama apie b tinus poky ius –ioje srityje (šPaprastesni egzaminai; šJei b t lengvesni brandos egzaminai; šJei nereik t laikyti egzamin õ). Tikslas, kuo geriau jiems pasiruo-ti, o v liau ir i-laikyti, daugum abiturient skatina lankyti papildomus mokamus ufsi mimus. Kadangi, studentai supranta, esant

ms ar dalyko apimiai (šProgram susiaurinimas, nes dabar
ku sisavinti; š<...> mokymo programos palengvinimas; š
mokytojas vienas fiziškai nespėja kelioms deimintims mokini
(šMaflesnis skaičius besimokančių vienoje grupėje ar klasėje <...>ė) kokybiškai dstyti ir mokyti
(šGeresnis mokymo kokybė; š<...> kad būtų spėjama labiau sigilinti, o ne tik prabgom praeiti
<...>ė; š<...> ne manoma mokytojams 30 mokinių paruošti). Taigi, galima daryti išvad, kad
korepetitoravimas jau turi didelę reikšmę vietimo sistemai, todėl reikėtų jį atsifvelgti planuojant
vietimo sistemos reformas.

Kategorijos „Pedagogų darbo tobulinimas“ turinys reiškia, kad studentai pabrėžia, jog
itin svarbus ugdymo proceso dalyvis yra mokytojas ir jo veikla, siekiant kuo geresni mokymosi
rezultat (fr. 15 lentelė).

15 lentelė

Pedagogų darbo tobulinimas (kategorijos ir subkategorijos)

Kategorija	Sukate- gorijos	Teiginių skaičius	Teiginių pavyzdžiai
Pedagogų darbo tobulinimas	<i>Darbas su mokiniais</i>	9	šPedagog aktyvus ir profesionalus darbas su moksleiviais.ė šMokytojas didesnę pagalbą mokiniams.ė šJei mokytojas su mokiniais dirbt atidžiau.ė š<...> tarpusavio bendradarbiavimas vis .ė
	<i>Darbas pamokoje</i>	23	šGeresnis pedagogų aiškinimas pamokos metu.ė šDidesnis patarimų mokytojas pastangos per pamokas.ė šPlatesnis mokytojas dalyko medžiagos išdystymas pamokose <...>.ė
	<i>Kvalifikacija ir kompetencija</i>	21	šAukštesnis mokytojas kvalifikacija.ė š<...> jei visi mokytojai būtų labai gerai pasiruošę savo srityje.ė šJei mokykloje mokytojai <...> vis tobulinti savo finias ir perteikti jas mokiniams.ė
	<i>Dėmesys mokiniais</i>	20	š<...> daugiau dėmesio individualiai kiekvienam mokiniui, domintis kas jam neaišku.ė š<...> mokytojas dėmesys vaiko pastangoms.ė šJei dauguma dstytojų ar mokytojų labiau atsifvelgti mus.ė
	<i>Efektyvesnis mokymo metodų panaudojimas</i>	9	šPatari mokytojas pamokos aiškinimas turi būti aiškesnis ir paprastesnis.ė šMokytojas aiškinimas suprantamiau.ė
	<i>Darbo kokybė</i>	14	šGeresnis, atidesnis mokymas, mokytojas <...>.ė šMokytojai, kurie mokyt vaikus, o ne tik pavirtinti, kai dirbt savo darb .ė šJei mokytojas gerai išdyst savo dalyk <...>.ė
	<i>Asmeninės savybės</i>	14	šPedagog geranoriškas.ė šMokytojas nesavanaudiškumas <...>.ė šMokytojas geresnis atsidavimas savo darbui.ė
	<i>Požiūrio į savo darbą keitimas</i>	10	šAtsakingesnis mokytojas pofirius savo darb .ė š<...> j rimtesnis pofirius savo darb .ė
	<i>Atsakomybė</i>	5	š<...> atsakingesnis ir efektyvesnis savo pareig atlikimas.ė šTai jiems yra labai paranku, neprisiimama sau jokios atsakomybės.ė

jo kvalifikacija ir kompetencija (šAuk-tesn mokytoj tytojai b t labai gerai pasiruo- savo srityje) ir geb jimas pamokoje (šGeresnis pedagog i-ai-kinimas pamok metu; šPlatesnis mokytoj dalyko medfiagos i-d stymas pamokose <...>), *panaudojant kuo efektyviau mokymo metodus* (šPa i mokytoj pamokos ai-kinimas turi b ti ai-kesnis ir paprastesnis; šMokytoj ai-kinimas suprantamiau). Mokiniai suprasdami, jog tik abipusis bendradarbiavimas (š<...> tarpusavio bendradarbiavimas vis) su mokytojais gali pagerinti mokymosi proces , ta iau vis tik pasigenda pa i pedagog aktyvumo ir profesionalumo (šPedagog aktyvus ir profesionalus darbas su moksleiviais), didesn s pagalbos (šMokytoj didesn pagalba mokiniams). Subkategorija š*Demesys mokiniams* i-ry-kina, kad itin nemaflai mokini jau ia mokytojo d mesio stok (š<...> daugiau d mesio individualiai kiekvienam mokiniui, dom tis kas jam neai-ku; šJei dauguma d stytoj ar mokytoj labiau atsifvelgt mus). I- dalies galima pateisinti toki pedagog darbo metodik . B tent -iuos vaik pageidavimus atsifvelgia korepetitoriai bei turi palankesnes s lygas juos gyvendinant. Studentus neramino ir kai kuri mokytoj galb t net atsainus poffi ris savo darb (šAtsakingesnis mokytoj poffi ris savo darb ; š<...> j rimtesnis poffi ris savo darb). To pasekoje, sunku tik tis ir auk-tos j *darbo kokybės* (šMokytojai, kurie i-mokyt vaikus, o ne tik pavir-utini-kai dirbt savo darb ; šJei mokytojas gerai i-d styt savo dalyk <...>). Galima daryti prielaid , kad mokytojai pamokose dirba vadovaudamiesi mokymo programomis bei kaip jas susp ti i-eiti per mokslo metus, nei atsifvelgdami mokini poreikius, galimybes ir pastangas (š<...> mokytoj d mesys vaiko pastangoms). Galb t suprasdami, jog dalis mokini ir taip mokosi pas korepetitorius, o kiti ateis pas j mokytis papildomai po pamok jau ufl tam tikr mokest , kai kurie mokytojai tarsi nusiima dal atsakomyb s tinkam savo darb atlikim pamok metu ar parengim brandos egzaminams (šTai jiems yra labai paranku, neprisiimama sau jokios atsakomyb s). Galima pasteb ti, kad jeigu formaliojo ugdymo sistema b t tobulesn ir ugdymo staigose pedagogai suteikt mokiniams taip reikaling papildom pagalb ir d mes , tai korepetitorivimo mastas neabejotinai sumafl t .

Kategorijos „**Mokinių požiūrio į mokymąsi keitimas**“ kontekste ry-k ja, kad mokiniai samdo laisvuosius mokytojus dafnai ir d l savo pa i kalt s (fr. 16 lentel). Tai patvirtina tokios subkategorijos kaip „*Rimtesnis požiūris į mokymąsi*“, „*Noras tobulėti pačiam, savarankiškas darbas*“, „*Nuoseklus mokymosi svarbas*“. Studentai pripafl sta, kad dalis mokini mokym si neffi ri kaip pakankamai svarb , rimt uflsi mim (š<...> tinkamas mokini poffi ris mokym si; šMokini rimtesnis poffi ris mokym si; šJei atidfliau mokykloje b t mokomasi), nesijau ia atsakingi ufl ger mokym si (š<...> vaik atsakingumas).

Click Here to upgrade to Unlimited Pages and Expanded Features

į mokymąsi keitimas (kategorijos ir subkategorijos)

	gorijos	Teiginių skaičius	Teiginių pavyzdžiai
Mokinių požiūrio į mokymąsi keitimas	<i>Rimtesnis požiūris į mokymąsi</i>	11	Š<...> tinkamas mokini požiūris mokym si.ō Š<...> vaik atsakingumas.ō ŠMokini rimtesnis požiūris mokym si.ō ŠJei atidfliau mokykloje b t mokomasi.ō
	<i>Noras tobulėti pačiam, savarankiškas darbas</i>	27	ŠPa i mokini didesn s pastangos.ō ŠJe mokiniai patys labiau stengt si <...> gilintis dalyk .ō Š<...> mokini savaranki-kas mokymasis, tobul jimas <...>.ō
	<i>Motyvacijos didinimas</i>	5	ŠMokini <...> suvokimas, kad mokomasi ne d l kit , o d l sav s.ō Š<...> pedagogai, kurie sudomint mokinius geriau mokytis.ō
	<i>Nuoseklus mokymosi svarba</i>	4	ŠNam darb nuoseklus ruo-imas <...>.ō ŠPa i mokini suvokimas, kad nuo maflens reikia mokytis.ō ŠNuoseklus <...> pa i mokini darbas.ō
	<i>Pasitikėjimas savimi</i>	5	Š<...> pasitik jimas daugiau savimi ir savo mokytojais <...>.ō Š<...> mokini dr sa i-siai-kinti ko nesuprato.ō
	<i>Draugų, artimųjų pagalba</i>	9	ŠJeigu patys mokiniai pad t vienas kitam mokytis.ō Š<...> mokytoj bei t v nuo-irdesnis noras pad ti <...>.ō Š<...> bendra klas s veikla moksl atffvilgiu.ō

Patys nesistengdami (šJe mokiniai patys labiau stengt si <...> gilintis dalyk ō) ir ne d dami pakankamai savaranki-k pastang (šPa i mokini didesn s pastangosō), kad gerai mokytis, v liau susikuria patys sau vairi problem , kurias ufl nemaflus pinigų stengiasi pad ti i-spr sti korepetitoriai. Kaip vien i-veiksming priemoni , norint nepatekti toki nemaloni situacij , studentai pripaflsta *nuoseklus mokymosi svarbą* (šNam darb nuoseklus ruo-imas <...>.ō; šPa i mokini suvokimas, kad nuo maflens reikia mokytisō; šNuoseklus <...> pa i mokini darbasō). Svarbus vaidmuo tenka ir *motyvacijos didinimui* (šMokini <...> suvokimas, kad mokomasi ne d l kit , o d l sav sō) kryptingai siekiant uflsibr fto tikslo, prie to reik-mingai gal t prisid ti ir pedagogai (š<...> pedagogai, kurie sudomint mokinius geriau mokytisō), *draugai ir artimieji* (šJeigu patys mokiniai pad t vienas kitam mokytisō; š<...> mokytoj bei t v nuo-irdesnis noras pad ti <...>.ō), jei, flinoma, yra tokia galimyb . Labai svarbus yra ir mokinio pasitik jimas savimi (š<...> pasitik jimas daugiau savimi ir savo mokytojais <...>; š<...> mokini dr sa i-siai-kinti ko nesupratoō), nepasiduoti šmasinei psichozeiō samdyti mokytojus papildomai, nes, jei nuosekliai ir s fliningai mokomasi, negali kaflkas kardinaliai pasikeisti paskutiniaisiais mokslo metais, kad staiga nei-laikytum baigiam j egzamin . Tad galima b t numanyti, jog nuosekliai dirbantis mokiny gali ir pats pasiekti puiki mokymosi rezultat ir be korepetitori pagalbos.

tybės tobulinimas (kategorijos ir subkategorijos)

	gorijos	Teiginių skaičius	Teiginių pavyzdžiai
Pamokų kokybės tobulinimas	<i>Gaunamos informacijos aiškumas, kokybė</i>	4	Š Jei per pamokas gautum m <...> ai–kios informacijos.õ Š Jeigu per pamokas visos ufdtuotys b t ai–kios <...>.õ Š Kokybi–kesn per pamokas suteikiama informacija.õ
	<i>Informacijos pakankamumas</i>	5	Š Jei mokykloje mokytojai <...> vis tobulint savo flnias ir perteikt jas mokiniams.õ Š <...> daugiau dalomosios medfliagos.õ Š I–samesn informacija mokykloje <...>.õ
	<i>Darbo efektyvinimas</i>	12	Š <...> labiau strukt ruotos pamokos.õ Š <...> b t daugiau pamok skai ius (kurios yra sud tingesn s).õ Š Turiningesn s pamokos <...>.õ Š K rybi–kos pamokos mokykloje.õ

Kategorijos „Pamokų kokybiškumas“ konkretinama subkategorijomis „Gaunamos informacijos aiškumas, kokybė“, „Informacijos pakankamumas“, „Darbo efektyvumas“, kuri prasminis turinys atskleidflia, kad mokykloje pamokos tur t b ti labiau sustrukt rintos (š <...> labiau strukt ruotos pamokosõ), turiningesn s (š Turiningesn s pamokos <...>õ) ir k rybi–kos (š K rybi–kos pamokos mokyklojeõ). Galima daryti prielaid , nemafla dalis mokini eina mokyti papildomai tod l, kad nepakanka pamok laiko, norint suprasti ir sisavinti sud tingesn medfliag (š <...> b t daugiau pamok skai ius (kurios yra sud tingesn s)õ). Kai tuo tarpu ir gaunama informacija (š Jei per pamokas gautum m <...> ai–kios informacijosõ) ir vaivos ufdtuotys (š Jeigu per pamokas visos ufdtuotys b t ai–kios <...>õ) n ra ai–kios ar per sud tingos, o pamokos laikas riboja galimybes labiau gilintis ir detaliau ai–kintis. Be to, studentai teigia, kad per pamokas pasigendama kokybi–kos (š Kokybi–kesn per pamokas suteikiama informacijaõ) ir i–samios informacijos (š I–samesn informacija mokykloje <...>õ).

Apibendrinant galima teigti, kad korepetitoriai siekdami pritraukti klient ir brangiai kainodami savo paslaugas, nemaflai l – ir investuoja j kokyb . Deja, valdffios institucijos –vietimui skiria per maflai d mesio ir l – , jog mokytojai gal t nuolat tobulintis, sigyti pa i naujaisi metodin literat r (š Jei mokykloje mokytojai <...> vis tobulint savo flnias ir perteikt jas mokiniamsõ) bei konkuruoti su jau vadinamu šprestifliniuõ korepetitori verslu.

Kategorijos „Papildomas mokymas mokykloje“ turinys liudija, kad mokiniai jau ia papildomų užsiemimų poreikį ir pripažįsta individualaus mokymo svarbą. (flr. 18 lentel). Student teigim , galb t dalis j ir nesikreipt korepetitorius, jei b t suteikta pakankamai nemokamos pagalbos pa ioje mokymo staigoje, tokios kaip: mokytoj konsultacijos (š <...> nemokamos mokytoj konsultacijos mokyklojeõ), papildomi uflsimai po pamok (š Jeigu mokytojai po pamok papildomai uflsimt su mokiniaisõ).

Mokymas mokykloje (kategorijos ir subkategorijos)

	Kategorijos	Teiginių skaičius	Teiginių pavyzdžiai
Papildomas mokymas mokykloje	<i>Papildomų užsiėmimų poreikis</i>	15	Š<...> nemokamos mokytojų konsultacijos mokykloje.ō ŠJeigu mokytojai po pamokų papildomai užsiimt su mokiniais.ō ŠMokiniai noras mokytis popamokinės veiklose.ō
	<i>Individualaus mokymo svarba</i>	7	ŠMokytojai turėtų skirti daugiau dėmesio individualiam mokymui <...>.ō ŠIndividualus mokytojo darbas su silpnaisiais mokiniais.ō ŠGeresnis mokytojų <...> individualus darbas su mokiniais.ō

Besilankantieji pas privačius mokytojus, kaip vieni iš svarbiausių faktorių juos skatinančių, turėtų daryti bei patvirtinti individualaus mokymo teikiamus privalumus. Studentų teigimu, jei mokytojai skirtų daugiau dėmesio silpniesiems mokiniams, individualiam darbui su jais, tai taip pat sumažintų korepetitorių paslaugų paklausą.

Korepetitorių teikiamos paslaugos (kategorijos)

Kategorijos	Teiginių skaičius	Teiginių pavyzdžiai
Korepetitorių teikiamų paslaugų kokybės mažėjimas	13	ŠPrastą darbo kokybę (paslaugų nekokybiškumas)ō ŠNeigiamas tvirtinimas, mokiniai ir mokytojai požiūris korepetitorius.ō ŠKorepetitorių nekompetentingumas.ō
Korepetitoriavimas kaip norma	7	ŠPaklausa buvo ir bus.ō Š<...> tai tiesiog jau yra tapę mados reikalu, visi nori būti šmadingi, o seka kitais pavyzdžiais.ō
Korepetitorių griežta atestacija ir konkurencija	2	ŠDidesnė pasiūla.ō Š<...> vertinimai, kokių jie turi patirtį ir kokių patys moka.ō

Kategorijai „ŠKorepetitorių teikiamų paslaugų kokybės mažėjimas“ ir „ŠKorepetitorių griežta atestacija ir konkurencija“ turinys atskleidžia, jog –iuo šversluo užsiima pakankamai kompetetingi savo srityje ir kokybiškai atliekantys darbą specialistai. Studentų nuomone, tikėtina, kad ne visi korepetitoriai tokie yra, tad griežtesnį kvalifikacijos ir kompetencijų patikrą (<...> vertinimai, kokių jie turi patirtį ir kokių patys moka), rinkoje konkuruoti palikt tik geriausius. Tačiau galima teigti, kad kuo didesnė pasiūla (šDidesnė pasiūla), tuo paslaugų kokybė tik didėja, o kainos mažėja. Studentų nuomone, tokių paslaugų paklausą galėtų sumažinti ir atvirkštinis procesas, jei korepetitoriavimu verstųsi nekompetetingi tam asmenys (šKorepetitorių nekompetentingumas), taip pat paslaugų nekokybiškumas (šPrastą darbo kokybę (paslaugų nekokybiškumas)ō, to pasekoje seksiantys neigiamas visuomenės požiūris

kytoj poŝŝi ris korepetitoriuso), kas galb t priverst visi-kai u, kuomet ŝ-e- linis -vietimaso i-gyvena ŝaukso amŝi o -ie o, utopiniai ir sunkiai tik ti. Tai patvirtina ir kategorija „Korepetitoriavimas kaip norma“, kurios turinys rodo, kad korepetitori paslaugos yra tokios paklausios mokini tarpe (ŝPaklausa buvo ir buso), jog niekas jau to nepakeis ar bent jau dar tikrai ne artimiausiu metu (ŝ<...> tai tiesiog jau yra tap mados reikalas, visi nori b ti ŝmadingio, seka kit pavyzdŝiuo).

Kategorijos „Ekonominiai veiksniai“ turinys rodo, kad naudojimasis korepetitori teikiamomis paslaugomis gali sumaŝti b tent -iuo metu, kada visame pasaulyje yra jau iama finansin kriz . Student atsakymai i-siskyr dvi subkategorijas „Finansiniu iŝtekliau ribotumas“ ir „Sunkmeo itaka“ (fr. 20 lentel).

20 lentelė

Ekonominiai veiksniai (kategorijos ir subkategorijos)

Kategorija	Subkategorijos	Teiginiu skaičius	Teiginiu pavyzdŝiai
Ekonominiai veiksniai	Finansiniu iŝtekliau ribotumas	30	ŝ<...> ir ne visi t vai gali samdyti.o ŝDar didesn s korepetitori teikiam paslaug kainos.o ŝMaflos algos ir nesistengia jie.o
	„Sunkmeo itaka“	6	ŝTuo metu Lietuvoje vykstanti kriz .o ŝKadangi ŝkriz o, manau visi tik taupo ir maŝiau jau dabar tai leidŝia sau.o ŝ<...> maŝtai t vai uŝdirba, tai j nebesamdys.o

Akcentuotina, jog korepetitori teikiamos paslaugos yra brangios, tod l ne visi gali jomis naudotis (ŝ<...> ir ne visi t vai gali samdytiio). Tik tina, jog pastaruuju metu sumaŝti jus atlyginimams, padid jus nedarbui sumaŝti s lankan i j papildomus mokamus uŝsimumus (ŝ<...> maŝtai t vai uŝdirba, tai j nebesamdyso; ŝKadangi ŝkriz o, manau visi tik taupo ir maŝiau jau dabar tai leidŝia sauo) ar bent sumaŝti s j paklausa. Dalis mokini korepetitori samdym suvokia, kaip b tin ir savaime suprantam dalyk , be kuri pagalbos jau ne manoma s kmingai mokyti, tokia nuostata gali, atvirk-iai ŝsunkmeioo laikotarpiu ne maŝti toki paslaug kainas, o atvirk-iai o jas dar labiau padid ti. Taciau, student nuomone, tai bet kuriuo atveju besinaudojan i j tur t sumaŝti (ŝDar didesn s korepetitori teikiam paslaug kainoso).

3.2.5. Korepetitoriavimo ir pedagoginės etikos santykis: studentu poŝiuris

Lietuvos Respublikos TMietimo statyme yra numatyta, kad laisvajam mokytojui neleidŝiama uŝl mokest papildomai mokyti t mokini , kuriuos jis ugdo mokykloje pagal to paties dalyko program . (LR TMietimo statymas, 2003, p. 22). Kaip parod atlikto tyrimo

leidžianči – punkt (fr. 17 paveiksl.). Pakankamai didelis titoriaivimu yra gaunamos i–to nemafljos pajamos, ta iau kyla dviprasmi–koje situacijoje tenka moralei. Anketavimu buvo siekta i–siai–kinti ir student nuomone, ar visada dera su pedagogine etika ó po pamok ai–kinti moksleiviui jau šufl pinigūs.

Respondent atsakymus galima suskirstyti tokias grupes (kategorijas): šNiekò blogo nematauð, šVisada derað, šNaudinga mokiniuið, šNe visada derað, šVisi–kai nederað, šTai ne etikos klausimasð, š statymaið, šNefinauð, šLaisvas apsisprendimasð. Labiausiai akcentuojamos kategorijos šVisada derað, šVisi–kai nederað, šNiekò blogo nematauð, silpniau ó kategorijos šTai ne etikos klausimasð, šNe visada derað, šLaisvas apsisprendimasð, šNaudinga mokiniuið, š statymaið, šNefinauð turinys (fr. 3 PRIEDAS, 2 lentel.).

21 lentelė

„Visada dera“ (kategorija)

Kategorija	Teiginių skaičius	Teiginių pavyzdžiai
Visada dera	87	<p>šYra paklausa ó bus ir pasi la. Naudinga abiems pus ms.ð</p> <p>š Taip, dera, tod l kad tai pa io mokinio iniciatyva ir noras eiti mokytis individualiai.ð</p> <p>š Mokytojai naudoja savo laisv laik , kur gal t skirti poilsiui ar kam nors kitam, tod l jie turi teis imti atlyg .ð</p> <p>š<...> pedagogui per didelis kr vis ir jis negali tinkamai atlikti savo esamo darbo.ð</p> <p>š<...> jeigu mokinys nesugeba sigilinti naujas flinias per pamok laik , tada mokytis reikia eiti po pamok ir mok ti pinigūs.ð</p> <p>š<...> jeigu po pamok ai–kina kitas mokytojas nei mokykloje <...>ð.</p> <p>š<...> nes tai lyg papildomas ufdarbis laisvu laiku po darbo ar net savaitgaliais.ð</p>

Kategorijos „Visada dera“ turinys, rodo, kad dalis student neflino, kad klas s mokytojas negali b ti, tuo pa iu metu ir j korepetitoriumi. Mafla to, nemaflai apklausoje dalyvavusi student tai pateisina ir laiko privalumu, nes mokytojas gerai pafll sta savo mokin , jo mokymosi spragas, tad geriausiai flino, kaip jam pad ti. Ta iau pafll ym tina, kad mokiniai vistik domisi ir flino, kad tokie pedagog veiksmai prie–tarauja T Vletimo statymui (š<...> jeigu po pamok ai–kina kitas mokytojas nei mokykloje <...>ð). I– kitos pus s, galima daryti prielaid , jog pedagogin etika tampa tarsi antraeilium dalyku, pirmas gretas i–keliamas –ios paslaugos poreikis ir nauda (šYra paklausa ó bus ir pasi la. Naudinga abiems pus msð). Mokiniai tarsi pateisina ir supranta tok šdviprasmi–k ð elges , (š<...> pedagogui per didelis kr vis ir jis negali tinkamai atlikti savo esamo darboð), vertina, kaip prast , niekuo nei–siskirian i veikl , ufl kuri yra gaunamas atlygis (š<...> nes tai lyg papildomas ufdarbis laisvu laiku po darbo ar net savaitgaliais; šMokytojai naudoja savo laisv laik , kur gal t skirti poilsiui ar kam nors kitam,

studentai sutinka su tuo, kad papildom ufsi mim lankymas) iniciatyva, turint vairi mokymosi sunkum (šTaip, dera,) iniciatyva ir noras eiti mokytis individualiai) ir norintieji juos i-spr sti, deja, turi mok ti pinigus (š<...> jeigu mokinys nesugeba sigilinti naujas flinias per pamok laik , tada mokytis reikia eiti po pamok ir mok ti piniguos).

Kategorijos „**Visišškai nedera**“ turinys atskleidffia, kad studentams mokytojo papildomas darbas su savo mokiniu ufl pinigus yra nepriimtinas bei nesuderinamas su pedagogine etika (flr. 22 lentel). Kaip itin svarbus aspektas, siekiant objektyvaus vertinimo, akcentuotinas ne-ali-kumas (šMokytojams reik t rinktis arba darb mokykloje, arba korepetitoriaus, t.y. b ti ne-ali-kais mokini atffvilgiu).

22 lentelė

„**Visišškai nedera**“ (kategorija)

Kategorija	Teiginių skaičius	Teiginių pavyzdžiai
Visišškai nedera	74	<p>šMokytojams reik t rinktis arba darb mokykloje, arba korepetitoriaus, t.y. b ti ne-ali-kais mokini atffvilgiu.õ</p> <p>šNet ir tie mokiniai i–vargstan i –eim nor t eiti pas korepetitorius, bet neturi tam l – .õ</p> <p>šPer pamokas turi ai-kinti, mokyti suprantamai, ai-kiai, o ne tik tis, kad mokinys eis ufl pinigus mokytis.õ</p> <p>š<...> parodo, kad jis yra prastas mokytojas, o kitus mokinius gali mokyti.õ</p> <p>š<...> tur t visk i-ai-kinti per pamokas ir papildomas konsultacijas kaip jiems ir priklausu, nes gauna atlyginim .õ</p> <p>š<...> ypa jei tas pats asmuo d sto (moko) ir klas je ir priva iai <...>õ.</p> <p>šTada susidaro sp dis, kad mokytojas neatlieka savo darbo, nor damas daugiau ufdirbti.õ</p> <p>š<...> n ra s flininga, kai ne visi naudojasi j paslaugomis <...>õ.</p> <p>š<...> kai kurie mokytojai specialiai nedirba per pamokas, kad mokinys eit po pamok ir gaut didesnius pinigus.õ</p>

Pasteb tina, kad studentai korepetitoriavim vertina ir kaip rei-kin , didinant socialin atskirt tarp mokini , kadangi naudotis tokiomis paslaugomis dafniausiai gali sau leisti tik pasiturin i t v vaikai (šNet ir tie mokiniai i–vargstan i –eim nor t eiti pas korepetitorius, bet neturi tam l – õ; š<...> n ra s flininga, kai ne visi naudojasi j paslaugomis <...>õ). Galima daryti prielaid , kad respondent pasisakymai i-ry-kina egzistuojant ry- tarp mokytojo darbo kokybi-kumo mokykloje per pamokas ir numanymo, ar jis ufsiima papildoma priva ia mokymo praktika (šPer pamokas turi ai-kinti, mokyti suprantamai, ai-kiai, o ne tik tis, kad mokinys eis ufl pinigus mokytisõ; šTada susidaro sp dis, kad mokytojas neatlieka savo darbo, nor damas daugiau ufdirbtiõ; š<...> kai kurie mokytojai specialiai nedirba per pamokas, kad mokinys eit po pamok ir gaut didesnius pinigusõ; š<...> parodo, kad jis yra prastas mokytojas, o kitus mokinius gali mokytiõ). Tyoje situacijoje galima flvelgti ir paradoksalumo element , jog pedagogas savo prastu darbu mokykloje parodo, jog šneturiõ kompetencij , o ufl papildom

...siranda, bet ir s kmingai realizuojamos (<...> parodo, kad jis
...kinius gali mokyti). Tai leidflia teigti, jog tiek mokiniai, tiek
...ai dirbti per pamokas, kurios jau dafnai praranda savo tikr j
paskirt , o vyksta tik kaip trumpos konsultacijos. Tuomet kyla, nat ralus klausimas, k dalis
mokytoj veikia mokykloje ufl valstyb s jam mokam atlyginim (š<...> tur t visk i-ai-kinti
per pamokas ir papildomas konsultacijas kaip jiems ir priklauso, nes gauna atlyginim ō), jei savo
darbu per pamokas tikslingai siekia, kad mokiniai eit mokytis papildomai ufl pinigus?

Apibendrinant galima daryti i- vad , jog pasigendama atsidavusi savo darbui mokytoj ,
kurie be jokio uflmokes io geranori-kai pad t mokiniams. Galb t toks humani-kas mokytoj
elgesys sumaffint su korepetitoriavimu ir pedagogine etika susijusi paffeidim .

23 lentelė

„Tai ne etikos klausimas“ (kategorija)

Kategorija	Teiginių skaičius	Teiginių pavyzdžiai
Tai ne etikos klausimas	28	š ia ne etikos klausimas. Tiesiog mokykloje nesp ja i-ai-kinti medfliagos. ō š<...> bet k daryti, kaip tiems mokytojams i-gyventi, tad ia jau pragyvenimo klausimas. ō <...> juokingai maffi pedagog atlyginimai bet koki etik nustumia -on ō š ia ne etikos, o <...> s kmingo mokymosi klausimas. ō š ^{TM} ais laikais ufl visk mokama, net ir ufl kokybi-k moksl ō

Analizuojant student poffi r , ar i- pedagogo pus s yra eti-ka po pamok ai-kinti savo
moksleiviui jau šufl pinigus ō i-skirta kategorija „**Tai ne etikos klausimas**“. Studentai pabr flia,
jog mokytojas per pamokas, kad ir kaip besistengt visos medfliagos nesusp s i-ai-kinti
mokiniam (š ia ne etikos klausimas. Tiesiog mokykloje nesp ja i-ai-kinti medfliagos ō), o
norint gerai reikia pa iam daug dirbti savaranki-kai arba mok ti pinigus ir mokytis priva iai
(š ia ne etikos, o <...> s kmingo mokymosi klausimas ō), o etika ia jau mafflai reik-
minga. Galima pasteb ti, kad studentai vadovaujasi nuostata, jog dafniausiai ufl auk-tesn s kokyb s
prek ar paslaug reikia brangiau mok ti, tame tarpe ir moksl (š^{TM}ais laikais ufl visk mokama,
net ir ufl kokybi-k moksl ō). Galima daryti prielaid , jog tai yra susij ir su mokytoj
gaunamais i- valstyb s atlyginimais, kurie respondent teigimu, yra pakankamai maffi, kas lemia
sunkesnes gyvenimo s lygas (š<...> bet k daryti, kaip tiems mokytojams i-gyventi, tad ia jau
pragyvenimo klausimas ō; <...> juokingai maffi pedagog atlyginimai bet koki etik nustumia
-on ō).

Taigi, galima daryti i- vad , kad mokytojai daug dirba, o atlyginimai to neatspindi, tad kai
kurie i- j pamindami pedagogin etik ir paffeisdami statymus, siekia daugiau uflsidirbti
uflsiimdami papildoma veikla po darbo mokykloje. Kaip flinia, korepetitoriavimas sudaro
nemafl pedagog pajam dal , tad kur dideli pinigai etik mafflai bekreipiama d mesio.

Ne visada dera“ (kategorija)

Kategorija	Teiginių skaičius	Teiginių pavyzdžiai
Ne visada dera	21	<p>Štai yra labai gerai, nes ne vis mokinių darbo tempas yra tas pats, o 45 min. tikrai neuftentka temos i-ai-kinimui.ō</p> <p>Š<...> jeigu vaikas n ra gabus ir jam sunku mokintis bendrai su visais, tai b tent tokios pamokos labai padeda.ō</p> <p>Š<...> i-dalies, nes susidariusi situacija su algomis ir ne manomu kartais kr viu tik taip pasiekiami geri rezultatai.ō</p> <p>Š<...> korepetitorius ne visada i-ai-kina, i-moko geriau, o pinigus tenka mok ti.ō</p>

Apklaustieji studentai i-reik-dami savo nuomon n ra kategori-kai nusiteik pedagogin s etikos klausimu ó dera arba nedera. To pasekoje, buvo i-skirta kategorija „**Ne visada dera**“, kuri liudija, kad sunku vienareik-mi-kai vertinti, kadangi kiekviena susiklos iusi situacija ar aplinkyb yra unikali, i-skirtin (š<...> i- dalies, nes susidariusi situacija su algomis ir ne manomu kartais kr viu tik taip pasiekiami geri rezultataiō), o mokymo procese dalyvaujantys asmenys labai skirtingi (šTai yra labai gerai, nes ne vis mokinių darbo tempas yra tas pats, o 45 min. tikrai neuftentka temos i-ai-kinimuiō; š<...> jeigu vaikas n ra gabus ir jam sunku mokintis bendrai su visais, tai b tent tokios pamokos labai padedaō). Galima daryti prielaid , jog i-dalies nemaflai student pateisina kai kuri pedagog elges , kuris kertasi su pedagogine etika. Mafla to, pasak apklaust j , noras i-naudoti visas net ir itin brangiai kainuojan ias galimybes, reikia to ar ne, jog pasiekti geresni mokymosi rezultat , gali atsukti ir prie-pa ius besimokan iuosius pas korepetitorius (š<...> korepetitorius ne visada i-ai-kina, i-moko geriau, o pinigus tenka mok tiō). Valstyb s beveik nekontroliuojamas -e- linis -vietimas gali tur ti li dn pasekmi , tai gali b ti paai-kinama ir tuo, kad niekas netikrina korepetitori dalykin s kompetencijos. Ta iau i- kitos pus s ó skiriasi mokytoj kompetencijos, jei mokiniai nepasitiki savo mokytojo sugeb jimais, tuomet korepetitori pagalbos d ka galima b t spr sti susidariusi problem , tai yra einant pas kit to dalyko mokytoj .

Apibendrinant galima teigti, kad i- dalies ir i-skirtiniais atvejais, studentai naudojimasis savo mokytojo teikiamomis papildomomis mokamomis paslaugomis ir pateisina, nors tai ir nesuderinama su pedagogine etika. Tai priklauso nuo vairi faktori : tiek nuo mokinio, tiek nuo pedagogo, tiek ir nuo susiklos iusi aplinkybi .

Kategorijos „**Laisvas apsisprendimas**“ turinys rodo, jog kai kuri student poffi ris pedagogin s etikos klausimu yra pakankamai liberalus. (fr. 25 lentel).

„Laisvas apsisprendimas“ (kategorija)

		Teiginių pavyzdžiai
	skaičius	
Laisvas apsisprendimas	19	<p>šPopamokin veikla yra kiekvieno individualus asmeninis reikalas ir pasirinkimas.ō</p> <p>šTai pa i mokini teis rinktis, ko jie nori <...>ō.</p> <p>š<...> jei jam nepakanka flini nemokamai mokykloje, tuomet galima samdyti ir korepetitori .ō</p> <p>š<...> tiems kas nori geriau pasiruo-ti, j teis ar naudotis profesionaliomis paslaugomis ir ufl tai mok ti pinigus. Nes pakankamai profesionali paslauga jis negauna i-draug , t v ar nemokam mokytoj <...>ō</p>

Svarbiausia, kokybi- kas darbas pamokoje, o papildomi mokami uflsi mimai jau yra asmeninis tiek pedagog , tiek ir mokini reikalas (šPopamokin veikla yra kiekvieno individualus asmeninis reikalas ir pasirinkimasō; šTai pa i mokini teis rinktis, ko jie nori <...>ō; š<...> jei jam nepakanka flini nemokamai mokykloje, tuomet galima samdyti ir korepetitori .ō) ir -ioje situacijoje statymo pafleidimo ne flvelgia. Galima daryti prielaid , kad -ios kategorijos turinys paai-kina, kod l sunku vertinti, ar korepetitoriaavimas yra blogas ar geras rei-kinys, taip pat kategori-kai teigti, ar mokytojas mokydamas savo mokin papildomai ufl pinigus grubiai pafleidffia pedagogin etik (š<...> tiems kas nori geriau pasiruo-ti, j teis ar naudotis profesionaliomis paslaugomis ir ufl tai mok ti pinigus. Nes pakankamai profesionali paslauga jis negauna i-draug , t v ar nemokam mokytoj <...>ō).

„Naudinga mokiniui“ (kategorija)

Kategorija	Teiginių skaičius	Teiginių pavyzdžiai
Naudinga mokiniui	8	<p>š<...> bet tai turi b ti atlikta tinkamai.ō</p> <p>šJei moksleiviui to reikia visada naudinga. Nes tai jau vyksta ufl mokyklos rib .ō</p> <p>šMokinio atffvilgiu tai gerai, nes dirbama individualiai.ō</p> <p><...> jei vaikas nesugeba dirbti komandoje, tada su juo uflsiima atskirai, ir skiriama tiek laiko kiek jam reikia, kad suprast .ō</p>

Kategorijos „Naudinga mokiniui“ kontekste ry-k ja, kad student vertinimui, kaip eti-k ar ne, pedagog elges takos turi, kiek tokios suteiktos paslaugos reikalingos ir naudingos mokiniams (šJei moksleiviui to reikia visada naudinga. Nes tai jau vyksta ufl mokyklos rib .ō). Apklaustieji respondentai akcentavo, jog mokiniams -ios paslaugos vertingos kaip galimyb mokytis individualiai (šMokinio atffvilgiu tai gerai, nes dirbama individualiaiō; <...> jei vaikas nesugeba dirbti komandoje, tada su juo uflsiima atskirai, ir skiriama tiek laiko kiek jam reikia, kad suprast .ō), nors papildomai su juo dirbt ir klas s mokytojas, svarbu, kad paslaugos b t teikiamos kokybi-kai (š<...> bet tai turi b ti atlikta tinkamaiō). I-analizavus student pofli r ,

ais yra pateisinama, kai kuri pedagog galimyb pafleisti savo teikiamomis, nors ir nelegaliai, gal t pad ti mokiniams.

27 lentelė

„Įstatymai“ (kategorijos ir subkategorijos)

Kategorija	Sukate- gorijos	Teiginių skaičius	Teiginių pavyzdžiai
Įstatymai	<i>Mokytojų etikos kodeksas</i>	2	š<...> tur t b ti sukurtas Mokytoj etikos kodeksas ir tokius klausimus reguliuoti.õ šReik t vis pirma tokio mokytoj etikos kodekso <...>.õ
	<i>Paslaugų legalumo kontrolė</i>	6	š<...> reik t kontroliuoti j legalum teikiam paslaug .õ š<...> tik kad nelegaliai ó va ia tai jau negerai ir problema yra.õ š<...> reik t vesti kaffkoki sistem , kad b t tai legalu.õ

Kategorija „Įstatymai“ konkretinama subkategorijomis „*Mokytojų etikos kodeksas*“, „*Paslaugų legalumo kontrolė*“, kuri prasminis turinys rei-čia, jog dalis student suvokia, kad pedagogin s etikos pafleidim ir vertimosi korepetitoriaivimu legalumo klausimus sprendffiant svarbi teisin baz . Suprantama, tai apibr fia TMvietimo statymas, ta iau pasigendama Mokytoj etikos kodekso (š<...> tur t b ti sukurtas Mokytoj etikos kodeksas ir tokius klausimus reguliuotiõ). Galima daryti prielaid , kad tokio kodekso b vimas pad t i-spr sti daugel su pedagogin s etikos pafleidimais susijusi problem , ai-čiau apibr fti mokytoj atsakomyb ufl nederam veikl . Palangos -Baltijosø vidurin s mokyklos mokytoja, seminaro apie profesin eti- k autore TMerbakovien R., teigia, jog kodeksui sigaliojus tradiciniu b du ó šnuleidusõ i- mi- nisterijos ar pan., jis fakti-kai neveiks. (Strazdas, 2006). Tod l rekomenduotina, kad Mokytoj etikos kodeksas turi b ti rengiamas, svarstomas ir priimtas tik pa i mokytoj ilg ir dalyki-k diskusij metu.

Apklaustieji respondentai pastebi ir kit aktuali su korepetitoriaivimu susijusi problem ó nelegalus -vietimas (š<...> reik t kontroliuoti j legalum teikiam paslaug õ; š<...> tik kad nelegaliai ó va ia tai jau negerai ir problema yraõ). Kadangi tai nuostolis ir pa iam -vietimui, ir valstybei, nes svarbu kiek valstybei nuo gaut pajam nesumoka korepetitoriai ar dirba sigij patentus. Galima teigti, kad pastaruoju atveju jau apgaudin jamos, tuo pa iu ir neeti-kai elgiamasi jau visos -alies atffvilgiu.

Apibendrinant galima daryti prielaid , kad valdffios institucijoms nekontroliuojant -e- linio -vietimo, tuo pa iu ir nepedagogi-ko mokytoj elgesio, yra sukuriamos palankios s lygos pedagog piktnaudffiaivimui ó mokyti ufl papildom mokest po pamok ir savo paties mokin . Problemos sprendim apsunkina ir tai, kad kol kas n ra i-leisti teis s aktai, kuriais b t galima kontroliuoti laisvojo mokytojo veikl , jei jis nesilaikyt mokytoj etikos norm ar teikt netinkamos kokyb s -vietimo paslaugas. Be to, pana-u, kad nemaflai mokini nutyli apie statymus pafleidffian ius mokytojus, siekdami kuo maffesni kaini ufl priva ias papildomas

PDF
Complete

*Your complimentary
use period has ended.
Thank you for using
PDF Complete.*

[Click Here to upgrade to
Unlimited Pages and Expanded Features](#)

nes moningai (d l neflinojimo) taip pat prisidami prie
l tojimo -alyje.

IŠVADOS

- e– linisö –vietimas, kitaip dar vadinamas korepetitoriavimu.
- Korepetitori pasirinkimo tikslingum nulemia moksleivi nepasitik jimas mokykla, mokytoj kompetencija, ugdymo ir paruo–imo egzaminams kokybe, savo j gomis.
2. Korepetitori paslaugos yra pla iai flinomos ir pripafl stamas j poreikis, nes beveik pus dvyliktok naudojosi korepetitori si lomomis paslaugomis. Korepetitoriavimas turi takos mokymosi rezultatoms, nes š–e– linio –vietimoð rezultatai akivaizdfliai teigiami - daugumai moksleivi korepetitoriai tikrai pad jo.
  3. Pagrindiniai motyvai ir prieflastys, paskatin lankyti korepeticijas, yra kiek galima maksimalesni flini vertinimai ir kuo geresni brandos egzamin rezultatai.
  4. Populiariausi korepetitoriai ó mokytojai, kadangi jie praleidflia daugiausiai laiko su mokiniais, b na ar iausiai b sim j student , tad ir geriausiai flino j poreikius bei egzamin reikalavimus bei grei iausiai gali pasi lyti pagalb . Beveik de–imtadalio respondent korepetitoriais buvo auk–t j mokykl d stytojai.
  5. Patys svarbiausiai veiksniai, galintys sumaflinti korepetitori paslaug paklaus , student nuomone, yra valstyb s –vietimo sistemos tobulinimas (mokymo program siaurinimas; pertvarkymai brandos egzamin sektoriuje), pedagog darbo kokyb s tobulinimas (auk–tesn kvalifikacija; efektyvesnis mokymo metod panaudojimas), mokini poffi rio mokym si keitimas (rimtesnis, atsakingesnis poffi ris mokym si; noras tobul ti pa iam; nuoseklus mokymosi svarbos pripaflinimas; didesnis pasitik jimas savimi), pamok kokyb s tobulinimas (gaunamos informacijos ai–kumas, kokybi–kumas, pakankamumas; darbo efektyvinimas), papildomas mokymas mokykloje (papildomi ufsi mimai; mokytoj konsultacijos; didesnis pedagog d mesys individualiam mokymui), neigiamas poffi ris korepetitorius, j teikiam paslaug grieftesn kontrol .
  6. Korepetitoriavimo ir pedagogin s etikos santykio vertinimas priklauso nuo vairi faktori : tiek nuo mokinio, tiek nuo pedagogo, tiek ir nuo susiklos iusi aplinkybi . Kai kuri student nuomone, pedagogai, papildomai teikiantys mokamas paslaugas savo mokiniams, nepaflleidflia pedagogin s etikos, kiti mano, jog tai nesuderinama su pedagogine etika, o tre ioji student grup teigia, kad naudojimasis korepetitoriaus paslaugomis yra laisvas kiekvieno apsisprendimas, kuris neturi nieko bendro su pedagogine etika.
  7. Tyrimo hipotez , kad korepetitoriavimo, kaip edukacin s paslaugos, poreik s lygoja bendrojo lavinimo mokyklose gyt dalykini flini stoka, noras jas pagilinti ir

PDF
Complete

*Your complimentary
use period has ended.
Thank you for using
PDF Complete.*

[Click Here to upgrade to
Unlimited Pages and Expanded Features](#)

lstybini egzamin rezultat , nepasitik jimas mokyklos
c-ta b simos profesin s karjeros motyvacija bei psichologin s
pa, nepasitik jimas savimi), pasitvirtino.

REKOMENDACIJOS

[Click Here to upgrade to
Unlimited Pages and Expanded Features](#)

1. Apie šiuo metu viešinti vietoje vien kalbėti neįtenka, reikia, kad ši problema sureaguot ne tik mokiniai, mokykl vadovai bei bendruomen , bet ir t vai. B tina didesn informacijos sklaida (informacin s laidos, diskusijos, leidiniai, straipsniai, atliekami tyrimai), vie-inanti korepetitori nelegali veikl , dom tis š-e- linio -vietimo ū ir ugdymo kokyb s s ry-iu, vie-inti esam pad t .
2. Pedagogai tur t informuoti t vus apie j vaik mokymosi spragas, galimybes jiems pad ti, daugiau d mesio skirti individualiam mokymui. T vams reik t nuolat dom tis vaiko pasiekimais, o korepetitori samdyti galima b t tik tuomet, kada tai yra nebei-vengiama: d l ligos ar kt. priežas i moksleivis ši-krito ū i- nuoseklus ugdymo proceso, yra silpniau besimokantis ó kai nepakanka nei klas s mokytojo pastang , nei vaiko, nei pa i t v .
3. Aktyvesnis ir efektyvesnis mokyklose dirban io profesinio orientavimo specialisto darbas, kad mokiniai anks iau apsispr st d l b sim studij ir profesijos bei tikslingai ir nuosekliai ruo-t si tam. Tai galb t pad t suprasti, kad gal ir manoma papildomai su korepetitoriumi pasimokyti humanitarini ir socialini dalyk , ta iau geb jim korepetitoriai per trump laik tikrai nesuformuos. Korepetitoriai gali pad ti tik sutvirtinti, pagilinti jau gytas finias.
4. Dauguma apklaust j student prioritet teikt mokyklos mokytojo teikiamai nemokamai konsultacijai, ta iau, deja, jos arba visi-kai nevyksta, arba j yra nepakankamas kiekis, arba netenkina j kokyb . B t galima rengti projektus ir dalyvauti juose, i-kuri gautomis l -omis b t galima mok ti mokytojams, ufl darb papildom uflsi mim metu, konsultacijoms skiriam laik .
5. Mokyklos turi nuolat vertinti savo, kaip mokymo paslaugos tiek jos, ugdymo kokyb . Nuolat atlikti ugdymo kokyb s vertinim , pedagog kompetencijos tikrinimus, ai-kintis, atlikdami vairius tyrimus, koki poreiki turi mokiniai. Sukurti papildom s lyg pedagog tobul jimui, o mokiniams egzamin pasiruo-imui. Taip pat reik t aktyviau kontroliuoti š-e- lin -vietim ū vykstant pa i mokykl patalpose bei skatinti korepetitoriaivimu besiver ian ius mokytojus dirbti legaliai.
6. Reik t šgr flinti nam darbus ū. Savaranki-kai atlikdami, mokytojo nam darbams paskirtas uflduotis, mokiniai tvirtint pamok medffiag ir tobul t . Dabar uflduodant labai maffai nam darb , dalis mokini turb t eina papildomai mokytis pas korepetitorius.

ESNIŲ TYRIMŲ PERSPEKTYVA

...i vairiais aspektais ir bet koku rakursu.

Tyrim galima b t atlikti šunkme ioð laikotarpiu. B t galima i–siai–kinti kaip paveik naudojim si –iomis paslaugomis finans kriz . Gal tai parodyt tikr j pad t , t. y. lankan ius korepeticijas, kuriems i– ties reikia papildomos pagalbos, ir atskleist korepetitori paslaug paklausos prieflastis. Galb t pasitvirtint hipotez , jog ir be korepetitori pagalbos galima s kmingai pasiruo–ti ir i–laikyti egzaminus. Gal naudojimosi prieflastys i– ties yra daugiau psichologin s, nei b tinyb padedanti nugal ti mokymosi sunkumus.

Tiriant –e– lin –vietim , galima b t atlikti tyrim ir su mokytojais, kitais –ias paslaugas teikian iais rinkos dalyviais ó taip b t apklausiami patys –e– linio –vietimo tiek jai, šorganizatoriai. Taip pat tyrin tinas ir mokini t v poffi ris korepetitorius ir j teikiamas paslaugas, b tinyb ir galimybes juos samdyti.

TŲ tem galima b t pl toti atkreipiant d mes korepeticij pasiskirstym pagal sezoni–kum . Tai yra apklausti mokinius semestro ar mokslo met pradffioje, viduryje ir pabaigoje. Galima b t tirti mokinius, kurie lank naudojosi korepetitori paslaugomis, ir kurie nesinaudojo, palyginti j mokymosi rezultatus ir valstybini egzamin i–laikym , taip vertinant papildom ufsi mim lankymo efektyvum .

Taip pat š–e– lin –vietim ð galima b t nagrin ti ne kaip korepetitoriavimo sinonim , bet kaip atskir krypt . Mano nagrin toje literat roje š–e– linio –vietimoð ir korepetitoriavimo s vokos ó viena su kita persipynusios. Galima b t š–e– linio –vietimoð s vok nagrin ti vien tik vadybiniu poffi riu, kaip –vietimo sistemos dal .

LITERATŪRA

- I-ganingo gelb tojo misija ó korepetitoriui. [fii r ta 2009-04-15]. Prieiga per internet : <http://www.15min.lt/naujiena/43/27550/>
2. Atko i nien Z. O. (2006). Informacijos ir flini vadyba informacijos ir komunikacijos moksl sistemoje//Informacijos mokslai. Vilnius. [fii r ta 2009-05-22]. Prieiga per internet : <<http://www.ceeol.com/aspx/getdocument.aspx?logid=5&id=1314068C-D10E-4BCC-BEE9->>
  3. Barkauskait M., Bruzgelevi ien R. (2002). Bendrojo lavinimo vidaus audito metodika. I dalis. Vilnius: TŲvietimo apr pinimo centras.
  4. Barkauskait M., Bruzgelevi ien R. (2004). TŲvietimo staigos vertinimo nuostatos. Ikimokyklinio ugdymo mokyklos vidaus audito metodikos projektas. Vilnius: TŲvietimo apr pinimo centras.
  5. Bitinas B. (1996). Ugdymo filosofijos pagrindai. Vilnius.
  6. Bitinas B. (1998). Ugdymo tyrim metodologija. Vilnius.
  7. B dien V., Zabulionis A. (2006). Korepetitoriavimas Lietuvoje. Tyrimo ataskaita. Vilnius. [fii r ta 2009-04-15]. Prieiga per internet : <<http://www.svietimas.lt/tyrimai/Korepetitoriavimas%20Lietuvoje%202006.pdf>>
  8. B dien V., Zabulionis A., fielvys R. (2001). Moksleivi t v poffi ris dabartines –vietimo problemas. Tyrimo ataskaita. Vilnius. [fii r ta 2009-04-23]. Prieiga per internet : <http://www.smm.lt/svietimo_bukle/docs/tevu_tyrimas_ataskaita.pdf>
  9. David P. Baker, Motoko Akiba, Gerald K. LeTendre, Alexander W. Wiseman. (2001). Educational Evaluation and Policy Englysis. Nr. 1.
  10. Dobranskien , R. (1996). Mokyklos gyvenimo tvarkymas. Klaip da.
  11. Gage N.L., Berliner D.C. (1994). Pedagogin psichologija. Vilnius.
  12. Gedminien D., Gumuliauskien A. (2008). Ugdymo kokyb s vertinimas bendrojo lavinimo mokykloje: mokytoj ir mokini poffi ris. *Acta Paedagogica Vilnensia*, 21, p.75-88.
  13. Glioflierien A. (2002). Kapitalizmas –vietime, arba Kod l ufdarbiauja pedagogai? // Klaip da. Nr. 75 (163323), balandffio 3, p. 1, 8.
  14. Grincevi ien V., Vaivada R. (2004). Pedagogai apie moksleivi kr v : ugdymo turinio aspektas. *Pedagogika*, 74, p.29-32.
  15. Hopkins D., Ainscow M., West M. (1998). Kaita ir mokyklos tobulinimas. Vilnius.
  16. Jovai–a L. (1996). Edukologijos vadas. Kaunas: Technologija.
  17. Jucevi ien P. (2005). Mokytoj didaktin s kompetencijos atitiktis –iuolaikiniams –vietimo reikalavimams. Tyrimo ataskaita. Kaunas. [fii r ta 2009-04-22]. Prieiga per

18. Juodaityt A. (2003). Socializacija ir ugdymas vaikystėje. Vilnius.
19. Kairys S. (2009). Egzaminų uodega vizgina –vietimo –un . *Atgimimas*, 2009 m. balandžio 24-30d. [fili r ta 2009-04-15]. Prieiga per internet :
<<http://www.atgimimas.lt/articles.php?id=1240476164>>
20. Kardelis K. (2002). Mokslini tyrim metodologija ir metodai. Kaunas.
21. Kakanauskas A. Legalus mokymas privačiai: Ufi ir PRIE™ [fili r ta 2009-03-22]. Prieiga per internet :
<http://www.dialogas.com/index.php?lng=lt&content=pages&page_id=31&news_id=1111>
22. Kibirk-tien , A. (2002). T™ – linio –vietimo grimasos: korepetitoriavimas ne tik i-ry-kina mokymo sistemos skaudulius, bet ir gerokai i-tu-tina t v pinigines // Kauno diena. Nr. spalio 16.
23. Kliukoityt D. Kiek kainuoja korepetitorius? [fili r ta 2009-02-18]. Prieiga per internet :
<[http:// www.delfi.lt/archive/index.php?id...](http://www.delfi.lt/archive/index.php?id...)>
24. Klesti korepetitori verslas. (2004). [fili r ta 2009-03-30]. Prieiga per internet :
<<http://www.bernardinai.lt/index.php?url=articles/19061>>
25. Kontrimavi it I. (2008). Korepetitoriai ó tamsioji –vietimo pus . [fili r ta 2009-03-31]. Prieiga per internet :
<<http://www.delfi.lt/news/daily/education/article.php?id=17003186&rsslink=true>>
26. Kozma T. (1995). Ugdymo programos // Mokykla, Nr. 10-11.
27. Ku inskait J., Vernickait A. A-tuoni i-de-imties baigiam j klasi moksleivi samd korepetitorius. Vilnius: Veidas, 2005 m. spalio 6 d., Nr.40.
28. Langvinien N., Vengrien B. (2005). Paslaug teorija ir praktika: vadov lis. Kaunas: Technologija.
29. Laurin iukien L. (2002). Korepetitoriavimas ó –e– linio –vietimo flenklas. [fili r ta 2008-04-07]. Prieiga per internet :
< <http://www.takas.lt/svietimas/il/il.php?st=3&msgid=25>>
30. Laurin iukien , L. (2004). Nauja atsakomyb ir nauji v jai. [fili r ta 2008-04-07]. Prieiga per internet : <<http://www.takas.lt/svietimas/il/il.php?st=3&msgid=185>>
31. Leli gien I. (2003). Socialin pedagogika. ó Kaunas: Technologija.
32. Leonavi ien T. (2007). SPSS program paketo taikymas statistiniuose tyrimuose. Vilnius.

36. Lietuvos –vietimo koncepcija. (1992). Vilnius.
37. Lietuvos Respublikos –vietimo statymas. (2003). Vilnius. [fii r ta 2009-02-05]. Prieiga per internet : < http://www3.lrs.lt/pls/inter3/dokpaieska.showdoc_l?p_id=302313>
38. Lietuvos Respublikos Vyriausyb s nutarimas šD I bendrojo lavinimo mokykl finansavimo reformos priemoni gyvendinimoõ. 2001 m. birflelio 27 d. Nr. 785, Vilnius / Valstyb s finios, 2001.07.04, Nr.: 57, Publ. Nr.: 2040.
39. Mark Bray. (1999). The shaow education system: private tutoring and its implications for planners. UNESCO, Paris.
40. Mark Bray (1999). Fundamentals of Educational Planing ó 61.
41. Markevi i t A. (2002). Korepetitoriavimas//baigiamasis darbas.
42. Merkys G. (1995). Pedagoginio tyrimo metodologijos pradmenys. TŲauliai.
43. Mikelevi i t , A. (1998). Mokytojas ó perpus pigesnis // Dialogas. Nr. 21 (329), gegufl s 22. p. 3.
44. Mockus, V. –vietim atslenka privatizacija? [fii r ta 2009-03-30]. Prieiga per internet : <<http://www.kmintys.lt/index.php?DATA=20040320>>
45. Murauskait , A. (2002). Abiturientai korepetitoriams paklojo maffiausiai 25 mln. lit // Respublika. Nr.287, liepos 4, p. 14.
46. Nagel D. (2008). Egzaminai ó mokytoj pelnas. [fii r ta 2009-04-02]. Prieiga per internet : <http://www.vakarozinios.lt/lt/naujienos/lietuva/krasto_zinios/egzaminai__mokytoju_pelnas>
47. Ozmon H.A., Craver S.M. (1996). Filosofiniai ugdymo pagrindai. Vilnius.
48. Rauchien A. (2005). Korepetitoriavimo, kaip edukacin s paslaugos moksleiviams, reik–mingumo tyrimas//baigiamasis darbas.
49. Pa kauskait A. (2002). Ministras apie –iuk–lyn vaikus ir milijonus. [fii r ta 2009-03-05]. Prieiga per internet : <<http://www.smm.lt/naujienos/docs/kalba24.htm>>
50. Per didelio mokymo kr vio prieflastys ir problem sprendimo galimyb s. Sociologinio tyrimo ataskaita. (2002). Vilnius. [fii r ta 2009-03-30]. Prieiga per internet : <http://www.smm.lt/svietimo_bukle/docs/mokymo_kruvis_ataskaita.pdf>
51. Schultz Theodore, W. (1998). Investavimas flmones. Vilnius.

- (1977). *Cognition and Communication: A dialectic paradigm of behavior*. Vol. 5. *Interaction, conversation, and the* p. 207-226). New York: Wiley.
53. Sto-kus, S. (2002). *Bendrieji vadybos aspektai*.
  54. Strazdas V. (2004). *Baisis –vietimo paradoksas*. [fii r ta 2009-02-27]. Prieiga per internet :
<http://www.dialogas.com/index.php?lng=lt&content=pages&page_id=31&newsid=948>
  55. Strazdas V. (2004). *– linis –vietimas: korepetitoriavimas*. [fii r ta 2008-05-01]. Prieiga per internet : <http://www.dialogas.com/archyvas.php?st=3&msgid=492&printversion=...>
  56. Strazdas V. (2006). *Nuoskaud etika*. [fii r ta 2008-05-01]. Prieiga per internet :
<http://www.dialogas.com/index.php?lng=lt&content=pages&page_id=13&news_id=1632>
  57. Svetikien I. (2002). *Turizmo marketingas*. Vilnius.
  58. *Vietimo gair s: Lietuvos –vietimo pl tot s strategin s nuostatos, 2003-2012 metai*.(2002). Vilnius.
  59. Taejong Kim (2004). *Shadow Education: School Quality and Demand for Private Tutoring in Korea*.
  60. *Tarptautini flodfi flodynas*. (2005). Vilnius: Alma littera.
  61. Tidikis R. (2003). *Socialini moksl tyrim metodologija*. Vilnius.
  62. *UNESCE Strategy For Sustainable Development*. Vilnius, 2005. [fii r ta 2009-05-26]. Prieiga per internet :
<<http://www.unece.org/env/esd/strategytext/strategyinlithuanian.pdf>>
  63. Vaitkevi ius K. (2009). *Susizgribusi abiturient viltis ó pamokos ufl pinigus*. [fii r ta 2009-04-06]. Prieiga per internet :
< <http://www.15min.lt/naujiena/miestas/vilnius/41/27564/>>
  64. fielvys R. (2003). *Vietimo organizacij vadyba*. Vilnius: Vilniaus universiteto leidykla.
  65. fiukauskien R. (2001). *Raidos psichologija*.
  66. Walecia Konrad. *Does Your Child Need a Tutor? Good Housekeeping*; Oct 2007, Vol. 244 Issue 10, p127-130.
  67. . (2005). . [fii r ta 2009-03-26]. Prieita per internet : <<http://vestnik.ulsu.ru/issues/558/13/>>
  68. . (2006). , . [fii r ta 2009-03-26]. Prieiga per internet :
<http://bio.fizteh.ru/student/diff_articles/repetitor_geniy.html>

*Your complimentary
use period has ended.
Thank you for using
PDF Complete.*

[Click Here to upgrade to
Unlimited Pages and Expanded Features](#)

PRIEDAI

ANKETA STUDENTUI

Data:.....

Universitetas..... Fakultetas.....

Gerb. Studente,

šia apklausa siekiama išsiaiškinti Jūsų nuomonę apie korepetitorius (samdomus mokytojus, padedančius mokiniams rengti pamokas, ruošti egzaminams), jų darbą. Jūsų nuoširdūs atsakymai bus panaudoti rašant magistro darbą. Apklausa yra ANONIMINĖ, nei vardo, nei pavardės rašyti nereikia. Svarbu anketą užpildyti iki galo.

Jums tinkantį atsakymą pažymėkite arba įrašykite.

I. APIE SAVE

Lytis: vyras moteris **Amžius** (rašykite): .

Parašykite baigiamosios klasės savo mokymosi vidurkį .....

Jūs mokėtės mokykloje:

viename i–penki –alies didmies i ;
miestelio;
rajono (kaimo).

Mokyklos, kurioje mokėtės, tipas:

vidurin ;
gimnazija;
profesin .

PASTABA. I klausimus su * atsakinėkite tik tuo atveju, jei naudojotės korepetitoriaus paslaugomis

II. NUOMONĖ APIE KOREPETITORIUS

Eil. Nr.	Klausimai	Taip	Ne
1.	Ar Jums reik jo/b t reik j korepetitoriaus pagalbos ruo-iant pamokas?		
2.	Ar Jums reik jo korepetitoriaus pagalbos ruo-iantis brandos egzaminams?		
3.	Ar naudojot s korepetitori paslaugomis?		
4.*	Ar manote, kad naudingos korepetitoriaus suteiktos paslaugos?		
5.	Ar Jums mokytojai si l samdyti korepetitori ?		
6.*	Ar korepetitoriavimas turi takos mokantis?		
7.	Ar sutinkate su teiginiu, kad nuosekliai dirb s mokinys gali pats pasiekti puiki rezultat ir be korepetitori pagalbos?		
8.*	Ar manote, kad be korepetitori paslaug egzaminai b t vertinti gerokai pras iau?		
9.*	Ar manote, kad be korepetitori paslaug neb tum te i-laik egzamin ?		
10.	Ar sutinkate su posakiu: šKuo mokykla geresn , tuo daugiau vaik naudojami korepetitori paslaugomis ?		

US PASINAUDOTI KOREPETITORIAUS TEIKIAMOMIS PASLAUGOMIS

verunkite motyvus, paskatimus Jus kreptis korepetitori :

Eil. Nr.	Motyvai	Taip	Iš dalies	Ne
1.*	Mokykla sugeba gerai parengti baigiamiesiems egzaminams			
2.*	Gerai egzamin paflymiai ó kelias auk-t j mokykl			
3.*	Mokytojai blogai i-ai-kina medfiag per pamokas			
4.*	Mokytojos (-o) d mesio stoka per pamokas			
5.*	Atsilikimas nuo klas s draug d l ligos ar kt. priefflas i			
6.*	Nesutarimai su mokytojais			
7.*	Nesugeb jimas susikaupti klas je			
8.*	Netur jimas k veikti laisvalaikiu			
9.*	Tšimos, gimini taka			
10.*	Mokytoj paskatinimas kreptis korepetitori			
11.*	Galimyb susipaffinti su naujais flmon mis			
12.*	Galimyb gyti daugiau flni nei kiti klas s draugai			
13.*	Noras geriau i-laikyti brandos egzaminus			
14.*	Noras maksimalaus flni vertinimo			
15.*	Noras tikti mokytojui			
16.*	Noras pakartoti i-eit medfiag			
17.*	Korepetitorius ó b das priversti save mokytis			
18.*	Klas s draug pavyzdys			
19.*	Visi taip daro			
20.*	Siekimas pateisinti t v l kes ius			
21.*	B das atsiskleisti			
22.*	Noras gyti didesn pasitik jim savimi			
23.*	Sunkumai/problemos mokantis			
24.*	Saugumo jausmas			
25.*	Artim j pagalbos stoka			
26.*	Mokytojo korepetitoriaus geresni vertinimai mokykloje			
27.*	Kita.....			

IV. DUOMENYS APIE KOREPETITORIŲ IR DARBĄ SU JUO

1. Ar naudojot s mokyklos mokytoj teikiamomis nemokamomis konsultacijomis?

Taip.

Ne, nes .....

.....

2. Ar reikalingi -iandien Lietuvoje korepetitoriai?

Taip, nes .....

Ne, nes .....

.....

3. Kam rinkdamiesi teiktum te prioritet :

mokyklos mokytojo teikiamai nemokamai konsultacijai, nes .....

korepetitoriaus teikiamai paslaugai, nes .....

..... i (-ius) (paflym kite tik vien):

..... i, pafl stami;

..... internete;

..... rekomendavo mokytojai;

..... surado t vai;

..... kita .....

5. J s samdytas korepetitorius (-iai) buvo (o jei nesamd te, tai, J s nuomone, kas daflniausiai b na tas mokamas –vietimo paslaugas teikiantis korepetitorius):

..... klas s mokytojas;

..... kitas mokytojas;

..... auk-tosios mokyklos d stytojas;

..... studentas;

..... kitos mokyklos mokytojas;

..... kita.....

6.* Mokytis pas korepetitori prad jote:

..... likus m nesiui iki egzamin ;

..... likus 2-3 m nesiams iki egzamin ;

..... nuo 12 klas s mokslo met pradffios;

..... dar 11 klas je;

..... dar pagrindin je mokykloje.

7.* Su korepetitoriumi (-iais) dirbote:

..... nuolat;

..... prie–atsiskaitymus (kontrolinius);

..... prie–egzaminus;

..... kita.....

8.* Kokio (-i) dalyk mok t s su korepetitoriumi?

..... lietuvi kalbos;

..... uflsienio kalbos;

..... chemijos;

..... istorijos;

..... kita.....

..... matematikos;

..... fizikos;

..... informatikos;

..... biologijos;

9.* Keli mokom j dalyk egzaminams

..... pasirengti Jums pad jo korepetitorius:

..... n vienam;

..... vienam;

..... dviem;

..... trims ir daugiau.

10.* Korepetitorius su Jumis dirbo:

..... savo namuose;

..... J s namuose;

..... mokykloje;

..... kitur.....

2-3 kartus;

4 ir daugiau kart .

su vienu i-
psitikdavote:

12.* Kiek vidutini-kai laiko trukdavo
viena pamoka pas korepetitori per
savait ?

iki 60 min.;

1-2 val.;

3-4 val.;

daugiau nei 4 val.

13.* Korepetitorius dirbo:

individualiai su Jumis vienu;

su 2 moksleivi grupele;

su 3-4 moksleivi grupe;

su didele (daugiau nei 5) flmoni

grupe;

kita.....

14.* Kuo patrauklus mokymasis su

korepetitoriumi (galite paflym ti kelet):

geresn psichologin aplinka;

sukuria saugumo jausm ;

suprantamiau paai-kina;

galiu dr siai klausti, kai

neai-ku;

moko man tinkamu tempu;

kita .....

15.* Psichologin savijauta mokantis pas korepetitori (galite paflym ti kelet):

patinka;

nepatinka;

nuobodu;

domu;

malonu;

bjauru;

ramu;

baisu;

naudinga;

flalinga;

lengva;

sunku;

sekasi;

nesiseka;

16.* vertinkite savo korepetitoriaus asmenines savybes (galite paflym ti kelet):

protingas;

kvailas;

draugi-kas;

prie-i-kas;

kompetentingas;

nekompetentingas;

aktyvus;

pasyvus;

vikrus;

l tas;

psitikintis savimi;

abejojantis;

atlaidus;

ker-tingas;

gabus;

nevyk lis;

s fliningas;

klastingas.

apytikriai J s t vams kainavo –i mokom j dalyk

	Vienos korepeticijos kaina (lt)	Bendra kursų suma (lt)
Ufsienio kalba		
Matematika		
Lietuvi kalba		
Istorija		
Biologija		
Fizika		
Chemija		
.....		

18.* Darbas su korepetitoriumi (-iais) Jums:

- labai pad jo;
- iek tiek pad jo;
- netur jo takos;
- pablogino situacij .

19.* Kokio egzamin rezultato b tum te

- tik j sis (-usis) be korepetitoriaus pagalbos:
- rezultatas b t geresnis;
- rezultatas b t buv s toks pat;
- rezultatas b t blogesnis;
- be pagalbos egzamin b iau nei–laik s (-iusi).

20. Gal studijuodami dabar patys teikiate korepetitoriaus paslaugas?

- Taip, nes .....
- .....
- Ne, nes .....

21. Kas, J s nuomone, sumaffint korepetitori paslaug paklaus ?

- .....
- .....
- .....

22. Korepetitoriavimas sudaro nemafl pedagog pajam dal , bet ar tai visada dera su pedagogine etika ó po pamok ai–inti moksleiviui jau šufl pinigūs?

- .....
- .....
- .....

DÉKOJAME UŽ BENDRADARBIAVIMĄ IR LINKIME SÉKMÉS!

*Your complimentary
use period has ended.
Thank you for using
PDF Complete.*

[*Click Here to upgrade to
Unlimited Pages and Expanded Features*](#)